

912.

AERARIUM
COMMUNE VTRI
VSQVE IVRIS.

Habes lector: candidissime mille
dictas a doctoribus coës opiniones
ordine alphabetico collectas.

Per Joannē baptistā Hispanū ac To-
letanum iuris vtriusq; studiosissimū,
admodū vtilis ac pene necessarias
vtriusq; iuris professoribus, ju-
dicibus, ac oduocatis: nec ab
eis in iudicando ac con-
sulendo temere erit re-
cedendum. *

El Rey.

Di quanto el Licenciado Juan baptista vezino de Santiago me bezilles relacion, diciendo que vos auia des hecho vn libro que se intitula Herarium cõmune que trata en cosas de derecho, el qual era obra muy prouechosa, y me suplicastes vos diessse licencia para que le pudiesedes imprimir y vender, y que por tiempo de diez años no lo oudiesse imprimir otra persona alguna, sino fuesse con vuestro poder o como la mi merced fuesse. E yo acatado la dicha obra ser util y prouechosa toue lo por bien. Y por la presente vos doy licencia y facultad para que vos o la persona q̄ para ello vuestro poder ouiere podays imprimir el dicho libro por tiempo de diez años primeros siguientes, que se cuentan desde el dia de la fecha desta mi cedula: durante los quales mado que otra persona alguna sin vuestra licencia no pueda imprimir el dicho libro, so pena q̄ la persona que lo imprimiere pierda todos y qualquier libros q̄ ouiere imprimido y tuuiere para vender en estos nuestros reynos. Y que despues que lo ayays imprimido le trayays ante los del nuestro consejo, para que tasssen el precio que cada libro se ha de vender, y no de otra manera, y q̄ en el principio del pongays esta nuestra cedula y la tassacion que del dicho libro por los del nuestro cõsejo fuere hecha. E mado a los del nuestro consejo presidentes y oydores de las nuestras audiencias, alcaldes de nuestra casa y corte y chanc

AERARIUM COMMUNE.

Incipiunt (dicte a doctoribus) coēs opinionones alphabetico ordine descripte omnibus vtriusq; iuris p̄fessoribus admodū vtilēs. Collecte a Joāne Baptista. decretorū illicēclato.

A

Absens causa rei publice re-
stituitur ad appelladum. Fran. cur.
iuni. con. 60. nu. 7. coēm dicit.

Absentie causas volens proponere non requiritur qđ habeat mandatum. Prepo. in. c. si qñ. 2. q. 6. nu. 21. coēm dicit.

Actio datur ex pacto nudo de iure canonico. Baptista. de san. blasio. in rubri. decre. q. 25. di. 3. Alciatus. in. c. cum contingat de iu. iurā. nu. 173 coēm dicit.

Actio de dote competit filie et non patri: licet dos sit profecticia quando stipulatum sit dotem tradi filie et pater habebit administrationē et vsufructum. cur. iuni. con. 152. nu. 1. et. 3. coēm dicit.

Actiones plures personales etiam dissimiles possunt in eodē libello accumulari. Some. in. c. dispendia de res. li. vj. nu. 33. coēm dicit.

6. **A**ctor suspendens petitionum et interdictū recuperande intentans etiam si in possessorio obtinuerit debet probare dominium, alias succumbet. Jo. corossus in. §. nihil cōe. ff. de acqui posse. §. explicitis. nu. 22. coēm dicit.
7. **A**cta facta in civili iudicio faciūt fidem in criminali. Feli. in. c. at si clerici de iudi. coēm dicit.
8. **A**ctum presumitur vi mandati etiā si post magnum interuallū adimpleatur. Alci. i tracta de presū. re. 2. presum. 23. nu. 12. coēm dicit.
9. **A**ctus sequens in spiritualibus aduersus iuramentum tenet. Alci. in. c. cū cōtingat de iu. iurā. nu. 180. coēm dicit.
10. **A**ccusare licet penitēte de delicto. Frā. de are. in. c. accusasti. nu. 5. de accusa. coēm dicit.
11. **A**ctio in libello non est necessērio exprimenda et si exprimaturs minus apte libellus tñ valet. Jaso. in. l. edita actio. C. de edem. nu. 3. coēm dicit.
12. **A**doptiuus cū potestate succedendi in feudo non distinguitur an feudum sit nouū an antiquū. Cur. iu. con. 138. nu. 7. coēm dicit.
13. **A**dministratores tenentur ad damnū contingens si aggressi sunt negocia insolita et si ex fortuito casu cōtingat. Cur. iu. cō. 19. nu. 2. coēm dicit.
14. **A**dministratores non compensantur cū lucro damna si insolita aggressi sunt. Cur. iuni. ibidem coēm dicit.
15. **A**dministratores reipublice conuenit ne edificia sue administrationis pereant ruina. Cur. iuni. ibi. nu. 8. coēm dicit.
16. **A**d uocatus qui propriam causam prosequitur

- no petit salariū. Boeri. de. 210. nu. 3. coem dicit.
- 16 **C** Res alienum tenetur soluere heres et non vsu fructuarius. Deci. con. 620. Jo. duran. in arte testā. ti. 6. cau. 42. coem dicit.
- 18 **C** Affectionis ratio non habet locum in furto. Anto. nicelus in concordan. glo. concor. 85. communem dicit.
- 19 **C** Agens ex contractu conditionali debet probare conditionem purificatam ad intentionem suā fundatam. Bellonus. con. 59. nu. 3. coem dicit.
- 20 **C** Agenti possessio recuperande obstat absolutoria lata in petitorio. Jo. cora. in. §. nihil eō. ff. de acqui. posse. §. explicans. nu. 4. coem dicit.
- 21 **C** Agens ante tempus duplicatur tempus in ordium agentis. Anto. de tremotis. in addi. ad Bonacur. in. pra. exceptionum. num. 25. in verbo. conditionem. in rub. i. qui mo. suo. no. cōmunē dicit.
- 22 **C** Alienari prohibita possunt dari ex causa dotis. Pe. reue. in alba. au. in verbo. alienatio. dicit cōmunem: quam intelligit in descendentibus et dicit etiam cōmunem.
- 23 **C** Alienationis prohibitio potest fieri per iudicē. Pe. reue. ibi. coem dicit.
- 24 **C** Alienationis prohibitio facta filiis non extenditur ad nepotes ac facta familie non egreditur quartum gradum. Jaso in lege. si filius familias §. diui. ff. de lega. 1. Deci. con. 377. Joan. duran. in ar. testan. titu. 8. cau. 7. Cur. iuni. con. III. nu. 1. cōmunem dicunt.
- 25 **C** Alienationis prohibitio sub his verbis et bona

- semper in familia remaneant et proprietates et possessio
 ex nomine et genere ipsius testatoris in alium nisi
 quam transferatur. sed semper integra remaneat
 in familia sine aliqua detractioe trebelianice, est
 tante efficacitatis, ut nec momento extra familiam pos-
 sit esse in perpetuum. *Yaso. in. d. l. filius familias. §.*
diui. Deci. con. 80. et con. 447. et dura. ubi supra.
coem dicit.
26. **¶** Alienationis prohibitio extra familiam non est
 tante potentie quin successor possit habere here-
 dem ex testamento vel ab intestato eum qui non sit
 de familia, ut proximiorum cognatum *Yaso. in. d. §.*
diui. Alex. cō. 56. vō. i. Dura. ubi supra. ti. 8. cau.
6. coem dicit.
27. **¶** Alienatione prohibita extra certum genus per-
 sonarum ceterum prohibita heredis institutio. *Cur.*
iuni. con. 121. nu. 2. coem dicit.
28. **¶** Alienationis prohibitio par est extra certum ge-
 nus personarum, vel extra familia. *Cur. iuni. ibi.*
nu. 1. coem dicit.
29. **¶** Alienationis prohibitio si est facta contempla-
 tione alicuius vel aliquo modo alicui prodest, va-
 let. *Cur. iuni. ibi. coem dicit.*
30. **¶** Alius a. 3. est repetitua similium. *Cur. iuni. cō.*
187. nu. 2. coem dicit.
31. **¶** Amicitia simplex non inducit presumptionem
 in testem. *Mar. anto. in tracta. de iudici. nu. 170.*
coem dicit.
32. **¶** Appellatio ab executione vel a mandato de ere-
 quendo non precedit. *Alci. in. l. i. §. si quis ita. ff.*
de ver. obli. coem dicit.

- 33 **A**ppellatio extrajudicialis facta iudici requirit expressionem cause vel probabilis coiecture, sec^o tamē facta parti. *Panoz. in. c. cum sit romana de appel. nu. 10. cōmunem dicit.*
- 34 **A**ppellatio inspecto presēti statu extinguit sententiam, sed futuro considerato solum suspendit. *Zinto. d. tremo. i. addi. ad Bonacur. i. pra. excepti. in rubri. de impe. execu. nu. 1. cōmunem dicit.*
- 35 **A**ppellatur d. iure canōico a possessio nō aut de iure ciuili. *Cur. iuni. cō. 168. nu. 39. cōm dicit. Idē 30. cora. i. §. nihil cōe. ff. de acqui. posse. nu. 8. quaz intelligit qd non appellatur. i. executionem appellatio non impedit, tamen bene procedit appellatio. quem vi. et no.*
- 36 **A**ppellatus non potest prefigere terminuz appellanti sicut potest appellās sibi p̄figere. *Panoz. in. c. personas. nu. 6. de appella. cōm dicit.*
- 37 **A**ntiquum est quod excedit metā centum annoz. *Diero. cagnolus. in. l. velle. ff. de re. iu. in fi. cōmunem dicit.*
- 38 **A**rbit̄er nō acquirit alteri sine cessione. *Panoz. in probemio decre. nu. 23. cōm dicit.*
- 39 **A**rbit̄er vel arbitrator excedens fines mandati ac cōpromissi retractatur talis excessus. *Cur. iuni. con. 79. nu. 2 cōm dicit.*
- 40 **A**rbitris tribus electis vno premoventi sententia aliorū nulla est. *Cur. iu. cō. 79. nu. 1. cōēz dicit.*
- 41 **A**rbitri cū clausulis amplissimis solum possunt ledere in ferta parte idem. *ibidem. nu. 4. cōm dicit, z idem est in arbitratore. idem. Cur. iuni. con. 126. nu. 14. cōm dicit.*

- 42 **C** Arbitratores non coguntur eligere tertium in causa discordie. *Deci. in. c. cū speciali. de appela. nu. 7. coēm dicit.*
- 43 **C** Archiepiscopus potest delegare cōsecrationē episcopi. *Alcia. in. c. quod sedem. de offi. o. dina. comunem dicit.*
- 44 **C** Archiepiscopus aut alius prelatus inferior non potest imponere nec petere charitativū subsidium, nisi hoc habeat ex privilegio aut consuetudine. *Boe. de. 133. nu. 2. coēm dicit.*
- 45 **C** Argumentū a contrario sensu capitur etiam ex statuto quando non resultat correctio legū. *Cur. iuni. con. 93. nu. 4. nisi alias de nibilo deseruaret in sensu directo nu. 6. coēm dicit.*
- 46 **C** Argumentū de contractibus ad ultimas voluntates valet. *Cur. iuni. con. 171. nu. 3. coēm dicit.*
- 47 **C** Assertioni illius statuitur cui aliquid permittitur cum causa quod sit causa. *Beillonus. con. 49. nu. 17. coēm dicit.*
- 48 **C** Autben. quas actiones. *C. de sacro san. eccle. habet locus in quolibet loco pfo r villa. Cur. iuni. con. 174. nu. 38. coēm dicit.*
- 49 **C** Autben. sacramenta. puberum. *C. si aduersus venditionem habet locus in donationibus. Cur. iuni. con. 141. nu. 2. coēm dicit.*
- 50 **C** Auctoritas doctorum solum est probabilis et nō necessaria. *Cur. iuni. con. 160. nu. 4. et cō. 136. nu. 8. coēm dicit.*

Bannitus nō admittit ea q̄ sunt iuris
ctualis, sed solū iura ciuitatis illi² in
qua est bannitus. Cur. iuni. con. 182
nu. 4. coēm dicit.

Banniti nostri tēporis equiparātur
relegatis. cur. iuni. con. 182. nu. 8.

Alexā. in. l. ex facto. ff. ad trebeli. cōmunem dicit.

Baptizatus baptismo ioānis ite² n̄ deberet ba
ptizari baptismo cbuisti. p̄repo. in. c. dedit bapuz
mū. l. q. i. coēm dicit.

Beneficium si permutatur irrequisito patrono
tenet permutatio, licet veniat anulanda. Perirā.
in con. 103. vo. 2. nu. 2. coēm dicit.

Beneficiū reititutiōis in integrū minor nō pōt
renunciare dū est minor, secus tamē fact² maior.
Panoz. in. c. si diligenti de foro cōpe. coēm dicit.

Bigamus non est qui contrahit cū corrupta ab
eo. Panoz. in. c. cū te de cler. consu. coēm dicit.

Bona mariti nō sunt tacite obligata pro alimē
tis prouis. Ro. con. 454. coēm dicit.

Bona minoris sunt hypotecata pro dote citas
sine decreto iudicis. Cur. iu. cō. 198. nu. 20. coēs. d.

Bona parafrenalia si sunt i dñio mariti soluto
matrimōio cōdiel possunt, si aut nō est testatū in
maritū, sunt in bonis prouis soluto matrimonio
vendicātur. Cur. iu. cō. 93. nu. 12. coēm dicit.

Bona futura nō veniūt in alienatione bonozū.
Cur. iu. cō. 199. nu. 15. coēm dicit.

Bonozū possessio vnde liberi nō agnita nō trā
sit ad heredes. Alexā. cō. 20. vo. l. et in. l. emanci
pata. C. qui admitti. fo. duran. in arte testa. ti. ii.
cau. 14 coēm dicit.

1

Caducitatis penasolum habet locum
vo. ente domino. Cur. iuni. con. 110.
nu. 23. coem dicit.

2

Calumniari videtur qui non pro-
bat. Prepo. in. c. si quequam. §. nota-
dum. nu. 7. coem dicit.

3

Capitulum potuit de locato. nō debet extendi
ad feudum cum loquatur in emphitbeosis. Dec.
con. 138. nu. 5. coem dicit.

4

Capitulum reintegranda, datur contra singu-
larem successorem bonofidei. Jo. cora. in. §. nihil
coe. de acqui. posse. ff. in verbo. expeditis. nu. 66.
comunem dicit.

5

Capitulum reintegranda, nō solum competit
pro rebus ecclesie et clericorum, sed et pro rebus
laicorum. Jo. cora. ibi. nu. 68. coem dicit.

6

Causa vel credulitas iusta excusat a pena. Cur.
iuni. con. 132. nu. 11. coem dicit.

7

Causa non presumitur in dispensatione princi-
pis cōtra ius gentium. Alci. in tra. de presumpti.
re. 3. presum. 8. coem dicit.

8

Cause meri et mixti fori possunt delegari prop-
ter infirmitatem. Anto. de tremo. in addi. ad Bo-
nacur. in. pra. exceptio. nu. 7. in rubi. de impe. et
excepti. que contra. res. in verbo. proficisci. com-
munem dicit.

9

Cautio que est prestanda in usufructu non pos-
test remitti a testatore. Jaso. cō. 40. vo. 1. coem dicit

10

Cedens bonis non liberatur a naturali nec cia-
uili obligatione sed competit exceptio. Anto. de
tremo. ibi. nu. 10. in verbo fecerit. coem dicit.

- II **C**essio ex causa donationis nō insinuate est nul-
la. Cur. iuni. con. 126. nu. 14. coēm dicit.
- 12 **C**ensualista canonem nō soluēdo nō priuatur
censu. Deci. con. 138. nu. 5. cōmunem dicit.
- 13 **C**ercioratio aliqua non requiritur cum contra-
bitur cū minore iuramento mediante. Jo. mauri.
in tracta. de restitutiōe i integrū. c. 114. coēs dicit.
- 14 **C**itatio ad oēs act^o etiā ad diffinitiuā operatur
qđ non sit necessaria alla citatio etiā si citat^o nō sit
de lōginqs partib^o. Jafre. baluus. d. 42. coēs. di.
- 15 **C**itatio partis q̄ requiritur in ingrossatione in-
strumēti. p̄sumitur interuenisse in antiquissima
ingrossatione. Boe. de. 37. nu. 8. cōmunem dicit.
- 16 **C**itatio p̄sumitur facta in antiquis que exce-
dunt. xxx. annos. Bello. con. 49. coēm dicit.
- 17 **C**itatio valet etiam si tempus non p̄figatur.
Jaso. in. l. labeola. 2. §. decem. ff. de verbo. oblig.
- 18 **C**itatio valet de qua per Maria in tracta. citatiōis
ar. 19. nu. 17. Baluus. de. 306.
- 19 **C**itatio agnatorum non requiritur in legitima-
tione filiorū per patrem facta. Fran. cur. iuni. cō.
75. vō. 1. et Jaso. cō. 10. vō. 3. et idem Cur. iuni. cō.
157. nu. 3. cōmunem dicit.
- 20 **C**itatio partis nō est necessaria i absolutiōe iura-
menti ad effectum agendi. Alci. in. c. cum cōtin-
gat de iu. iuran. nu. 124. cōmunem dicit.
- 21 **C**itatio in casibus in quibus non requiritur, si
tamen fiat minus solemnis, nihilominus valet
actus. Anto. nice. in concor. gl. concor. 52. in fine.
cōmunem dicit.
- 22 **C**itatio est fundamentam ordinis iudiciarij tā

in diffinitiva, quam in interlocutoria que parte
preiudicium parti. Anto de tremo. in addi. ad Bo
nacur. in pra. excepti. in rubri. de impe. execu. nu.
17. in verbo alij casus. comunem dicit.

23 **C** Citatio in criminalibus debet esse de commissione
iudicis, alias est nulla. Albar. anto. in tra. de iudi.
nu. 334. comunem dicit.

24 **C** Citato non sufficit probare impedimentum, sed
quod aggressus fuit adimplere et non potuit. Boe.
de. 49. nume. 5. nisi impedimentum esset notorium.
ibi. nu. 7. comunem dicit.

25 **C** Clausula raro manente pacto ponitur in odium
contra venientis. Ad di. Feli. in. c. intelleximus.
de iudi. comunem dicit.

26 **C** Clausula ex certa scientia etiam si expresse non
apponatur sufficit quod apprehendatur. Feli. in. c.
si quando. de sententia exco. coem dicit.

27 **C** Clausula codicillaris si non valet et cet. opera-
tur quod successor ab intestato censeatur grava-
tus restituere scriptis heredibus in codicillo.
Aleran. in con. 19. vo. 6. Deci. con. 205. Joan du-
ran. in arte testan. ti. 3. cau. i. nu. 4. et titu. ii. cau. i.
Soci. terci. in. l. cum filio. ff. de lega. i. commu-
nem dicit.

28 **C** Clausula codicillaris non facit quin testamen-
tum rumpatur ob naturalitatem posthumi. Anto.
rube. con. 112. coem dicit.

29 **C** Clausula quilibet que potest principem retar-
dare ad concedendum requiritur quod exprima-
tur in dispensatione. Cur. iunior. con. 83. comu-
nem dicit.

- 30 ¶ Clausula non obstantia in rescripto principio operatur quod tale rescriptum valeat etiam contra ius commune et auferat ius tertio. Cur. iuni, con. 157. nu. 23. coem dicit.
- 31 ¶ Clausula quod procedatur absq; recusatione etiam a principe intelligitur de frivola. Anto. de tremo. in addi. ad bonacur. in pra. excepti. in rubu. de impe. r excepti. que contra res. nu. 8. in verbo. libellum. coem dicit.
- 32 ¶ Clerici contrahentes sponsalia non perdunt beneficia. Panoz. in. cap. 1. de cleri. con. comunē dicit.
- 33 ¶ Clerici contrahentes matrimonium ipso iure perdunt beneficia. Petrus raue. in compe. tu. de cleri. com. coem dicit.
- 34 ¶ Clericus per simplicem fornicationem non deponitur. Feli. in. c. at si clerici. nu. 8. de iudi. comunem dicit.
- 35 ¶ Clericus potest reconueniri a laico coram suo iudice. Feli. ibi. coem dicit.
- 36 ¶ Clericus est usufructuarius et non usufructarius de fructibus beneficij. Fran. de are. in. cap. ex literis de proba. Pala. Kube. in repe. ru. de donati. inter vi. r vro. co. 355. coem dicit.
- 37 ¶ Clericus vassallus subest domino laico. Feli. in c. ceteru. de iu. nu. 3. coem dicit.
- 38 ¶ Clericus potest torqueri. Panoz. in. c. possessio- nem. de re. iuris. coem dicit.
- 39 ¶ Clericus non potest torqueri etis precedentibus iudicijs vel confessione, nisi sit diffamatus. Dec. l. c. at si clerici. de iudi. nu. 19. Hypo. sin. 55. coes dicit.

- 40 ¶ Cleric⁹ parrochie parue pōt difamari. Panoz.
in. c. Inquisitionis. §. si. in gl. de accusa. coēz dicit.
- 41 ¶ Clericus in realibus non potest coram iudice
laico cōuentiri. Anto. de tremo. in addi ab Bona
cur in ru. qui. mo. suo. no. 39. in verbo. sub iudici-
bus secularibus. cōmunem dicit.
- 42 ¶ Clerici nunquā fuerunt de iurisdictione laico-
rū et constitutiones de hoc loquentes potius sūt
declaratorie quaz de nouo promulgatorie. gl. in
c. imperator. 96. dist. quā coēm dicit Cor. in repe.
c. perpendimus. de sen. exco. Alci. in. c. cū ab ho-
mine de iudi. nu. 7. vbi. dicit coēm.
- 43 ¶ Clericus vassallus regis potius tenetur obedi
re pape quam regi. P. po. in. c. cum parati. de ap
pell. nu. 20. coēm dicit. z idē in mādato legati pp.
- 44 ¶ Clerici trabentes clericos coram iudice laico
perdant causam per sententiam non ipso iure.
Panoz. in. c. si. diligenti. de foro. competen. nu. 8.
coēm dicit.
- 45 ¶ Clerici possunt capi in fraganti delicto a fami-
lia potestatis. Feli. in. c. si vero. nu. 2. de senten. ex-
comant. coēm dicit.
- 46 ¶ Clericus potest capi a priuato fauore rei publi-
ce. Feli. in. d. c. si. vero. coēm dicit.
- 47 ¶ Clericus suspectus de fuga in delictis potest
capi. vt episcopo suo tradatur sine metu excomu-
nicationis episcopo ratum habente vere vel fecte
Alci. in. c. cum non ab homine de iudi. nu. 94.
communem dicit.
- 48 ¶ Clericus fugitiuus potest capi per creditorem
etiam laicum absqz mandato. Alci. ibi. nu. 74.
coēm dicit.

- 49 ¶ Clericum excommunicatum perentiens incidit in canonē. Panor. in. c. cōtingit. el. r. de sen. exco. coēm dicit.
- 50 ¶ Clerici licet tempore interdicti possint sepelliri extrema vinctio eis non administratur. Panor. in capit. quod in te. de peniten. et remission. cōmunem dicit.
- 51 ¶ Clericus habens patrimonium sufficiens si seruit ecclesie. potest vivere d bonis ecclesie. P. re. po. in capit. illi autem. 12. questione prima. cōmunem dicit.
- 52 ¶ Clerico degradato realiter iudex secularis potest punire eum absq; aliqua punitioe. Alci. in capit. cum non ab homine de iudi. r. u. me. 108. cōmunem dicit.
- 53 ¶ Collegij ius pōt remanere penes vnū. Panor. in. c. 2. de postula. prela. coēm dicit.
- 54 ¶ Collegio ecclesiastico destructo, vel quia decesserunt omnes, vel fuerunt priuati propter delictum remanet ius et priuilegium penes ipsam ecclesiam, secus tamen in collegio laicali, quia non remanet aliquod ius. Panor. ibi. coēm dicit.
- 55 ¶ Comes palatinus habens potestatem legitimā di ab imperatore potest legitimare filium sacerdotis. Cur. iuni. con. 84. nu. 7. et Soci. con. 65. cōmunem dicit.
- 56 ¶ Communitas seu eius concilium non potest dare immunitatem ciui. secus tamē extraneo qui ciuis efficitur. Bellonus. con. 37. nu. 1. et. 2. cōmunem dicit.

- 57 **C**omunis opinio est tenenda, nisi opinio particularis fulciatur meliori ratione. Cur. iuni. con. 63. nume. 3. et cō. 60. nu. 12. in si. coēm dicit. quia doctores nostri imitantur aues, quia quando vna volat omnes alie sequuntur. Deci. con. 481. nu. 12. et more pecudū, vnū sequuntur. Bellonus con. 59. nu. 12.
- 58 **C**omissio iudicis in citatione non presumitur. Are. con. 33. nec presumitur facta. Feli. in. cap. 1. de iudi. l. conclu. coēm dicit.
- 59 **C**ompensatio admittitur in deposito de expensis factis in ipso deposito. gl. cōmuniter aprobat. scōm Fulgosium in leg. si plures. ff. deposti.
- 60 **C**ompensatio admittitur in alio contractu preter depositum dum tamen de facili possit liquidari quod relinquitur arbitrio iudicis: Jason. in. §. in bone fidei insti. acti. numero. 72. communem dicit.
- 61 **C**ompensatio admittitur de pecunia ad pecuniam, licet pecunia sit debita in specie. Alexan. in leg. si fundus. §. si seruus: et ibi Jason. ff. si certum petat. coēm dicūt.
- 62 **C**ompensatio tollit ipso iure debitum si opponatur, secus tamen Jason in dicto. §. in bone fidei: nume. 8. cōmunem dicit. et fallit in aliquibus vt ibi per eum.
- 63 **C**ompensatio incōmodato admittitur. Panoz. in. c. 2. de depo. coēm dicit.
- 64 **C**ompensatio non fit de legato ad debitū quādo legatur res certa etiam in debito necessario,

- nisi alias testator, aliud declaret. Cornelius con.
242. Duran. in arte. titu. 6. cau. 5. nume. 3. coem
dicit.
- 65 **C**ompromissum factum vt in arbitrum et arbi-
tratozem in dubio presumitur processisse. vt ar-
bitrator. Alci. in tra. presun. re. 3. presun. 39. in. si.
comunem dicit.
- 66 **C**ompromitti in ordinarium tanquam in ar-
bitratorem potest. Prepo. in. c. infames. 3. questi.
7. coem dicit.
- 67 **C**onditio que tacite inest ita impedit natiuita-
tem obligationis sicut expressa. Dec. com. 2. nu.
4. coem dicit.
- 68 **C**onditionis euentus non constituit debitores
in mora idem. ibi coem dicit.
- 69 **C**ondemnatus in amputatione manus presu-
mitur de debitor. Alci. in tra. presun. re. 3. pfun.
vlti. in fine coem dicit.
- 70 **C**ondemnatus per iudicem ecclesiasticum de
delicto mitto potest iterum puniri per iudicem
secularem. Alci. in. ca. perniciosam. de. offi. ordi.
nu. 128. coem dicit.
- 71 **C**ondemnatus pro delicto in penam pecu-
nariam si omnem soluerit, minimo precio den-
to, debet pena corporali affligi. Boc. de. 349. nu.
8. coem dicit.
- 72 **C**ondemnatus in penam pecuniariam si non
habet unde soluar ille in cuius fauorem est con-
demnatus, si vellit poterit petere vt luat in corpo-
re ibi idem. Boc. coem dicit.

- 73 **C**ōducens scienter rē propriam ab alio quasi non propriam non perdit dominium. *Alexan. in. leg. si aliqua. ff. de acqui. posse. nume. 10. vbi dicit esse cōmunem, secus tamen si ignoranter rem esse propriam non perdit dominium nec possessionem. Hiero. Cagno. in. leg. neqz pignus nu. 8. ff. de re. iu. coēm dicit.*
- 74 **C**onfessio coniugum probat inter eos matrimonium interuenisse. *Cur. iuni. con. 28. nume. 2. coēm dicit.*
- 75 **C**onfessio non est probatio. *Hypo. in rubri. de proba. C. nume. 74. Feli. in rubri. de proba. nu. 6. coēm dicunt.*
- 76 **C**onfessio extra iudicialis nihil operatur. *Feli. in. c. at si clerici de indi. coēm dicit.*
- 77 **C**onfessio extra iudicialis facit semiplenas probationem. *Mar. anto. in tra. de iudici. nume. 105. coēm dicit.*
- 78 **C**onfessio extra iudicialis interius subiectis ecclesie absente parte plene probat. *Cur. iuni. con. 158. nu. 12. licet alexan. con. 323. vo. 2. dicat coēm contrarium, quem decius. con. 63. reprehendit & dicit priorem coēm.*
- 79 **C**onfessio absente parte plene probat de iure canonico. *Alci. in rubri. de verbo. obli. ff. nume. octauo. et Feli. in. c. si cautio de fide instrumen. cōmunem dicit.*
- 80 **C**onfessio extra iudicialis facit indicium. *Alci. in. ca. cum non ab homine. nume. 98. de indicatijs. Mar. anto. in tra. de iudici. nume. 204. cōmunem dicit.*

- 81 **C**onfessio ausente parte facta ex causa que si vera esset obligaret confitentem: licet non probet inducit legatum vel relictum. cur. iuni. con. 96. nu. 3. coem dicit.
- 82 **C**onfessio facta parte presente si expresse pare non acceptat non probat. Alci. in rubri. de verb. obliga. ff. nu. 3. coem dicit.
- 83 **C**onfessio bene admittitur contra presumptionem iuris: et de iure Spanoz. in. c. is qui fidei de spon. Alci. Intra. de presum. par. 2. nu. 6. coem dicunt quod intellige quando presumptio est in fauorem partium: secus tamen, vt in mrio vbi non admittitur.
- 84 **C**onfessio facta in tormētis etiam si sit perseuerata, non precedentibus iudicijs, est nulla. Zasoz. con. 188. nu. 2. vo. 2. coem dicit.
- 85 **C**onfessio mariti in instrumēto dotali se recepisse et habuisse mille in dotem presumitur tempore confessionis recepisse et non ex interuallo. Alci. in tra. presum. re. 2. nu. 8. presum. 35. coem dicit.
- 86 **C**onfessio de dote recepta non firmatur iuramento cur. iuni. con. 95. nu. 4. coem dicit.
- 87 **C**onfessio dotis cum constat animo donandi: licet non preiudicat marito, tamen confirmatur morte. cur. iuni. con. 95. nu. 6. coem dicit.
- 88 **C**onfessio recepti ex quo non constat de actuali numeratide presumitur facta ex causa donationis. cur. iuni. con. 95. nu. 3. coem dicit.
- 89 **C**onfessio filijs preiudicat patri sicut et vera probatio. boe. de cisso. 2. 21. nu. 17. coem dicit.
- 90 **C**onfessio socij criminis in casibus in quib⁹ po

test interrogari de confocio non est sufficiens iudicium nisi alia sint iudicia. Boe. de. 319. nu. 1. et. 2. z. Tho. grama. vo. 6. nu. 2. coem dicunt.

91 **C**onfessio propria facta in vno iudicio preiudicat in alio. Panor. in. c. per inquisitionem. nu. 12. de electi. coem dicit.

92 **C**onfessio procuratoris facta in vno iudicio non preiudicat domino in alio. Panor. ibi. comunem dicit.

93 **C**onfessio clerici facta coram iudice laico non facit iudicium. Usar. anto. in tra. de indi. nu. 214. coem dicit.

94 **C**onfessio liberationis absente parte valet. Bal. in con. 468. vo. 4. comem dicit.

95 **C**onfitemens sua peccata tenetur patefacere et notoria ac nota sacerdoti. Maua. in. c. l. dt. 5. de peni. in v. status aut officii. nu. 61. coem dicit.

96 **C**onsanguinei verbum legaliter debet intelligi et proprie: nisi constet de comuni vsu loquendi qui tamen vsus qualis sit debet plene probari. Cur. iuni. con. 176. nu. 6. coem dicit.

97 **C**onsanguinei non habita distinctione de agnatis vel cognatis vsqz ad decimum gradum succedunt consanguineo ab intestato. Coua. in epl. de successi. ab intesta. con. 11. coem dicit.

98 **C**onsensus in alienatione feudi non est expectandus vassalli cui dominus concessit et ipse alienauit in vassallo volente alienare: sed domini feudi. Hiero. cagno. in. l. socij mei. ff. de. re iuris. nu. 9. coem dicit.

- 99 **C**onstitutum docuissimi viri excusat ab expensis partem. Cur. iuni. con. 19. nu. 4. coem dicit.
- 100 **C**onstitutio corrigens etiam penalis extenditur ex identitate rationis. Addi. imo. in cle. 1. de ref. coem dicit.
- 101 **C**onstitutionis tempus non obseruans non dicitur obseruare formam constitutionis. Cur. iuni. con. 166. nu. 4. coem dicit.
- 102 **C**onstitutum positum in contractu regulatur secundum naturam ipsius contractus. Cur. iuni. con. 131. nu. 12. coem dicit.
- 103 **C**onstituti clausula ratione incertitudinis nihil operatur. Cur. iunior. con. 120. numero. 5. communem dicit.
- 104 **C**onsuetudo abrogata a lege non potest in illo casu introduci de nouo: quia lex simpliciter reprobans consuetudinem: non solum intelligitur de preteritis: sed etiam de futuris. Jason in. l. cum totos populos. C. de summa trini. nu. 74. Imol. in. c. cum ab omni. de vi. 7. honest. cleri. nu. 3. communem dicunt.
- 105 **C**onsuetudo vel statutum debet obseruari respectu solemnitatis actus. Panor. con. 52. vo. 2. coem dicit.
- 106 **C**onsuetudo de alienando vtile dominum ecclesie certo modo non potest extendi ad alium modum etiam vtiliorem ecclesie. Cur. iuni. con. 158. nu. 12. coem dicit.
- 107 **C**onsuetudo non probatur per testes singulares. Dec. con. 215. coem dicit.

- 108 **C** Consuetudo etiā iniusta excusat a pena. gōme. in. c. i. de consli. in. vj. nu. 131. coēm dicit.
- 109 **C** Consulens alias facturo non tenetur. Imo. in. c. i. de offi. dele. feli. in. c. sicut dignū nu. 7. de be- mi. Panoz. in. c. nuper de sentētia excomu. coēm dicūt. licz Panoz. ibi teneat cōtrarium. Hiero. aut cogno. in. l. consilij non fraudulentī. ff. de regu. in. nu. 9. dicit. qđ consulens non facturo tenetur in totum. consulens autē facturo mitius punitur. et dicit hāc esse coēm.
- 110 **C** Contractus celebratus per excommunicatus va- let. Panoz. in. c. si vero de sententia excomunica. coēm dicit.
- 111 **C** Contractus celebratus per prodiguz cui inter dictum est bonis a iudice non firmatur iuramen- to baluz de. 82. coēm dicit.
- 112 **C** Contractus ac obligatio principis obligat et af- fringit suum successorem in dignitate Jaso. con. 10. vō. 3. coēm dicit.
- 113 **C** Contractus qui relinquitur in arbitrium alicu- ius si est format⁹ valet als non. cur. iuni. con. 126. nu. 13. coēm dicit.
- 114 **C** Contractus permutationis dicitur in quo con- trabentes intēderunt permutare etiam si interue- niat precium. boe. deci. 144. nu. 1. coēm dicit.
- 115 **C** Contractus est licitus si dētur monasterio quin- quaginta ducati: vt alatur per totā vitam Jalon. in. l. cunctos populos. nu. 63. in prima lectu. C. de summa tri. coēm dicit.
- 116 **C** Contrarietas in iure non est dicendum simmo- potius superfluum. cur. iuni. con. 74. nu. 13. coēm dicit.

- 117 **C**ontrarietas si inuentatur inter ius canonicum et ciuile in non concernentibus peccatum ius canonicum seruabitur in terris ecclesie. et ciuile in terris iperij. *Lur. iuni. con. 136. nu. 4. coëm dicit.*
- 118 **C**orrectio fraterna cadit sub precepto peccati mortalis. *Prepo. in. c. si peccauerit. 2. q. 1. et Are. in. c. nouit de iudi. coëm dicit.*
- 119 **C**orrectus de crimine admittitur ad denunciandum. *Are. ibi coëm dicit.*
- 120 **C**orrectus interrogat⁹ in his casibus in quibus correcti non interrogantur facit vt iudex possit inquirere. *Bar. an. in tractatu de iudi. nu. 389. coëm. dicit.*
- 121 **C**onuentio inter duos de successione alicuius diuidenda non valet etiam cum iuramento, nisi constituyente illo de cuius successione tractatur: et in voluntate vsq; ad mortē permanēte. *Lur. iuni. con. 98. nu. 3. coëm dicit.*
- 122 **C**reditor qui merces vendidit et debitor aufugit non est potior in re vendita alijs creditoribus pterq;. *3. mol. in. l. si cas; dotis. §. si. ff. solu. matrimo. coëm dicit.*
- 123 **C**reditor cui datus est fundum pignori cui ane rum est ius patronatus beneficij non potest presentare. *30. igne. in. l. 1. §. seru⁹ pignori. ff. ad ile. nu. 3. coëm dicit.*
- 124 **C**reditor succedente debitori cōfunditur actio hypotbecaria. *30. cora. in. l. frater a fratre. nu. 20. de condi. indebi. coëm dicit.*
- 125 **C**redulitas etiā fatua ex cusat a pena doli. *Lur. iuni. con. 19. nu. 4. coëm dicit.*

1

Damnatus de crimine civiliter est infamis. Jo. de imol. in. l. infamem. ff. de pu. iudi. coem dicit.

2

Damnnum emergens ex contractu matrimonij non potest peti, nisi dolose pars se habeat. Panoz. in. c. gema. de spon. coem dicit.

3

Datio pecunie non presumitur animo donandi. Bar. soci. in. l. cum quid. ff. si certu pet a. coem dicit.

4

Debitor obligatur alternativae ad dandum animal vel centum satisfacit si tempore solutionis sit animal debilius quam tempore obligationis. Cur. iuni. con. 24. coem dicit.

5

Debitor coactus per superiorem ut soluat iniuste ad iniuriam creditoris periculum est ipse creditoris. Jaso. con. 27. vo. 3. coem dicit.

6

Debitor obligans ad dandum soluendo pariter liberatur in parte si creditor velit accipere alio non. Alci. in. l. 2. §. et harum. ff. de verbo. obliga. coem dicit.

7

Debitor obligans se ad carceres renunciando cessioni bonorum est contra bonos mores, talis obligatio. Alci. in. c. cum contingat de iu. iuran. nu. 69. coem dicit.

8

Debitor in quantitate non liquida potest offerre certam quantitatem et dare fideiussorem de re fiduo si apparuerit plus debere. Cur. iuni. co. 122 nu. 2. coem dicit.

Decretum presumitur factum solemniter et ex iusta causa, et vera. Alci. in tra. presum. re. 3. presun.

10. coëm dicit.

9 **¶** Delegatio potest fieri vt petat consilium alicuius tertij etiam si sit subdelegatus. Feli. in. c. si pro debilitate. de offi. dele. coëm dicit.

10 **¶** Delegatus post tempus datum ad cognoscendum potest proferre sententiã si pena est apposta iudici. Feli. in. c. de causis d. offi. delega. coëm dicit.

11 **¶** Delegatus ab inferiore principis nõ potest de mandare executioni suam sententiam: tamen ad monere et recomunicare potest. Feli. in. c. significasti. de offi. dele. coëm dicit.

12 **¶** Delegatus post sententiam latam non habet plus cognitionis. Feli. in. c. in lris de officio dele. coëm dicit cum. S. fallẽ.

13 **¶** Delegatus post latam sententiam si non obseruauerit formam mandati, potest reuocare et de nouo cognoscere. Feli. in. c. qualiter et quando de accusa. coëm dicit.

14 **¶** Delegatus sub verbo precipimus non potest subdelegare. Feli. in. c. eam te. de ref. et in. c. si pro debilitate de offi. dele. coëm dicit.

15 **¶** Delegatus cui oneratur conscia nõ potest subdelegare. Soci. con. 95. vo. 1. co. 3. coëm dicit.

16 **¶** Delegatus cui electa est industria persone nõ potest subdelegare. Soci. ibi coëm dicit.

17 **¶** Delegatus a principe subdelegat ea que sunt meri imperij. Alci. in. c. quod sedes. de offi. or. nu. 82. coëm dicit.

18 **¶** Delegato mero imperio in casibus in quibus delegatio subsistit potest delegatº procedere ad vltimũ supplicium. Alci. ibi. nu. 83. coëm dicit.

- 20 **¶** Delegatus a principe in causa criminali potest subdelegare. *Faso. in. l. i. ff. de offi. eius cui man. est iuris. coëm dicit. licet. Albe. in. d. l. i. tenet qđ contraria est communis: quas Boe. de. 6. nu. 8. z 9. et in. 10. concordat, dicens quod tota causa non potest subdelegari articulus tamen cause sic.*
- 21 **¶** Delegatus a principe de iure canonico pōt suam sententiam erequi. *Panoz. in. c. significasti de offi. delega. Anto. de tremo. in addi. ad Bona. in pra. excepti: in ru. de recusa. nu. 4. coëm dicit.*
- 22 **¶** Delicta que dicantur graua relinquitur arbitrio iudi. *Alci. in. c. cum non ab homine de iudi. nu. 28. coëm dicit.*
- 23 **¶** Delicta prescribūtur per. xx. annos. *Boe. deci. 26. nu. 6. coëm dicit.*
- 24 **¶** Delinquens potest puniri in loco delicti et in loco originis sin. statuta loci delicti. *Alci. in. cap. perniciosam. nu. 67. de offi. ordi. coën. dicit.*
- 25 **¶** Denunciatio euangelica in prelatiis est de precepto. *Alci. in. c. nouit de iudi. nu. 20. comunem dicit.*
- 26 **¶** Denunciatio euangelica non requirit trinam monitionem: vt attestatur *Hosti. sed sufficiūt due Panoz: in cap. in omni negotio. 3 testi. nu. 3. col. 3. dicit.*
- 27 **¶** Denunciationem euangelicam potest facere etiam criminofus cum denunciat pro proprio interesse. *Alci. in dicto cap. nouit. num. 14. comunē dicit.*
- 28 **¶** Defendere promittens de iure et de facto non tenetur armis defendere. *Hiero. cagno. in lege.*

non videtur de regulis iuris. ff. num. 5. comunem dicit.

- 29 **C** Dicitio perinde cum apponitur cum dictione per omnia, importat omnimodam equalitatem. Joan. igne. in. l. prima. §. servus. nu. 14. ad fil. ff. coem dicit.
- 30 **C** Depositarius qui se obtulit deposito tenetur etiam de leuissima culpa. Barba. in. c. bona fides de depo. coem dicit.
- 31 **C** Depositarius qui recipit aliquid pro deposito: tenetur de leui. Panoz. in dicto. c. bona fides. nu. 3. coem dicit.
- 32 **C** Ditee computantur a loco domicilij. Feli. in. c. dilectus el. 2. de res. nu. 13. Do. de rota. deci. 643. in antiquis. dicunt coem.
- 33 **C** Dilatio per iudicem data potest ab eo mutari, ac reuocari, et abreuiari. Balus. de. 233. comunē dicit.
- 34 **C** Diocesis appositio venit etiam ciuitas in materia larga, secus tamen in stricta. Alci. in c. perniciosam. de offi. ordi. nu. 3. no. 2. coem dicit.
- 35 **C** Dispensatio principis sine causa valet, si tamē alteri comittat, debet adesse causa. Cur. iuni. con. 75. coem dicit.
- 36 **C** Dispensatio non extenditur ad casum minorem etiam habentem maiorem responsionem. Cur. iuni. con. eo. nu. 7. coem dicit.
- 37 **C** Dispensatio romani pontificis de crimine operatur, non solum in via inquisitionis, sed etiam ac cufationis. Deci. con. 135. vo. I. coem dicit.
- 38 **C** Dispositio hominis verificatur in primo actu.

- Cur. iuni. con. 178. nu. 27. coëm dicit.
- 39 **C** Diuisio inter fratres presumitur si diu fuerint separati, vnusquisq; possidens partem. Boe. de. 58. vo. I. et Zas. con. 127. vo. I. coëm dicit. quod intellige nisi sit inequalitas possessionis. Baluus intra prescri. par. 3. questione. 10. nu. 45. cõmunẽ dicit.
- C** Diuisionẽ non potest prohibere testator. Cur. iuni. con. 112. nu. 1. coëm dicit.
- 40 **C** Diuisio non inducitur ex petitione et solutione partis debiti ab vno ex coreis debendi, nõ expies so quod petebatur et soluebatur pro virili. Baluº. de. 289. coëm dicit.
- 41 **C** Diuisio simplex et cum clausula de non contrahendo nõ videtur causare renunciationem fidei commissi, nisi aliter constet ex mente diuidentium. Cur. iunior. con. 49. numero. 12. coëm dicit.
- 42 **C** Volus psumptus põt remitti. Hiero. cagno. in. l. contractus de regu. iuris. ff. nu. 101. cõmunẽ dicit.
- 43 **C** Volus presumitur si interueniat enormissima lesio. Cur. iuni. con. 141. nu. 16. coëm dicit.
- 44 **C** Domicilium solum retinetur vsq; ad auum, et non vltterius. Boe. de. 13. nu. 8. coëm dicit.
- 45 **C** Domicilij mariti statutum et non ius cõmune nec statutum domicilij vxoris in lucro dotis est aspiciendum. Cur. iunior. con. 129. numero. 6. cõmunem dicit.
- 46 **C** Dominium probatur per cõmunem opinio- nem, vel famã. Cassa. in consue. Burgũ. ru. l. §. 2.

gl. 7 la pꝛueue nu. 15. coẽm dicit.

48 **D**ominium non est necesse probare per auctorem si agit cõ vendente, vel eius herede. *Mathe. de aphli. inde. neapo. de. 40. coẽm dicit.*

49 **D**ominium rei legatę transiit in legatarium a morte testatoris sicte: ab addita autem hereditate vere. *Anto. nice. concoz. 92. in concoz. gl. comunem dicit.*

50 **D**ominium rei non est necesse probare per actorem si agit cum vendente vel eius herede. *Mathe. de asli. in deci. neapo. deci. xl. coẽm dicit.*

51 **D**ominium non probatur per instrumentum locationis inter conductorem et locatorem, quando agitur actione reali cõtra conductore. *Alexã. con. 21. vs. 4. nu. 4. coẽm dicit.*

52 **D**ominus propria auctoritate potest intrare in re emphiteotica si emphiteota cessauit a solutione per bientum. *Deci. con. 146. nu. 7. coẽz dicit.*

53 **D**onatio inter virum 7 vxorem non firmatur iuramẽto. *Cur. seni. cõ. 66. nu. 6. coẽz dicit. cõtra riaz quod firmatur iuramento. tenet. Alci. in. ca. cum contingat de iure iuran. et dicit magis coẽz nu. 197. licet sibi magis placet prima. sed. Ma. rubi. in repe. ru. de dona. inter. vi. 7 vro. §. si. i. si. nu. 1. dicit quod hec secũda quod firmetur cõmuniter tenetur 7 in pꝛatica obseruatur.*

54 **D**onatio generalis non comprehendit rẽ debitã et fidelẽ cõmissõ donatori. *Boe. d. 33. coẽz dicit.*

55 **D**onatio inter virum 7 vxore habet conditionẽ tacitam, si donans predecesserit. *Alci. in. c. cũ contingat. de iu. iurã. nu. 206. coẽm dicit.*

- 56 ¶ Donatio de fundo trium iugerum facta, etiam si plura sint iugera omnia comprehendit, secus tamen si de iugeribus facta sit donatio. Aleran. con. 106. volu. vi. et Deci. con. 347. dicunt esse cōmunem. quam declarat Deci. ibi quando facta est mentio de confinibus. et vi. Cur. iuni. con. 131.
- 57 ¶ Donatio facta per patrem filio existenti sub patria potestate firmatur iuramento. Deci. con. 239. Joan. duran in arte testā. titu. 3. cau. 2. Alci. in. c. cum contingat de iu. iuran. nu. 207. coēm dicūt.
- 58 ¶ Donatio vniuersalis omnium bonorum valet, quia solum presumitur de presentib⁹. Jason. cō. 5. vo. 3. coēm dicit.
- 59 ¶ Donatio omnium bonorum mobilium et immobilium non comprehendit iura. et actiones nec nomina debitorum, quia sunt tertia species separata. Jason. con. 5. vo. 3. coēm dicit.
- 60 ¶ Donatio omnium bonorum post mortem bene valet: quia solum intelligitur de presentibus. Jason. con. 5. volumine tertio. in responsi. ad. 3. coēm. dicit.
- 61 ¶ Donatio omnium bonorum, tam presentium, quam futurorum non valet. Cur. iunior. con. 25. numero primo. Panor. con. 48. volu. 2. Joannes duran. in arte testan. titulo. 10. cau. 2. coēm dicūt. nec firmatur iuramento idem Cur. iuni. con. 25. nu. 6. coēm dicit.
- 62 ¶ Donatio cum clausula si contingerit eum testamentum reuocare est inutilis: et non firmatur iuramento: quia tollit factionem testamenti. Alerā. con. 156. vo. 6. coēm dicit. licet antiquit⁹ colis opi.

erat contra. vt per io. duran. in arte testan. ii. 10. cau. 2.

- 63 ¶ Donatio quando incipit a traditione et non a promissione donator non tenetur de euictione. cur. iuni. con. 178. nu. 27. coëm dicit.
- 64 ¶ Donatio nõ dicitur ex hoc solo simulata quod donas semper perseuerauerit in possessione. cur. iuni. con. 108. nu. 11. coëm dicit.
- 65 ¶ Donatio nec alius contractus in dispositionibus contrarius non venit appellatione venditionis secus tamen si est conformis iuri. Petrus. raue. in alpha. au. in ver. alienatio. coëm dicit.
- 66 ¶ Donatio reciproca non indiget insinuatione. cur. iuni. con. 81. nu. 5. coëm dicit.
- 67 ¶ Donatio presumitur si dico alicui tolle pecuniam si est in parua quantitate secus in magna. pa. ru. in repe. rubi. de dona. inter. vi. 2 pro. co. 30. §. 11. nu. 1. coëm dicit.
- 68 ¶ Donatio non presumitur quando debitor simpliciter aliquid dedit creditori sed compensatio. Jo. cora. in. l. frater a fratre nu. 41. ff. de con. indebi. in primo. coëm dicit.
- 69 ¶ Donatio facta concubine clerici vel militis vel aduocati. non valet etiam si ex meritis fiat: nisi aõ meritum probetur: etiã si merita expecificata sint Jo. cora. in. d. l. frater a fratre. §. queritur. nu. 55. coëm dicit.
- 70 ¶ Donataris presentia cum taciturnitate consensus inducit 2 donationis validitatem. Diero. cagno. in. l. semper qui nõ prohibet. ff. de re. iu. nu. 5. coëm dicit.

- 71 **D**onata sponse per consanguineos sponsi, soluto matrimonio sunt heredes mariti, et non sponse. Hiero. cagno. in. l. contractus. ff. de re. iu. nu. 48. coem dicit.
- 72 **D**os data matri debet a filijs cõferri et in quartam computari. Cur. iuni. con. 180. num. 2. coem dicit.
- 73 **D**os stipulata a patre, vt ad illum reuertatur liberis non stantibus, si liberi adsint ad mortem filie statim est ipsius matris et filij ex successione eius veniunt, et non ex prouisione aui. Jo. ni. in lege generaliter de secun. nupti. C. nu. 46. coem dicit.
- 74 **D**os a patre profecta soluto matrimonio debet apud filios remanere. Cur. iuni. con. 43. nu. 9. coem dicit.
- 75 **D**os est magis priuilegiata quam fiscus. Alci. intra. de presun. re. 3. presun. 41. num. 4. coem dicit.
- 76 **D**os confessata durante matrimonio non valet. Jason. con. 32. vo. 3. cõmunem dicit de qua per Belon. con. 47. et Boe. de. 330. Joan. de ripa. in. l. femine de se. nũ. nu. 36. coem dicit.
- 77 **D**os restituta mulieri per maritum sine causa in vita viri nõ liberat maritum et eius heredes quin soluto matrimonio conuentatur. Jo. cora. in. l. qui liberos de riptu: nupti. ff. nu. 114. coem dicit.
- 78 **D**ubius prescribit. Feii. in. c. si. de presun. nu. 9. coem dicit.
- 79 **D**uces, marquiones, cõmites, perpetuo inue-

stiri cēsentur principes in ducatu, marchionatu,
ac cōmitatu et omnia possunt in subditos suos que
potest imperator in toto orbe. Cur. iuni. con. 61.
nu. 9. Bellon. in con. 51. et. 59. nu. 10. coēm dicit.

80 **¶** Duo casus equiparari in. l. antiqua. dispositus
in vno cēsetur in alio etiam in materia odiosa.
Bellon. con. 69. nu. 1. coēm dicit.

81 **¶** Derogatio generalis sufficiat in legitimazione
ad tollendum. l. naturales. C. si de feudo fuerit cō
trouerſa i vlt. feudo. Cur. iuni. cō. 157. coēs dicit.

E

1 **¶** Ecclesia nō tenetur ad collectas pre
b^o solitis collectari cū iponatur pſo
nis. Bellō cō. 40. nu. 3. coēm dicit.

2 **¶** Ecclesia non infert penam exilij
proprie loquēdo. Alci. in. c. cū non
ab hoie nu. 108. de iudi. coēs dicit.

3 **¶** Ecclesia tenetur pro refectione pontium mu
rorum et fossate contribuere. Fo. aripa. in li. 2. de
rescri. c. 20. nu. 6. coēm dicit.

4 **¶** Ecclesia tenetur ad collectas pro redimenda
veratione imposta, tam clericis, quam laicis. ibi.
nu. 7. in. fi. coēm dicit.

5 **¶** Ecclesiasticus iudex potest compellere indicē
laicum, vt prestet sibi auxilium per excommunicatio
nem, laicus tamen non cōpellit clericum ad pre
standum. Alci. in. c. perniciosam de offi. ordi. nu.
7. et. 8. coēm dicit.

6 **¶** Ecclesia infra quadrienniū restituitur aduersus
prescriptionē a tpe lesionis. Jason. in autic. quas
actiones. nu. 33. C. de sacro san. eccle. coēm dicit.

- 7 **E**ccelesia succedens privato contra quem erat incobata prescriptio. x. vel. xx. annorum prescriptio perficitur secundum privilegium ecclesie: et non prescriptiois privati. Jason. ibi. nu. 36. coem dicit.
- 8 **E**dere librum rationis tenetur notarius. argentiarius vel alij qui ex necessitate officij tenetur conficere librum. Jason. in. l. i. nu. 55. C. de edendo. coem dicit.
- 9 **E**dere sententiam vel acta potest compelli pars appellata per iudicem appellationis sub pena privationis. Jason. in. l. ius apud quez. C. de ede. nu. 12. coem dicit.
- 10 **E**dere tenetur actor reo instrumenta et rationes ad fundandum suas exceptiones Jason. in. l. et que a diuo. C. de eden. nu. 1. coem dicit.
- 11 **E**dificare potest dominus aree in qua cadit stillicidium dum modo servitus stillicidij non impediat et edificas stillicidium recipiat. belon. con. 61. nu. 5. coem dicit.
- 12 **E**lectio in ultimis voluntatibus est invariabilis cur. su. con. 159. nu. 1. coem dicit.
- 13 **E**mancipatus pro parte non potest quis esse filii. intra. de presun. re. 2. presun. 2. nu. 4. coem dicit.
- 14 **E**mens rem alienam a fisco estatim est securus ut tertius pretendens ad eum hereditatem pertinere debeat habere recursum contra fiscum et non contra eumentem. bellon. con. 51. in fi. coem dicit.
- 15 **E**mptori non tenetur venditor de evictione quae non fuit de mandata. etiam si sciat litem moveri.

Alexā. in. l. z. §. voluntatem nu. 12. ff. solu. metri.
coem dicit. et ideo dicit petrus reue. in alpha. au.
in verbo. vendere. vbi dat duas limitationes.

- 16 **C**Empbiteota priuati seu fisci potest donare et le-
gare sine eo quod denunciet domino. Jaso. in. l. 3. c. de iu-
re empbi. et in. l. si domus. §. si. nu. 31. ff. de lega. l.
et cur. iuni. con. 130. nu. 8. coem dicunt et decep-
tus est fo. durā. in arte testā. cau. 46. ti. 6. dicens
Jaso. tenuisse contractum.
- 17 **C**Empbiteota ignorans rem esse empbiteoticā
non soluens canonem infra tempus statutum ca-
dit in commissum. sed tñ restituitur. fo. de imol. in
c. potuit de locato. nu. 56. coem dicit. vi. infra. in
verbo. restitutio.
- 18 **C**Empbiteota priuati si deteriorat rem empbiteo-
ticā potest priuari. Jaso. in. l. qui rem. C. de sacro
san. eccle. numero. 6.
- 19 **C**Empbiteota potest expelli propter non solutio-
nem canonis vniuersi numeri. Jason. in. l. qui rem. ali-
quam. C. de sacro san. eccle. nu. 16. coem dicit
- 20 **C**Empbitheosis ecclesie que secundum consuetu-
dinem solet dari vsqz ad tertiam generationē mas-
culinam si datur vsqz ad femininam, vel in perpe-
tuū concessio viciatur pro parte pro qua non erat
cōsuetudo, nihilominus tamen valet quo ad aliā
partem. Jasson. in. l. qui rem aliquam. C. de sacro
san. eccle. nu. 21. coem dicit, licet sibi nō placeat.
- 21 **C**Empbiteota ecclesie potest donare saluo iure
ecclesie. Jason. in. d. l. 3. coem dicit
- 22 **C**Empbiteota pōt alienare irrequisito domino
quando est ei concessum, vt possit alienare cui vo

- luerit. Jason. lbi. nu. 7. coem dicit.
- 23 **E**mpbiteote duo si diuidant inter se non debet soluere laudemium vel quinquagesimas. Jason. lbi. nu. 47. coem dicit.
- 24 **E**mpbiteota non compellitur soluere in quantitate pecunie alterate, sed in estimatione pecunie tempore contractus. Aldi. ange. in. l. cu. qd. f. de re. cre. coem dicit.
- 25 **E**mpbiteota probas soluisse tres annos proximos presumitur soluisse per oem tempus ante dictos tres annos. Cur. iuni. con. 96. nu. 5. coem dicit.
- 26 **E**mpbiteota non cadit a iure suo per non solutionem vnus anni, sed requiritur biennium. Decr. con. 138. nu. 7. coem dicit.
- 27 **E**mpbitioss recepta pro se et filijs et nepotibus transit ad eos etiam, si non sint heredes. Cur. iuni. con. 78. nu. 4. coem dicit.
- 28 **E**mpbiteoss ecclesiastica pater recipiens pro se et filijs non potest donare vel signare. Stephan. bertran. con. 136. r. olu. 2. quem refert et sequitur. Alci. in. tra. de presum. re. l. presan. 31. coem dicit.
- 29 **E**mpbiteoss ecclesiastica non potest alienari, nisi in quatuor casibus. Cur. iuni. con. 130. nu. 3. coem dicit.
- 30 **E**mpbiteoss ecclesiastica indistincte non transit ad heredes extraneos. Cur. iuni. lbi. nume. 5. coem dicit.
- 31 **E**piscopi non sunt vendendi nisi in magnis ciuitatibus. Alci. in. c. perniciosam de offi. ord. num. 2. coem dicit.
- 32 **E**piscopus ut suspectus recusatus potest vel

causam maiori remittere vel delegare de consen-
su partium non tamen eligere delegatū. Panor.
in. c. si quis contra. de fo. compe. coēm dicit.

33 **E**piscopus delicti priuationis beneficii digni, no
test ferre sententiam super beneficio existenti e-
tra suam dioecesim. Panor. in. c. postulasti. de fo.
compe. coēm dicit.

34 **E**piscopus bene potest absoluerē manuales et
emptas ab excommunicatione propter infectiones
manuum in clericum. Panor. in. c. de monialibus
de senten. excomunica. coēm dicit.

35 **E**piscopus non dispensat super adulterio, nisi
inueniatur concessum. Feli. in. c. ac si clerici. de iu-
di. nu. i. §. de adulteris. coēm dicit.

37 **E**piscopus cum incestuoso et adultero dispen-
sat. Feli. ibi. coēm dicit.

38 **E**piscopus tenetur adimplere mandatum ro-
mani pontificis directum capitulo sede vacan-
te si inuenit non adimpletum. Panor. in. c. eam te
de res. nu. 4. coēm dicit.

39 **E**piscopus non potest excommunicare laicū ex-
optum, si cum petit nō impartitur suum auxilium.
Alci. in. c. perniciosam de offi. ordi. nu. 127. com-
munem dicit.

40 **E**piscopus audiens missam priuate cum est ex-
communicatus non est irregularis. Prepo. in. ca. si
quis episcopus. ii. q. 3. coēm dicit.

41 **E**piscopus cōmittens crimen lese maiestatis
contra principem, non debet degradari actuali-
ter sed solum verbaliter. Cur. iuni. con. 150. nu. i.
coēm dicit.

- 41 **E**xceptio peremptoria potest apponi etiam post sententiam si agatur prima actione et non actioe in factum ex prima sententia. Balus. de. 13. communem dicit.
- 42 **E**xceptionibus omnino contrariis reus potest proponere et se defendere. Hiero. cagno. in re. nemo. ff. de regu. iu. nu. 3. coem dicit.
- 43 **E**xceptio que secundum statutum non potest opponi, tamen res poterit detineri loco pignoris. Boe. de. 42. nu. 15. coem dicit.
- 44 **E**xceptio indignitatis non iuvat eum qui possidet hereditatem. Coene. con. 150. vo. 2. Jo. durā. in art. testa. ff. il. can. 12. coem dicunt.
- 45 **E**xceptiones requirentes altiozem indagines nō admittuntur in iudicio possessorio. Cur. iuni. con. 108. nu. 14. coem dicit.
- 46 **E**xceptio nullitatis licet per statuta tollantur omnes exceptiones non censetur sublata. Cur. iuni. con. 110. nu. 3. coem dicit.
- 47 **E**xceptio sonās in delictum que necessario nō inferri non obstat electo. Alci. in tra. presun. re. 3. presun. 1. nu. 7. coem dicit.
- 48 **E**xceptio dilatoria solutionis debet opponi ante lris contestationem. Prepo. in. c. si quis. 3. q. 6. coem dicit.
- 49 **E**xceptio dilatoria solutionis si non est apposta, si constat ex actis esse natam cum obligatioe iudex absolvet reum, alio tamen si postea nata sit, non demnabit ex prima obligatione. Anto. de tre. mo. in addi. ad bona. cur. in pra. excepti. in ru. de impe. 2. exceptioni. que contra. res. nu. 9. in verbo.

ante litem contestatam. coëm dicit.

50 **E**xceptio dilatoria non appositæ ante litem contestatam in prima instantia nõ potest poni nec in secunda. Anto. de tremo. ibi. coëm dicit.

51 **E**xceptio contra procuratorem, vt puta quod sit monachus potest proponi post litem contestatam. Anto. de tremo. ibi. ver. sexto. fallit coëz dicit.

52 **E**xceptio dilatoria que orta est ante litem contestatam reo ignorante potest proponi post contestationem. Anto. de tremo. ibi. nu. 9. ver. quinto. fallit coëm dicit.

53 **E**xecutor mixtus si est maior iudice potest recipere omnes exceptiones infringentes sententiã. Jaso. con. 9. vo. 3. coëm dicit.

54 **E**xecutoris testamenti officium non transit ad suos heredes, nisi dictum sit a testatore. Cur. iuni. con. 56. coëm dicit.

55 **E**xecutoris testamenti officium per eius mortem transit ad episcopũ. ibi. nu. 2. coëm dicit.

56 **E**xcommunicatus si est in loco insigni non potest comparere pro se in iudicio, secus si nõ sit in loco insigni. Jeli. in. c. intelleximus de iudi. coëz dicit.

57 **E**xcommunicatus non potest opponere de nullitate sententie. Jeli. ibi dicit esse coëm.

58 **E**xcommunicatus non potest agere contra actorem, vt prosequatur iudicium. Jeli. ibi. decla. 7. coëm dicit.

59 **E**xcommunicati actiue et passiuè habet factionẽ testamenti. Joan. duran. in arte testan. titu. 1. c. nu. 1. Barba. in. ca. qz ingredientibus de testamen. coëm dicũt.

- 60 **E**xcommunicatus pro notoria contumacia non requirit monitionem. *Deci. in. c. 1. de iudi. nume. 25. cōmunem dicit.*
- 61 **E**xcommunicationem non evitat quelibet causa nisi sit iusta in ponente manus violentas in clericum. *Alci. in. c. cū non ab homine de iudi. nu. 46. cōmunem dicit.*
- 62 **E**xtensio de vno casu ad aliuz non prohibetur, et si in casu extenso sit minor ratio. *Bome. in. c. statutum. nu. 39. de res. in. vj. cōmunem dicit.*
- 63 **E**xtensio in correctoribus non est licita etiā ex maiestate rationis. *Jason. in autē. quas actiones. nu. 21. C. de sacro san. ecclē. cōm dicit.*

F

- 1 **F**ama sola non est sufficiens indicium ad torturam. *Hyppo. sn. 97. cōm d.*
- 2 **F**ama facit semiplenam probationem. *Jo. cora. in. l. admonendi. ff. de iure iuran. nu. 8. cōm dicit. vj. Bar. anto. in tra. de iudi. nu. 313. et octo casus per Decium. in. c. 1. de appe. in quibus facit plenam probationem.*
- 3 **F**ame probatio requirit quod testes dicant se audivisse a maiori parte populi. *Cur. iuni. cō. 122 nu. 9. cōmunem dicit.*
- 4 **F**amilia ecclesie non gaudet privilegio fori, se cus tamen in familia episcopi. *Panoz. in. c. 2. de fo. compe. nu. 6. cōm dicit.*
- 5 **F**amulus infirmus non habet salariū. *Panoz. in. c. 1. de cleri. egrotan. nu. 6. cōm dicit.*

- 6 **F**actum alienum promittens non valet promissio, tamen si adijciatur pena valet quo ad penam. Cur. iuni. con. 124. nu. 19. coem dicit.
- 7 **F**alsi suspitio habetur pro falsitate in ciuitatibus. Cur. iuni. con. 166. et con. 132. nume. 10. comunem dicit.
- 8 **F**alsum comittens in causa, perdit causam, quecunq; causa vel persona sit. Boeri. deci. 291. nu. 3. coem dicit.
- 9 **F**alsificans testes vel eos corrupens non perdit causam. Boe. de. 291. Dicit esse coem.
- 10 **F**eudum concessum a principe cu clausula qd tale feudum habeat naturam paternit et auiti tale feudum iudicatur aut antiquu et auitum: vt in illo succedant qui possunt succedere in auito et antiquo. Faso. con. 1. 90. 3. coem dicit.
- 11 **F**eudum hereditariu venit in restitutione fidei commissaria. Cur. iuni. con. 171. nu. 10. coem dicit.
- 12 **F**eudales consuetudines ligant ecclesias et personas ecclesiasticas. Cur. iuni. con. 177. nume. 10. comunem dicit.
- 13 **F**eudum pro se et suis heredibus receptum venit in restitutione fideicomissi. cur. iuni. con. 183. nu. 6. comunem dicit.
- 14 **F**eudalis res in dubio non creditur, sed allodialis. Cur. iuni. con. 184. nu. 1. coem dicit.
- 15 **F**idelissor potest petere vt liberetur a fidei iussione si diu stent in obligatione quod relinquitur arbitrio iudicis. Anto. de tre. in. addi. ad bona. in pra. exceptionuz. Rubri. qui mo. suo. do. nume. 5 in verbo. diu stetit coem dicit.

- 16 ¶ Fideiussor non habens immobilia non dicitur idoneus, nisi fide iubeat pro dñite. Hypo. in ru. ff. de fide iusso. nu. 228. coëm dicit.
- 17 ¶ Fideiussor potest agere cōtra debitore per solā confessionē dicētis creditoris se ab illo recepisse pecuniā. Hypo. ibi. nu. 265. et Anto. de tremo. in addi. Ad bonacur. in pra. exceptionuz in ru. qui. mo. suo. no. nu. 39. in ver. sub iudicibus secularibus. cōmunem dicit. v. fallit. rr.
- 18 ¶ Fideiussor inuito creditore mutari non potest. Hiero. cagno. in. l. plus cautionis. ff. de re. iuris. nume. 7. coëm dicit.
- 19 ¶ Fideiussor in duriozem causam iurans obligatur tanquam principalis. Alci. in. c. cum cōtingat nu. 174. de iure iuran. cōmunem dicit.
- 20 ¶ Fidei cōmissarius dans in vita fidei cōmissum, dicitur donare et non restituere. Suares in leg. quontam in prioribus. C. de inoffi. testa. fo. 3. co. i. communem dicit.
- 21 ¶ Fidei comissum conditionale nō transmittitur ad heredes. Cur. iuni. con. 79. nu. i. coëm dicit.
- 22 ¶ Fidei comissum conditionale ascendētis non transmittitur ad descendentes. Cur. iuni. con. 135 nume. 5. coëm dicit.
- 23 ¶ Fidei comissum relictum eis qui sunt de familia intelligitur relictum ei qui in agnatione vel familia tenet primum gradū et proximiorē. Alexā. con. 88. nu. 2. vo. i. cōmunem dicit.
- 24 ¶ Fidei comissum relictum ab ultimo morientē videtur facta institutio reciproca inter institutos. L. rr. iuni. con. III. nu. 4. coëm dicit.

- 25 **F**idei commissum relictum si sine filiis decesserit spirat relictis filiabus. Cur. iuni. con. 139. nu. 14. cōmunem dicit.
- 26 **F**idei commissum resultat ex sola coniectura mēte testatoris etiam si ex verbis non constet. Cur. iu. con. 121. nu. 10. cōmunem dicit.
- 27 **F**idei commissaria substitutio resultat quando testator ordinat qđ sua bona vsq; in imperpetuum remaneant infra scriptis filiis et heredibus suis et eorum descendentibus. Cur. iuni. con. III. nu. 20. cōmunem dicit.
- 28 **F**idei commissarius non detrahit trebellanicam secundo fidei commissario, nisi quādo heres primo trabelianicam nō detrahit. Soci. in leg. cum filio familias. ff. de le. l. 30. duran. in arte testan. ti. 5. cau. 28. cōmunem dicunt.
- 29 **F**ilius filij mortui nō legitimatur per subsequēs matrimonium. 30. ni. in addi. ad Alci. in trapresum. par. I. in. si. coēm dicit.
- 30 **F**ilius legitimatur per subsequēs, matrimoniū qñ mulier est talis cum qua possit esse matrimonium secundum bonos mores ciuitatis. Cur. iu. con. 139. nu. 14. cōmunem dicit.
- 31 **F**ilius familias non potest donare patri cuius auctoritas requiritur. Cor. cō. 294. vō. 130. durā. in arte testā. cau. I. nu. 4. coēm dicunt.
- 32 **F**ilius naturalis excludit substitutum. Deci. in cap. in presentia de proba. 30. durā. in arte testā. cau. 15. ti. 5. coēm dicunt.
- 33 **F**ilius non assumit locum patris in fidei comisso. Deci. con. I. et con. 217. Aleran. con. 26. vō. 3.

- Jo. durā. in arte. testā. ti. 5. cau. 27. coēm dicit. sed
 Jaso. in con. 158. vo. 2. Bellonus. con. 50. tenet
 quod contraria est magis colō.
- 34 **F**ilius familias et infans transmittit hereditatē
 patris non agnitā ad quoscūqz heredes iure sui-
 tatis. Decl. con. 331. et con. 245. Jaso. cō. 130. vo.
 1. cōmunem dicit.
- 35 **F**ilij patre monacho habebunt legitimam pa-
 tre viuente. scōm ius canonicum secus tamen de
 iure ciuili, sed expectabitur eius mors. Jaso in au-
 thent. si qua mulier. nu. 51. de sacro san. C. comm-
 munē dicit, licet sibi magis placeat cois legistarū
 nu. 52. et. 57.
- 36 **F**ilius ad suplemētum legitime agit conditio-
 ne ex lege. Anto. ru. con. 115. coēm dicit.
- 37 **F**ilius non conficiens inuentarium potest de-
 ducere legitimā. Calca. con. 36. Jo. duran. in ar-
 te testā. ti. 11. cau. 8. coēm dicit. z idē But. decl. 53.
- 38 **F**ilius postus in conditione non censentur vo-
 cati. Cur. iuni. con. 96. nu. 1. coēm dicit.
- 39 **F**ilius grauatus restituere per fideicomissum
 pōt detrabere duas quartas vna legitime. et alia
 trebellianice. Cur. iuni. con. 160. nu. 1. coēm dicit.
- 40 **F**ilius institutus sub cōditione casuali et in eius
 defectu exheredatus reicitur conditio ad finem
 vt testamētū valeat. Cur. iu. cō. 148. nu. 9. coēs. d.
- 41 **F**ilius sub potestate patris de iure canonico po-
 test contrabere matrimoniū, secus de iure ciuili.
 Cur. iuni. con. 136. nu. 3. coēm dicit.
- 42 **F**ilius non cōputat in legitimam quod subtra-
 hitur a nouerca ex dispositione legis, sed habebit

- illud cū legitima. Stepha. bertrā. in. l. hac edit. all.
 §. ita tñ. C. de secū. nupti. nu. 10. prope si. coēm. d.
- 43 ¶ Filio nulla reuocatio. nullaqz querela cōpe-
 tit contra alienationem onerosam paternam etiā
 si probauerit fraudē. Caro. molin. in cōsli. parill.
 ti. i. §. 8. nu. 18. coēm dicit.
- 44 ¶ Filij heredis veniunt ab intestato et non ex te-
 stamento vocati, cum testator instituit filios et sub-
 stituit sempromiū si filio sine filiis decesserit. Bui.
 papa. de. 39. coēm dicit.
- 45 ¶ Filij naturales et spurij comprehenduntur in pe-
 nis impositis filiis propter delictum patris et filij
 hereticorum. Jo. cora. de sena. in. l. liberos nu. 11.
 ff. coēm dicit.
- 46 ¶ Filij persona non est legitimanda per consen-
 sum patris cū agitur de castrensi peculio. In adue-
 titijs, tamē si pater est presens in iudicio, cōpellit-
 tur prestare consensum, si tamē est in territorio spe-
 ctabitur consensus, qui est prestandus ante litem
 contestatā. Anto. de tre. in addi. ad Bona. in pra.
 excepti. in rubri. qui mo. suo. no. ciui. nu. 13. in ver-
 bo et generaliter coēm dicit.
- 47 ¶ Filius familias potest agere nomine alieno sine
 cōsensu patris. Anto. de tremo. ibi. nu. 14. in ver.
 sine cōsensu patris. coēm dicit.
- 48 ¶ Filia familias etiam nupta non potest de bonis
 maternis et dote facere testamentum. Jo. duran.
 in arte testan. ti. i. cau. i. coēm dicit.
- 49 ¶ Filia testamentū non rumpit si preteratur etiā
 stante statuto quod filiis masculis stantibus filia
 dotata censeatur exclusa. Alexan. et Jason. in. l.

- si quis posthumus. ff. de li. 7. posthu. Soci. con. 76
 vo. 3. Jo. duran. in arte testan. ti. 3. cau. 5. coem. d.
- 50 ¶ Filia non rumpit testamentū si ultra dotem in
 quinque solidos instituat. Jo. de imol. in. c. rei
 nutius de testa. coem dicit.
- 51 ¶ Filia cui mille pater in testamento relinquit, et
 postea si data sit nuptui, et dos sit ei soluta habebit
 tantum supplementum legati. Alerā. et Jaso. in. l.
 huiusmodi. §. si pater. ff. de le. 1. et Jo. durā. in arte
 testan. ti. 6. cau. 36. coem dicunt.
- 52 ¶ Filia que ex lege municipali a successione parē
 tum excluditur dum supersunt masculi etiam post
 quadraginta annos admittitur. Soci. con. 63. vo.
 1. cōmunem dicit.
- 53 ¶ Filia contrahens matrimoniū sine licentia pa-
 tris non contrahit ingratitudinem ex qua possit
 exheredari nisi elegerit turpem vitam. Panor. in.
 cap. de spon. Pe. raue. in compe. in. ti. de spon.
 co. 2. coem dicit.
- 54 ¶ Filiorū appellatiōe qua expresse sunt filij nomi-
 nati non veniunt nepotes. Cur. iu. con. 114. nu. 5.
 cōmunem dicit.
- 55 ¶ Filiorū appellatiōe in fidei comisso nō veniūt
 nepotes Bellonus. con. 50. nu. 5. coem dicit.
- 56 ¶ Filiorū appellatiōe veniūt nepotes si testator
 filios nominat honorando illos in institutione,
 vel substitutione. Cur. iunf. cō. 128. nu. 12. coem. d.
- 57 ¶ Filiorū appellatiōe veniūt nepotes quādo als
 sequeretur aliquod durū. Cur. iuni. con. 111. nu. 8.
 et in casibus in quibus masculinum concipit fe-
 mininum. ibi. nu. 12. et quādo testator dicit bona

- velle conseruari in agnatione. ibi nu. ii. et quan-
 do facit mentionem de filijs nascituris. ibi. nu. 9.
 coem dicit.
- 58 **C** fiscus qui habetur loco heredis in bonis con-
 demnati non potest facere quod condemnatus nō
 poterat facere. Cur. iuni. con. 120. coem dicit.
- 59 **C** forensis habebit possessionem data ordinatio-
 ne qui dedit ciuitati, tale habeat possessionē etiam
 si forensis esset prohibitum acquirere interrito-
 rio. Hiero. cagno. in. l. si. ff. de reg. iu. nu. 8. coem dicit.
- 60 **C** fratricida et eius heres est incapax successio-
 nis fratris mortui. Boe. de. 25. nu. 8. coem dicit.
- 61 **C** fructus ante vel post additam hereditatē per-
 ceptos bona fide heres legatario restituere nō te-
 netur. Alexan. in. l. si tibi. §. cum seruus. ff. de le. i.
 Jo. durā. in arte testan. ti. 6. cau. ii. coem dicunt.
- 62 **C** fuga est sufficiens iudicium ad torturam si cō-
 currat cum fama. Bar. anto. in tra. indi. nu. 278.
 et. 277. coem dicit.
- 63 **C** fugitiuus potest capi tempore feriarum in bo-
 nores dei. Alci. in. c. cum non ab homine de iudi.
 nu. 71. coem dicit.
- 64 **C** fuge suspitio ad capiendū debitorē non pro-
 batur iuramento, sed requiritur cognitio samaria
 cum iuramento. Jaso. in. l. apertissimi. C. de iudi.
 et Anto. de tre. in addi. ad Bonacur. in pra. excep-
 ti. ru. de recusa. nu. 3. coem dicit.
- 65 **C** furiosus qui habet dilucida interualla si con-
 trahit, presumitur cōtraxisse tempore furonis. Cur.
 iuni. con. 151. nu. 7. coem dicit.
- 66 **C** furiosus licet tempore sane mentis occidat ali-

F. G. H

quem nō potest pena corporali affligi. Jason in. l. furiosum. C. qui testa. facere possunt, vbi originaliter est Bal. coēm dicit.

67 **F**uriosus non citatur cum de curatore prouidetur. Hiero. cagno. in. l. furiosus. ff. de regu. iu. in fi. coēm dicit.

68 **F**idei cōmissum vniuersale transit in ecclesiam vel ciuitatem sine vlla restitutione. Jason. in. l. vt inter diuinum. C. de sacro san. ecclesijs. nume. 10. coēm dicit.

G

I **G**abella est soluenda etiam in foro cōsciētie quādo est apposita ab habēte potestatem imponēdi. Berta. de ga. be. par. 9. q. 1. coēm dicit.

Z **G**enerare non valens non potest cōtrahere matrimoniū. Jo. de neu. in silua nupti. par. 1. fo. 59. coēm dicit.

H

I **H**eres non compellitur satisfaccere p mortuo in quo non apparuerāt signa contritionis. Panoz. in. c. a nobis de fen. exco. coēm dicit, licet ipse teneat contrarium.

Z **H**eres tenetur de dāno dato a defuncto etiā si nec ad ipsuz nec ad mortuū aliquid peruenit. scōm ius canonicum.

3 **H**eres de iure canonico nō tenetur vltra vires hereditarias et si nō fecerit inuētariū. Prepo. in. c. eps. 12. q. 2. coēm dicit, nec etiā tenetur in foro cōsciētie r cōpetit cōtra creditore totū petentem re-

mediū euangelice demunciationis. **A**lc. in. c. no. 1
uit de iudi. nu. 34. coēm dicit.

4 **H**eres institut⁹ etiā dato substituto vulgariter.
tus deliberādū ad heredes trāsmitit si discesserit
hereditate non addita sciēs ad se hereditatē dela
tā. **S**oci. in. §. qđ aut de caduci. tollē. **C.** **F**o. durā.
in arte testandi. ti. 5. cau. 1. cōmunem dicit.

Herede nō adēute hereditatē. institut⁹ i re cer
ta est vnuer falsis heres. **A**lexan. in. l. quotiens. c.
de here. insti. **F**o. durā. ibi. ti. 6. cau. 11. **B**aineri⁹.
in. l. ius. nostrū. de re iuris. ff. nu. 6. coēm dicit.

6 **H**eres condemnatus per sententiā beneficio
inuentarij iuuatur. **A**lexan. in. l. ex diuerso. §. si. ff.
solu. matrimonio. cōmunem dicit.

7 **H**eres tenetur ad alendum vxorem defuncti in
fra annuz luctus. **J**ason. in. §. fuerat insti. de acti.
nu. 28. cōmunem dicit.

8 **H**eres mariti potest accusare adulteriu vxoris
comissum in vita mariti etiā si ignorauerit adulte
rium. **B**oe. de. 338. nu. 7. cōmunem dicit.

9 **H**eres vnusquisqz in solidum tenetur adimple
re factum indiuiduum ad quod tenebatur testa
tor ac vno adimplente est satis factum et alij non
incidunt in penam. **A**lc. in. l. 2. §. esto. nu. 41. de
verbo obli. ff. cōmunem dicit.

10 **H**ereditate aut priuatur nepos et parricidio co
missō a patre. **B**oe. de. 21. nu. 8. cōmunem dicit.

11 **H**ereditate non addita si minor moriatur suc
curritur eius heres restitutione. **P**au. de castro in
lege. infāri. **C.** de iure de libe. quē refert **F**o. durā.
in arte. testan. ti. 11. cau. 1. cōmunem dicit.

- 12 **H**ereditate non addita si heres scriptus moriatur si in testamento sit clausula codicillaris heredes eius petunt hereditatem ex fideicommissio, et non est necessaria restitutio. *Alexa. in. l. cum filio delega. 1. Jo. dura. ibi. coem dicit.*
- 13 **H**ereditatis additio est animi. *Cornelius. co. 312 vo. 4. Jo. dura. ibi coem dicit. sed non probatur nisi per actum. nice. in co. 31. con. 92. coez dicit.*
- 14 **H**ereditas pot addi vsqz ad xxx. annos. *Alexa. in. l. licet. de iure. deli. c. Faso. co. 19. vo. 1. Cuma. con. 29. elapsis tamen. possut filij ex capite vnde legitimi intra alios triginta. Alexan. con. 89. li. 2. extraneis autem ex capite ignorat restitutio cedatur. Soci. in. l. cum filius. 6. in hac de verbo. obli. Deci. con. 303. Jo. dura. ibi. ti. ii. cau. 6. com munem dicunt.*
- 15 **H**ereditate paterna repudiata ceteris filijs debetur hereditas equaliter. *Loua. in epito. de successi. ab intesta. con. 9. coem dicit.*
- 16 **H**eresicos crimen est mere ecclesiasticum, ita qd iudex laicus non potest se intromittere. *Alci. in. c. perniciosam. de offi. ordi. nu. 73. coem dicit.*
- 17 **H**ereticus condemnatus per iudicem ecclesiasticum non debet de illo cognoscere iudex laicus. *Faso. in. l. magistratibus de iure iuran. nume. 10. coem dicit.*
- 18 **H**omicida non est priuatus beneficio, si requiritur snia *Alci. in. c. e. cum ab hote de iudi. nu. 15. coem dicit.*
- 16 **H**ospitale priuatum non est impetrabile a papa, si cet possit dici prius locus, nec potest de illo se intromittere. *Cur. iuni. con. 20. nu. 1. coem dicit.*

Ionestas que in rescripto apponitur non requiritur vt probetur quāuis posita sit sub cōditione. Alci. in tra. presun. re. 3. presun. 3. coēz dicit.

Z Ignorantia ad hoc quod excuset quando de lucro captando agitur, requiritur quod cōsulerit plures peritiores et non sufficit vnum. Jo. nico. co. i. de secun. nupti. nu. 7. cōmunem dicit.

3 Ignorantia contentorum in testamento patris psumitur filius habere. Cur. iu. cō. 8. heredes aut extranei nō postquā se imiscuerūt. Hiero. cagno. in leg. qui in alterius. ff. de re. iu. nu. 12. coēm. d.

4 Imperium merū est potestas gladij animaduertendi in facinorosos homines. Alci. in. c. quod sedem. nu. 58. de offi. ordi. coēm dicit.

5 Imperium mixtum est iurisdictio que in partitur officio iudicis nobili ad priuatam vtilitatem. Alci. ibi. nu. 61. coēm dicit.

6 Impetratio maioris vel minoris beneficij, nō facta mentione de beneficijs q̄ habet ipetrās nō valet. Panor. in. c. ad aures de res. nu. 2. coēm. d.

7 Impuberi licet sit sublata potestas testandi potest tamen cū iuramento cū clausula si in pupillari etate decesserit. Deci. in. l. pupillum. ff. de re. iu. Jo. duran. in arte testan. ti. l. cau. 5. nu. 2. coēm. d.

8 Indefinita in materia probationis nō equipollet vniuersali. Cur. in ni. con. 17. nu. 13. coēz dicit.

9 Infirmus morbo caduco presumitur durare in infirmitate, secus tamē in alio. Alci. in tra. presun. re. 2. presun. 19. in si. coēm dicit.

- 10 **C** Inquilino z colono impedito vti frus ppter pē
stem remittitur pensio pro rata. Joā. fran. in tra.
de pelle par. I. nu. 15. coēm dicit.
- 11 **C** Imperator de iure est dominus totius mundi.
Yaso. in. l. cūctos populos. nu. 6. de summa trinit.
C. coēm dicit.
- 12 **C** Inquisitio est iudiciū extra ordinem. Panoz. et
Beci. in ru. de iudi. nu. 7. Alci. in. c. perniciosam.
de offi. ordi. nu. 14. coēm dicit.
- 13 **C** Inquisitio bene formatur contra delinquentē
extra territorij per iudicem territorij, vel domi-
ciliij, sed debet puniri scdm statutū loci delicti. Au-
gu. de ari. in addi. ad ange. de male. in verbo. be c
est quedam inquisitio coēm dicit.
- 14 **C** Ingrossatio instrumenti non valet etiā per he-
rede z notarij mortui sine autoritate iudicis. Boe.
de. xlv. nu. 9. coēm dicit.
- 15 **C** Ingratitudo preterita potest remitti, futura au-
tem nō. Hiero. cagno in. l. contractus. ff. de re. iu.
nu. 104. coēm dicit.
- 16 **C** Insinuatio requiritur in donatiōe tacita vel ex-
pressa. Cur. iu. con. 126. coēm dicit.
- 17 **C** Instituto patre z filijs fratris pater z filij ad suc-
cessionem ac hereditatem simul vocantur nō suc-
cessiue. Alexan. con. 22. li. 3. Jo. durā in arte testā.
ti. 4. cau. 6. nu. 1. coēm dicit.
- 18 **C** Institutio descendens sub conditione si suus
nascitur sicut valet, ita valet de espurio si legitime
tur. Cur. iuni. con. 84. nu. 3. coēm dicit.
- 19 **C** Institutio in re certa, licet quo ad quedam ha-
bet vim legati non potest dici legatum nec institu-

- tio absoluta, sed quedā species tertia ut participiū
 Cur. iuni. cō. 190. nu. 3. cōm dicit.
- 21 **I**nstrumentū vacilat per vnum ex tribus testi-
 bus instrumentarijs. Fran. cur. iuni. con. 55. nu. 1.
 cōm dicit. tñ fidē facit. Boeri. de. 17. cōm dicit.
- 22 **I**nstrumentū redditur falsum per duos testes
 instrumentarios. Cur. iuni. ibi cōm dicit. vel per
 alios duos nō instrumentarios. Deci. in. c. tertio
 loco de pba. cōm dicit. quā intellige nisi sint alij
 duo testes instrum coadiuuātes. Bor. de. 118. nu.
 26. cōm dicit.
- 23 **I**nstrumentum dotis probat quando maritus
 prestuit alimēta vxori 7 si sit confessionariū. Zudo.
 de gonz. con. 42. nu. 13. cōm dicit.
- 24 **I**nstrum habēs plres articulos vno appellato
 non censetur in omnibus approbatus. Cur. iuni.
 con. 156. nu. 11. cōm dicit.
- 25 **I**nstrumentum si inueniatur penes aliquē euz
 cautione admittitur sine mandato. Feli. in. c. corā
 de offi. dele. quē refert Alci. in tra. d. presun. rel. 1.
 presun. 33. cōm dicit.
- 26 **I**nstrum inuestitionū feudaliū nō pbat dñium
 cōtra tertiū possessore. Cur. iu. cō. 158. nu. 5. cōm dicit.
- 27 **I**nstrum locatiōis nō pbat dñium si cōueniatur
 possessor actione reali ex dñio agētis, secus tñ si cō-
 ueniatur actione personali ex cōtractu locatiōis
 cōtra cōductorē. Cur. iu. cō. eo. nu. 6. cōm dicit.
- 28 **I**nstātia d iure cano. durat i perpetuū. gl. in. c.
 venerabilis de dolo 7 cōtu. quā cōm dicit Franor.
 in. c. venerabilis de iudi. 7 Barba. in. c. de causis d
 offi. dele. rōnē assignat Prepo. i. c. sup eo d appel.

- 28 **C**onstitutio beneficij de iure patronatus laicorū
 spectis patronis est ipso iure nulla. Bertrā. con.
 24. vo. 2. coēm dicit.
- 29 **C**onimicitia leu'is non est sufficiens iudicium cō
 tra inimicū, secus tamen si est grauis. Bar. anto.
 in tra. de indi. nu. 175. coēm dicit.
- 30 **C**onidiciū sufficiens ad torturam est quod sit soli
 tur delinquere. Bar. anto. ibi. nu. 148. coēz dicit.
- 31 **C**onidicium remotum a maleficio non est suffi
 ciens iudiciū. idem. ibidem. nu. 150. coēm dicit.
- 32 **C**oninterdicto vnde vi cōuentri potest singularis
 successor cum principalis non est soluendo. Jo.
 cora. in. §. nihil cōmune de acqui. posse. ff. nu. 45.
 cōmunem dicit.
- 33 **C**oninterpellatio non requiritur quando obliga
 tio est facta cū iuramento. De. deci. in. l. quod te.
 ff. si certū petā. coēm dicit.
- 34 **C**oninterpellatio extrajudicialis sufficit si fiat per
 verba enunciativa ad inducendam morā. Faso.
 in. l. si ex legato. ff. de verbo. obli. coēm dicit.
- 35 **C**oninterrogare potest iudex post conclusum in cā
 ad fundandū ius partis de nouo. Alexan. in. l. 4.
 §. hoc iudicium. ff. de damno in se. 2. Deci. in. c. 1.
 de iudi. coēm dicunt. sed Decium reprobendit
 Bello. con. 59. vbi plura allegat quem vi.
- 36 **C**oninuētariū tenetur facere heres rogatus de re
 stituendo, alias perdit trebellianicas. Coene. cō.
 168. vo. 3. Jo. duran. in arte testan. ti. 5. cau. 37. dī
 cunt coēm. sed alexā. con. 67. vo. 4. dicit coēm cō
 contrariū. sed Deci. con. 480. dicit magis coēm
 primam. etiam in filijs heredibus. nu. 16.

- 37 **C**onstantia perimitur etiam ex negligentia iudicio. **T**homas grama. vo. 31. coem dicit.
- 38 **C**onstitutus in re certa herede vniuersali repudiante habetur loco heredis ac sibi accrescit totum ac si a principio nullus sibi datus sit coheres. **P**etrus reue. in alpha. au. in verbo. heres. coez dicit.
- 39 **C**rudicium dicitur criminale etiam si sit pena pecuniaria applicanda tamen fisco. **P**anor. in ru. de iudi. Coem dicit.
- 40 **C**rudicium valet parte presente etiam non citata. **D**eci. in ru. de in ius vocan. ff. nu. 7. comunem dicit.
- 41 **C**rudex ecclesiasticus non tenetur stare processui facto per iudicem seculares. **F**ell. in. c. ac sit clerici de iudi. comunem dicit.
- 42 **C**rudex preparans est iudicij preparati. **C**ur. iuni. con. 152. nu. 9. comunem dicit.
- 43 **C**rudex prorogatus ex promissione partium de conueniendo coram eo cum possit pars penitere remanet tamen obligatus ad interesse, et ipse iudex poterit de illo cognoscere. **P**anor. in. c. i. de iudi. nu. 2. comunem dicit.
- 44 **C**rudex secularis non pretendit aliquam iurisdictionem ob eo quod iudex ecclesiasticus petit impartiri sibi suum auxilium. **A**lci. in. c. perniciosam de offi. ordi. nu. 17. comunem dicit.
- 45 **C**rudex secularis in crimine mere ecclesiastico dum iudex ecclesiasticus petit sibi impartiri suum auxilium non potest se intromittere in processu, sed solum exequi mandatum secundum canonistas, secus tamen secundum legistas. **A**lci. in. c. perniciosam de offi. ordi. nu. 100. comunem dicit.

- 46 **J**udex secularis non tenetur exequi sententias iudicis ecclesiastici quando pro condemnato est presumpcio contra sententiam. *Alci. in. d. c. perniciosam. nu. 122. coem dicit.*
- 47 **J**udex si nō vult non tenetur condemnare reū in expensis factis ante litem cōtestatam, nisi petatur, secus tamen in factis post litem cōtestatā, qz etiam in nō petitis cōdēnat *Anto. de tre. in ad dī. ad Bona. in pra. de recusa. nu. 4. in verbo rectificari cōmunem dicit.*
- 48 **J**udices ordinarij nō pnt inq̄rere nisi fama p̄cedente. *Alci. in. c. perniciosam. nu. 34. coem dicit.*
- 49 **J**udices qui pnt inq̄rere nō seruato ordine pnt inquirere absqz fama. *Alci. ibi. nu. 47. coez dicit.*
- 50 **J**udicis decretū ex falsa causa interpositum est nullū. *Cur. iuni. con. 170. nu. 2. cōmunem dicit.*
- 51 **J**udici vel testi dicenti in articulo mortis protulisse iniquam sententiā vel falsum testimoniū, nō creditur. *Alci. de presun. re. 3. presun. 4. nu. 7. cōmunem dicit. qz morienti creditur ad suum p̄iudiciū, et non alterius. Anto. in tra. de indi. nu. 393. cōmunem dicit.*
- 52 **J**uramentū sine causa nō inducit obligationes *Ad dī. Felī. in. c. l. de pactis cōmunem dicit.*
- 53 **J**uramentū inducit obligatiōem. *Jo. de selua. de iure iuran. 3. par. co. 2. cōmunem dicit.*
- 54 **J**uramentū tollit solemnitatē insinuationis *Deci. cō. 239. Falso. cō. 118. vo. 2. Jo. durā. in arte testā. ti. l. cau. 10. nu. 3. Cur. se. cō. 59. nu. 2. Corne. cō. 186. vo. 2. Cur. in. con. 81. nu. 6. Alci. in. c. cum contingat de iure iuran. nu. 170. coem dicit.*

53. **C**uramentum debet obseruari in specifica forma et non sufficit per equipollens. *Faso. con. 4. vo. 3. cōmunem dicit.*
56. **C**uramentū non tollit defectū consensus. *Cur. iun. con. 24. nu. 3. cōmunem dicit.*
57. **C**uramentū si ex dispositiōe legis vel statuti defertur, potest tamen aduersarius probare contrarium. *Ziraq. de utroq; retra. §. 4. gl. 1. de retractu lignagier. nu. 2. cōmunem dicit.*
58. **C**uramentū non defertur in causa fame. *Bar. anto. in tra. de indi. nu. 173. cōmunem dicit.*
59. **C**uramentū non format contractū simulatum. *Bello. cō. 48. nu. 4. vt est cōfessio dotis in fraudez creditorū. Rube. con. 120. cōmunem dicit.*
60. **C**uramentū tollit purgationem moze *Anto. ru. be. con. 113. cōmunem dicit.*
61. **C**uramentū debet habere tres comites veritate iustitiā et iudiciū. *Cur. iu. cō. 141. nu. 9. cōm dicit.*
62. **C**uramento non firmatur contractus filij stāte statuto prohibente obligari sine consensu patris. *Cur. iun. con. 152. nu. 7. cōmunem dicit.*
63. **C**uramentū nō traducēs pctūm est obseruādū *Alci. in. c. cū cōtingat de iure iurā. nu. 101. cōēz. d.*
64. **C**uramento denunciatis euangeitice creditur *Alci. de presun. re. 3. presun. 16. nu. 1. cōm dicit.*
65. **C**uramentū non tollit enormissimam lesionem *Cur. iu. con. 141. nu. 6. cōm dicit.*
66. **C**uramentū assertoriū non validat donationes inter coniuges. *Cur. iun. cō. 95. nu. 5. cōm dicit.*
67. **C**uramentum ex istis verbis qđ contrahētes iurant oīaz et singula esse vera operatur vt non possit

- dici contractū simulatū. Cur. iuni. con. 108. nu. 13
et con. 110. nu. 5. coēm dicit.
68. **F**uramenti effectus licet non possit tolli per sta-
tutū laicorū, tamen potest statui quod in contra-
ctu minoris in quo interuenit iuramentum presu-
matur minor inductus dolo et valet tale statutum.
Cur. iuni. con. 118. nu. 6. coēm dicit.
69. **F**uramentum non firmat contractū qui nō po-
test fieri fauore publico. Alci. in. c. cum contingat
de iur. iuran. nu. 83. coēm dicit.
70. **F**uramentū firmat contractū quādo contractus
est prohibitus fauore priuata, licet in consequen-
tiam resultet fauor publicus. Alci. ibi. nu. 92. cō-
munem dicit.
71. **F**uramentū si interueniat ante vel post cōtra-
ctū validat. Alci. ibi. nu. 133. coēm dicit.
72. **F**uramentum habet vim clausule, vt actus va-
leat quemadmodū valere potest. Alci. ibi. nu. 163.
et. 170. coēm dicit.
73. **F**urans non reuocare testamentū, tale iuramē-
tum est cōtra bonos mores et cōtraueniēs est per-
turus: sed actus tenet. Alci. in. d. c. cū cōtingat. et
Anto. de tre. in addi. ad Bona. in pra. excepti. in
ru. qui mo. suo. no. nu. 22. in verbo cōtra propriū
factū. coēm dicit.
74. **F**uramentū non conuallidat contractū quādo
prohibetur ratione rei vel nature. Alci. in. c. cū cō-
tingat. de iure iurā. nu. 189. coēm dicit.
75. **F**urisdicctio perpetratur per vnicā citationē, et
nō per eptōnā p̄repo. in. c. non ita. z. q. 6. coēm di-
cit. et nō requiritur aliud. Anto. de tremo. in addi.

ad bona. in pra. excepti. i ru. qui mo. era. iudi. de-
cli. nu. 4. coem dicit.

76. **F**urisdictionis est potestas de publico introducta
cu necessitate ius dicendi et equitate statuendi. Alci.
in. c. qd sedem. de offi. ordi. nu. 34. coem dicit.

77. **F**urisdictione concessa in gne csetur commissum
meru ac mixtu imperiu. Alci. ibi. nu. 38. coem. d.

78. **F**urisdictionis cause officio mercenario expe-
diuntur deseruenti actioni ad priuatam vtilitatez.
Alci. ibi. nu. 66. coem dicit.

79. **F**urisdictionem habens solu in certo casu non
pot cognoscere nisi per informationem sumaria
cognitu sit an illa cam coprehedat sua iurisdictione
als nil valz qd agitur. Cur. iu. co. 124. nu. 6. coez. d

80. **F**offeredi pseribitur. But. pa. sin. 906. coez. d

81. **F**us patronatus habens in aliqua ecclesia col-
legiata no potest presentare principales dignita-
tes illius ecclesie. Boe. de. 32. nu. 5. coem dicit.

82. **F**us patronatus legatu trassertur in legatariu,
si testator habeat potestatem trasserendi ab epo.
Lamber. in tra. de iure patro. li. i. par. 2. q. 6. Jo.
dura. in arte. testa. ti. 6. cau. 67. dicunt esse coem. s3
Cur. iu. con. 87. nu. 6. dicit qd ius patronatus sine
difficultate trassit in herede vniuersalem. in lega-
tariu tamen effectualiter no transit, nisi acceden-
te consensu episcopi. et dicit comunem.

83. **F**us patronat^o acquiritur prescriptione. Decl.
com. 134. nu. 4. comunem dicit.

84. **F**interesse pot comitti arbitrio creditoris. Faso.
in. l. iusturandum. ff. de iure. iuran. Jo. duran. in
arte testam. ti. 6. cau. 48. comunem dicit.

I

Licus potest esse arbitrator rerū spi-
ritualium. **Deci.** in. c. z. de iudi. nu.
z. cōmunem dicit.

Z

Zaicus pōt esse assessor episcopi in
causa spiritali. **Deci.** ibi quam intel-
lige nisi ipse iudex als esset secutus?

suum consiliū, vt per **Panoz.** ibi. ex quo infertur
qđ si iudex est ita ignorās qđ nescit discernere an
consiliū sit iustū nec ne cū teneatur sequi vt per
Anto. in. c. cū olim de arbi. quez refert et sequitur
Alexan. in. l. si conuenerit. nu. ii. de re. iudi. ff. qđ
tunc nō potest esse assessor, vt per **Deci.** ibi. coēz. d.

3

Zaici possūt puniri de adulterio per ep̄m. **Alci.**
in. c. perniciosam de offi. ordi. nu. 18. coēm dicit.

4

Zata culpa non equiparatur dolo cum agitur
de imponenda pena mortis vel mutilationis mē-
bri. **Hiero.** cagno. in re. contractus. nu. 10. de re.
iu. ff. cōmunem dicit.

5

Legatus de latere in prouincia sibi cōmissa ac
extra pōt subditos r nō subditos absoluerē ppter
injectionē manū violētā in clericū. excomunica-
tos etiā si sit enormis. **Panoz.** in. c. ad eminentias.
de sen. exco. et in. c. pe. de offi. lega. coēm dicit.

6

Legatus nuntius extra prouinciā non potest
absoluerē quēquam. **Panoz.** ibi. coēm dicit.

7

Legatum factum semp̄onto si durerit prozem
in mille et si ordinē ecclesiasticūz receperit in. cc.
si efficitur clericus, gaudet in mille. **Depo.** in ru.
de fide. ff. nu. 127. cōmunem dicit.

8

Legatum annuū relictū ecclesie vel ciuitati nō
durat nisi p cētū annos. **Alexā.** cō. 60. vo. i. coēz. d.

- 9 **L**egatū factū vxoꝝi per hec verba. relinquo vxoꝝi mee quicquid ad me peruenit nomine dotis. nō sunt deducende expense facte. *Gas. in. l. post dotem. nu. 36. ff. soly. matrimo. cōmunem dicit.*
- 10 **L**egatū factuz de re quam habet testator etiā si sit fidei commissum finiturū tamen morte testatoris heres non tenetur ad reemendū vel ad prestādūz extimationem et si sit legatum inutile. *Gas. con. 109. vo. 4. et idem in empbiteosim morte testatoris finiturū. cōmunem dicit.*
- 11 **L**egatū piū nō deletur hereditate non addita. *Coua. in. ca. rainaldus de testa. §. 3. Gas. in. l. ha beat de sacro san. eccle. nu. 24. cōm dicit.*
- 12 **L**egatū factū cū clausula qđ pmittit nō reuocare z qđ si reuocauerit qđ donat nō pōt mutari. *Fo. durā. ti. 6. cau. 3. i arte testā. Deci. cō. 293. cō. 3. d.*
- 13 **L**egatū relictū in testamento minus solēne heres nō tenetur ad soluēdū nisi testator legatarijs cōcedat qđ propria auctoritate possint aprehēdere possessionem rei legate. *Gas. in. l. cum quis. C. de in. et sa. igno. ff. Fo. duran. in arte testan. ti. 2. cau. 3. cōmunem dicit.*
- 14 **L**egatum relictū certis personis certū loci videtur relictū contemplatione loci. *Fo. durā. ibi. ti. 6. cau. 7. Barba. con. i. vo. 4. cōm dicit.*
- 15 **L**egatum dicitur inutile qđ in voluntatē alteri relinquitur. nisi sit in piām causāz. *Fo. duran. ibi. ti. 6. cau. 8. cōmunem dicit.*
- 16 **L**egatū de re aliena ex certa sciētia testatoris est car est. z heres tenetur euicere. *Alerā. in. l. qui alte nū. C. de lega. Fo. durā. cau. 32. ti. 6. in. ar. testan. cōm dicit.*

- 17 **L**egatum factum de re ecclesie valet, saltim vt
 detur extimatio. Cur. iu. con. 3. cōmunem dicit.
 Idem de re fisci. ibi. nu. 5.
 Idem de re dotali. ibi. nu. 6.
 Idem de re minoris. eo. nu.
- 18 **L**egatum factum fratribus minoribus qui non
 possunt habere propriū valet ad hoc vt reddatur
 extimatio. ibi. nu. 7. cōmunem dicit.
- 19 **L**egatum factū priori bibliam: et fratribus pro
 capa. r. si prior p:ecessit habebit prior bibliam, si
 tamen sequatur habebit vtrūq;. coēz dicit. 3 mol.
 in leg. coheredi. §. patrem. ff. de vulga. et pupi. et.
 Jason. in. l. doli. de verbo. obli. ff. num. 4. vbi vi.
 Bre. pulchre loquenten.
- 20 **L**egatis mobiliibus non veniunt nomina debi-
 torum. Jaso. con. 5. vo. 3. Jo. durā. cau. 9. ti. 6. in
 arte testan. cōmunem dicit.
- 21 **L**egata domo si testator habet plures domos,
 erit in arbitriū heredis dare minimā, et si nullam
 habet legatum est elusorius. Maine. in. l. semper
 in obscuris. nu. 9. ff. de re. iu. cōmunem dicit.
- 22 **L**egatū relictum noie expresse heredis nō cen-
 setur: repetitū in substitutiōe. Alci. in tra. presun.
 re. 2. presun. 35. nu. 3. cōmunem dicit.
- 23 **L**egatum cum cōditione in primo testamento,
 si in secūdo simpliciter legetur, videtur reiecta cō-
 ditione legatū factū, et sic qualitas mutatur in uita
 to testamento. Cur. iu. cō. 163. nu. 14. coēm dicit.
- 24 **L**egatum factum creditōri volūtario debetur
 et creditū, secus si in creditore turis vel cōsuetu-
 dinis, et presumitur factū animo cōpensandi et nō
 donādi. Jo. cora. in misce. li. 3. c. 1. nu. 9. coēm. d.

- 25 **C** Legato non accrescūt que acquirūtur ex re legata ante additam hereditatem. Petrus reue. in alpha. aure. in verbo legatum coēm dicit.
- 26 **C** Legitima si supercrescat postquā alicui est assignata non accrescit illi, sed patri vel heredi. Cur. feni. con. 84. nu. 3. contra Bal. in. c. cum in ferrariensis de consi. cōmunem dicit.
- 27 **C** Legitima ex causa minui potest per statutū tolli autem nō potest. Hiero. cagno. in. l. iura sanguinis. ff. de reg. iu. nu. 10. coēm dicit. Petrus reue. dicit contrariū magis coēm qđ potest tolli. in alpha. au. in verbo. legitima. et idem Faso in au. be. nouissima. C. de in offi. testamen. qđ intellige in legitima debita iure ciuili, sed in naturali procedit prima, vt per Cagno ibi.
- 28 **C** Legitima necessario est relinquenda iure institutionis Aleran. con. 70. vo. z. Fasso. in authe. nouissima. C. d. in offi. testi. nu. 31. Ripa. in ru. ff. solu. matrimonio. nu. 44. coēm dicunt. licet Alerā. in leg. inter cetera. ff. de liberis et posthu. dicat eoz contrariam, quam Fason. et Ripa. refutant.
- 29 **C** Legitima potest priuari descendens per ascendētē ex maiori causa expressis in. §. casus in authe. cum de appe. cognoci. Cur. iuni. con. 182. nu. 10. coēm dicit.
- 30 **C** Legitimus excludit substitutū. Cur. iuni. cō. 83. nu. 8. si substitutus sit citatus, als non ibi. nu. 10. cōmunem dicit.
- 31 **C** Legitimus verbum idem importat quod legitimus. Cur. iuni. con. 145. nu. 10. coēm dicit.
- 32 **C** Legitimus etiam per rescriptū principis non

- succedit in feudū, nisi sit dictū qđ succedat in feudo. Cur. iuni. con. 136. nu. 1. coēm dicit.
- 33 **L**egitimus per subsequens matrimoniū succedit in feudo idem ibi. coēm dicit.
- 34 **L**egitimus per subsequens matrimoniū nō succedit, nisi sint instrumenta dotalia. Cur. iuni. con. 136. nu. 2. coēm dicit.
- 35 **L**egitimus per papam non succedit in bonis parentū existentibus in imperio etiam si procedat a radice matrimonij. ibi nu. 7. coēm dicit.
- 36 **L**egitimati a principe sine preiudicio venientū ab intestato pñt institui heredes: legitimis nō sñātib⁹. Jo. durā. in arte testā. ti. 3. cau. 8. coēm dicit.
- 37 **L**egitimus quo ad quedā non est proprie legitimus. Cur. iuni. con. 75. nu. 4. coēm dicit.
- 38 **L**egitimatio facta per inferiorem a principe requirit causam que in sumo principe nō requiritur ibi. coēm dicit.
- 39 **L**egitimatio potest fieri per procuratores. Be. ra. in alpha. au. in verb. legitimatio. coēm dicit.
- 40 **L**egitimandi potestas non extenditur. Cur. iu. con. 75. nu. 8. coēm dicit.
- 41 **L**egitimandi potestas post mortem patris non intelligitur concessa in preiudicium fidei commissarij. Cur. iuni. con. 83. nu. 10. coēm dicit.
- 42 **L**ex noua imponens penam concurrēs cū lege veteri etiam penali vtraq; pena pōt poni. Panoz. in. c. de cāis de offi. dele. coēm dicit.
- 43 **L**ex penalis extenditur de vno correlativo ad aliud. Jo. nico. in. l. generaliter nu. 26. C. de se cū nuptijs. coēm dicit.

- 44 **L**ex noua correctoria reducens nos ad legem antiquam est fauorabilis et extendenda. Cur. iuni. con. 99. nu. 3. coem dicit.
- 45 **L**ex impumens aliquos casus ratione frequentioris vsus non intelligitur exclusus alius minus frequens. Cur. iu. con. 107. nu. 8. comunem dicit.
- 46 **L**ex. l. C. de sacro saneccle. habet locum in quocumque testamento facto etiam ab illo qui non est in articulo mortis. Zas. in. d. l. nu. 32. coem dicit.
- 47 **L**ex antiqua equiparans duos casus lex noua et correctoria disponens super unum censetur disponere super alium. Cur. iu. con. 150. nu. 4. coem dicit.
- 48 **L**ex vel statutum semper est in viridi obseruantia etiam si post multum tempus casus legis non veniat, secus si casus euenerit et contra legem vel statutum fieret actus. Cur. iuni. con. 129. nu. 12. coem dicit.
- 49 **L**egi prohibenti potest renunciari cum iuramento Petrus. Raue. in verbo ne fidei iussores in alba. aure. coem dicit.
- 50 **L**eges loquentes de clericis in his que non contradicunt canonibus sunt obseruande. Alci. in. ca. cum ab homine de iudi. nu. 1. coem dicit.
- 51 **L**iber feudorum est approbatus. Bapti. de sar. blasio. in ru. de re. q. 5. coem dicit.
- 52 **L**ibellus debet continere claram intentionem actoris. Cur. iu. con. 149. nu. 6. coem dicit.
- 53 **L**ibellum non viciat ordinis peruerso. Feli. in. ca. qualiter et quando de accusa. nu. 3. coem dicit.
- 54 **L**ibellus in causa criminali non requirit coercionem. Zas. in. §. 1. in fi. de acti. nume. 26. comunem dicit.

- 55 **C**ittere subreptitie sūt ipso iure nulle. fell. in. c. ad audientiam el. z. de res. nu. 22. coēm dicit.
- 56 **C**itis contestatio non requiritur in possessorio edicti corboniani. Jo. cora. in. §. nihil cōe. d. expe ditis. nu. 37. coēm dicit, licet sibi non placeat.
- 57 **C**itis contestatio facit ut reus dicatur receptus inter reos etiam si nō sit pronunciatū. Har. anto. in tra. de indi. nu. 331. coēm dicit.
- 58 **C**itis contestatio non est necessaria cū incidenter agitur de restitutione in integrum. Jo. mauri. de resti. in inte. c. 139. coēm dicit.
- 59 **C**ocator retinet rem locatam pro interesse vel pena si res locata alienatur etiam si non fuerit ad lecta prohibitio alienationis si interueniat generalis vel specialis hypotheca. Jo. de fano. in tra. de pigno. z. par. nu. 6. membro. 1. coēm dicit.
- 60 **C**ibellus cum clausula saluo iure addendi vel minuendi non potest mutari vel minui nec addi. Faso. in. l. edicta actio. nu. 42. C. de eden. coēs. d.
- 61 **C**ocator compellitur per tertium specialem successorē dimittere rez locatā etiā si specialiter sit locata si tertius offert interesse vel penā, nisi interueniat prohibitio alienationis. Anto de fano. in tra. de pigno. z. par. nu. 7. mem. 1. coēm dicit.
- 62 **C**ucrū quod maritus acquirit per statutū morte mulieris dicitur aduentitiū ex causa lucratiua. Hiero. cagno. in. l. tr. eo. ff. de regu. iu. coēs dicit.
- 63 **C**ucrum quod alicui aufertur contemplatione alicuius debet illi applicari cuius contemplatione aufertur. Cur. iuni. con. 93. nu. 6. coēs dicit. vi. infra in verbo pena.

I Alio pars de curionū dicitur esse quando sunt cōgregate due partes ex tribus Bellon. con. 39. nu. I. coēm dicit.

Z **C**haritus secundo nubens priuatur proprietate omnium bonorum ad eum deuolutorum titulo lucratiuo ex bonis defuncte uxoris. Jo. ni. in. leg. generalr. de se. numpri. C. nu. 8. et reseruantur liberis primi matrimonij. nu. 58. in principio. coēm dicit.

3 **C**haritus secundo nubens succedens vni ex liberis primi matrimonij tenetur successionem superstitibus liberis reseruare. Jo. nico. ibi. nu. 8. cōmunem dicit.

4 **C**haritus secunde nubentis infra annum luctus si heres instituat in solidum testamtu3 valet in tertia parte in qua poterat institui et vltra tertium vendicant veniētes ab intestato. Jo. de garro. in. leg. i. C. de secū. nupti. nu. 7. coēm dicit.

5 **C**haritus nomine uxoris potest agere ad reuocationem venditionis a se facte. Anto. nice. in concor. gl. cōcor. 120. §. duodecimo adducitur coēm dicit.

6 **C**hariti domicilium est attendendum cum agitur de lucranda dote per statutum. Faso. in. l. cunctos populos. nu. 24. in pria. lectu. et in. 2. nu. 60. de summa tri. et si. ca. C. coēm. d.

7 **C**haritus ex matrimonio momentaneo nō lucratur partem dotis stante statuto quod ma

- ritus lucretur. *Lirañ. in. l. si vnquam in verbo donatione largitus. nu. 185. de reuo. dona. C. coëm dicit.*
- 8 **T** Mandatum non presumitur interuenisse etiam per mille annos. *Idero. cagno. in. l. vel le. de reg. iu. ff. nu. 16. coëm dicit.*
- 9 **T** Mater acceptans tutelam filiorum si postea accedat ad iudicem dicens velle contrahere matrimonium qđ filij prouideantur de tuto- re tunc locus est tutori datiuo non autem legi- timo. *Cur. iuni. con. 64. nu. 5. coëm dicit.*
- 10 **T** Mater in dubio non debet excludi auctuo- sa hereditate filij. *Cur. iuni. con. 134. nume. 6. cõmunem dicit.*
- 11 **T** Mater secundo nubens succedit etiam in proprietate filij vnicij intestati morientis. *Jo. de garro. in auten. ex testamento de secun. nũ pti. C. nu. 46. in glo. filij. coëm dicit.*
- 12 **T** Mater impudice viuens post mortem viri perdit tutelam filiorum. *Jo. de garro in autẽ. eiusdem penis. de secun. nupti. nume. 21. in fi. cõmunem dicit.*
- 13 **T** Matrimonium contrahitur per hec verba non nisi te habebo in vxorem. *Prepo. in. ca. ex parte nu. 7. de spon. coëm dicit.*
- 14 **T** Matrimonium contrahitur per hec verba, non mutabo te pro melliori vxore ibi. nume. 8. cõmunem dicit.
- 15 **T** Matrimonium contractum per metum est ipso iure nullum. *Panoz. in. c. cum lo cum. de tpor. nu. 6. cõmunem dicit.*

- 16 **C**ontrahitur Matrimonium quod ex aliqua causa non potest sustineri ad uerente habilitate matrimonium consolidatur per scientiam habilitatis. Coua. in epi. 4. nu. 5. coem dicit.
- 17 **C**ontrahitur Matrimonium solo consensu contrahitur et non requiruntur uerba. Hiero. cagno. in. l. nuptias. ff. de reg. iu. nu. 5. coem dicit.
- 18 **C**ontrahitur Matrimonium carnali copula consumatum non soluitur dispensatione. ibi. nu. 5. coem. d.
- 19 **C**ontrahitur Matrimonium non probatur ex uerbis narratiuis ac enunciatiuis instrumenti. Cur. iuu. con. 95. nu. 5. Feli. in. c. illud de presumpti. nu. 2. comunem dicit.
- 20 **C**ontrahitur Matrimonium nondum consumatum una parte inuicta potest diuidi. Cur. iuu. con. 170. nu. 1. comunem dicit.
- 21 **C**ontrahitur Matrimonium contrahitur etiam per non potentem, etate tamen habili, ut puta quattuordecim annorum. Panor. in. c. impuberes de spon. impu. coem dicit.
- 22 **C**ontrahitur Matrimonium si per statutum puniatur intelligitur de consumato. Hypo. fin. 106. comunem dicit.
- 23 **C**ontrahitur Matrimonium iuramento necessario conjugum non probatur. Fo. cora. in misc. li. 3. ca. 4. comunem dicit.
- 24 **C**ontrahitur Matrimonium non probatur nominatio, licet praesumptione faciat. Fo. cora. ibi. nu. 7. coem. dicit.
- 25 **C**ontrahitur Matrimonium masculinum concipit femininum, non ex propria significatione uocabuli sed legis interpretatione. Cur. iu. con. 105. nu. 13. coem dicit.

- 26 **C**asculinum in materia fauorabili concipit femininum. Cur. iuni. con. 153. nu. 5. cōmunem dicit.
- 27 **C**asmodicriter mali sunt qui decesserunt cum multis peccatis venialibus. Spanoz. in. c. mattheus, nu. 9. de cele. missa. cōmunem dicit.
- 28 **C**aserta probantur per assertionem electorum qui asserunt interuenisse in donatione facta inter personas inter quas non est prohibita a donatio. Cur. iuni. con. 67. nu. 5. coēm. d.
- 29 **C**asertum ac mixtum imperium et iurisdictio non prescribitur nisi tanto tempore cuius memoria hominum non est in contrarium. Cur. iuni. con. 174. nu. 152. coēm dicit. licet prescribi possit Bellon. con. 46. nu. 1. coēm dicit.
- 30 **C**asertus reuerentialis mariti non est potens ad faciendum vt contractus rescindatur. Alci. in. c. cum contingat. de iure iuran. nu. 1. cōmunem dicit.
- 31 **C**asertum excludit presentia patris vel propinquorum. Hiero. cagno. in re. in omnibus. ff. de re. iu. nu. 8. cōmunem dicit.
- 32 **C**asertus qui possit cadere in constantem virum requiritur ad hoc vt actus per metum rescindatur. Hiero. cagno. ibi. in principio cōmunem dicit.
- 33 **C**asertus in matrimonio non probatur per vnum testes. Alci. in tra. de presump. re. 3. presumpti. 7. nu. 6. cōmunem dicit.
- 34 **C**asine facte a potente vel a solito ponere minas in executione est sufficiens indicium ad tot-

- turam. **M**ar. anto. de iudi. nu. 183. coëm dicit.
- 35 **C**Minor. xliij. annorum maior autem capacitate si iurat obligatur iuramento secundum canonistas. **P**anor. con. 108. vo. 2. secus de iure civili. **J**ason. in auth. sacramenta. nu. 10. ca. si aduer. vendi. coëm dicit. **D**eci. tamen in l. pupillum. ff. de re. iu. et **J**o. mau. in tra. de resti. in integrum. c. 112. dicunt simpliciter obligari iuramento, licet **A**lc. in. c. cum cõtingat de iure iurã. nu. 141. dicit magis coëm simpliciter non obligari iuramento. quem vide.
- 36 **C**Minor sciens se lesum si iurauerit non contrahere et ratione enormissime lesionis nõ succurritur. **C**ur. funi. con. 43. cõm dicit.
- 37 **C**Minor aduersus pecunias deperditam fortuito casu non restituitur. **J**o. mau. de resti. in integrũ. c. 175. cõmunem dicit.
- 38 **C**Minor ante vigesimus annum non potest accusare nisi suam vel suorum iniuriam prosequatur. **A**nto. de tre. in addi. ad Bona. in præcepti. in ru. qui. mo. suo. no. ciui. nu. 6. v. ad illos casus. coëm dicit.
- 39 **C**Minor in possessionem propter contumaciam non solum nõ habet locum in beneficio obtinendo, sed etiam in obtento. **J**o. de selua in tra. benefici. par. 1. q. 7. nu. 12. coëm dicit.
- 40 **C**Minor et inducas non induci præcisam coheritionẽ. **F**eli. in. c. tue de simo. coëm dicit.
- 41 **C**Minor requiritur ad incurrendam penã quando lex mandat aliquid fieri sine tempore propter non factũ penã imponit. **P**repo.

- in. c. quidam. 5. q. 1. coem dicit.
- 42 **C**ontra per qd tempus purgatur relinquitur arbitrio iudicis. Deci. con. 138. nu. 7. coem. d.
- 43 **C**ononachus effectus canonicus non potest esse iudex delegatus. Bone. in. c. statutum nu. 32. de res. li. vi. coem dicit.
- 44 **C**ononacho instituto et repudiante potest monasterium acceptare et addere hereditatem. Anto. de tre. in addi. ad Bona. i pra. excepti. in ru. qui. mo. suo. no. cui. nu. 18. in verba caue etiam comunem dicit.
- 45 **C**ononachus potest prefici in beneficium curam animarum habens sine dispensatione. Panor. in. c. quod dei timorem de sta. mo. nu. 7. comunem dicit. et idem dicit qd potest presentari ad illud. coem dicit.
- 46 **C**ononienti creditur ad suum preiudicium, non tamen alterius. Mar. anto. in tra. de indi. nu. 393. comunem dicit.
- 47 **C**onulter si per statutum debet lucrare certam partem dotis intelligitur de matrimonio consumato. Hypo. fin. 106. coem dicit.
- 48 **C**onulter pro dote non preferitur anterioribus creditoribus habentibus hypothecam expresse. Ripa. in. l. questum. nu. 7. de pri. credi. fo. cora. in. l. qui liberos. num. 118. ff. de ritu. nupti. coem dicit.
- 49 **C**onulter si facto ordinetur non recipit characterem. Baine. in. l. femine de reg. in. ff. nu. 8. comunem dicit.
- 50 **C**onulter simpliciter nubendo non potest dedisse

- ola bda sua l dote. cur. in. cd. 168. nu. 4. coez. d
- 51 **C** Mulier lurruriose viuens post mortē viri stā
tib⁹ filiis mariti pcedefuncti incidit in oēs pe-
nas impositas mulierib⁹ scbo nubentib⁹. Jo.
nico. in. l. gñat. de secū. nupti. nu. 24. coez. d.
- 52 **C** Mulier nō pōt relinquere bona sua propin-
quis, quorū cōsensu requiritur in testamēto.
Jo. durā. in arte testā. ti. i. cau. 2. nu. 7. coez. d.
- 53 **C** Mulier secundo nubens cadit in penas in-
troducitas in fauorem filiorum. Deci. con. 87.
et con. 230. Jo. durā. ibi. ti. 6. cau. 18. Jo. nico.
con. 1. de secun. nupti. coēm dicit. idem. Jo.
de garro. in. l. i. C. de secun. numpi. nu. 23. su
per gl. cōmunem dicit.
- 54 **C** Mulier dotem non habens vel paruam ha-
bebit ex bonis mariti quartam partem si non
sunt vltra tres filios, si tamen sunt plures ha-
bebit virilem portionem. Jo. duran. ti. 6. cau.
20. in arte testan. coēm dicit.
- 55 **C** Mulier de iure civili indistincte admittitur
in testem de iure tamen canonico in crimina-
libus non admittitur nisi in casibus in iure ex-
pressis in civilibus tamen etiam criminaliter
intētatis admittitur indistincte. Panoz. in. c.
quam de testi. nu. 2. cōmunem dicit
- 56 **C** Mulier secundo nubens de licentia mari-
ti euitat penas vī nubentis. Jo. cora. in. 5. lib.
misc. c. i. nu. 12. coēm dicit, qd̄ intellige si non
habet filios, secus tamen quia et eorum licen-
tia requiritur vt per Cora. in. l. filium quē nu.
30. cum sequē. C. fami. berseiscū.

M N

- 57 **M**ulier non iuuatur ueliano si intercessit pro dote. Ho. cora. in. l. qui liberos. nu. 112. ff. de ritu. nū. coēm dicit.
- 58 **M**ulier nō repetit dotem etiam si maritus sit excommunicat⁹. Ho. cora. in. l. qui liberos. nu. 112. ff. de ritu. nupti. coēm dicit.
- 59 **M**ulier scienter renuncians enormissimas lesionem iuuatur cōtra iuramentum, nisi appareat uelle donare. Deci. con. 289. coēm dicit.
- 60 **M**ulieris maritate appellatione non uenit sponsa in odiosis. Benedictus. in. c. rainutius in uerbo duas habens filias. nu. 151. com. munem dicit.

N

- 1 **N**epos ex primo genito praefertur secūdo genito in successiōe regni. Barba. cō. 4. vo. 2. Ho. durā. in arte testā. ti. 3. cau. 8. coēm dicit. sed Alerā. con. 4. vo. 4. dicit cōtrarium coēm, quod intellige si primogenitus moriatur uiuo patre. Deci. con. 443. maxime si filius possidet nu. 28.
- 2 **N**epos succedit cum patruo in successiōe legati patri, secus tñ in fidei comisso. Deci. con. 1. nu. 5. coēm dicit.
- 3 **N**epos legitimus ex filio expurio natus ab intestato auo succedere non potest. Cur. iuni. con. 157. nu. 1. coēm dicit.
- 4 **N**otarij defuncti signus requiritur ad ingrossationem instrumēti a se facti. Boe. de. 36. nu. 8. coēm dicit.

- 5 **¶** Notarius nō potest sine auctoritate iudicis committere alteri notario in grossationē instrumēti. Boe. ibi coēm dicit.
- 6 **¶** Notarius non presumitur esse rogatus nisi ipse in instrumēto dicat esse rogatus. Boe. de 25. nu. 7. et si dicat ego scripsi coēm dicit.
- 7 **¶** Notarius si non dicat in testamento quod testes fuerunt rogati, et ad hoc specialiter vocari non valet. Boe. de 34. num. 4. nisi sit ad prius causas nu. 5. vel si testes se subscripserunt nu. 8. coēm dicit.
- 8 **¶** Notarius non computatur inter testes nisi a iudice sit examinatus. Barthe. de arli. deci. neapo. 25. coēm dicit.
- 9 **¶** Notarius acquirit alteri. Panoz. in probe. de cre. nu. 22. coēm dicit. quam intellige in vtilis non tamen indirectas. Zilei. in. c. cum conungat. de iure iuran. nu. 133. coēm dicit.
- 10 **¶** Notarius si stipulatur pacem pro absente non acquirit ius absenti. Zilei. in. c. cum cōm gat de iure iuran. nu. 237. coēm dicit.
- 11 **¶** Notario dicenti cerciorasse mulierem de relicto creditur et firmat instrumentum. Zilei. in tra. de presun. re. 3. presun. 13. coēm dicit.
- 12 **¶** Notario non creditur nisi de his que est rogatus a partibus et nō potest rogari nisi de his que tunc fiunt a partibus. Cur. iuni. con. 166. nu. 2. coēm dicit.
- 13 **¶** Notario asserenti sibi commissum non creditur nisi cū fide alterius notarii. Cur. iuni. con. eo. nu. 13. coēm dicit.

- 14 **C** Notarij titulus non presumitur nisi probetur etiam si conficiat instrumenta vt notarius Alci. in tra. presun. re. 3. presun. 13. nu. 15. comunem dicit.
- 15 **C** Negatiua potest sic probari in bonis petri non sunt alia bona qui vult dicere aliud probet. Cur. iuni. con. 150. nu. 10. coem dicit.
- 16 **C** Muntio dicenti citasse creditur magis quaz parti negati. Alci. in tra. presun. re. 3. presun. 14. nu. 9. comunem dicit.
- 17 **C** Muntio dicenti citasse de commissioe iudicis non creditur. Alci. ibi. coem dicit.
- 18 **C** Nullitas sententie qui pretenditur reformari ex eisdem actis est petendum coram iudice ipfius actus. gl. in. 4. de accusa. C. aut principaliter intenditur sententiam pronunciarī nullam, et tunc datur optio grauato nisi allegetur sordes ipsius iudicis. Feli. in. c. per tuas de sen. exco. comunem dicit.
- 19 **C** Muda pactio di iure canonico obligat. Corne. cō. 2. vo. 1. l. a. b. Alci. in. l. 1. de verbo. oblig. nu. 12. et ipse met Alci. nu. 14. dicit qd etiam de iure ciuili oritur actio ex pacto geminato. comunem dicit.

I
Z

Obligatio dandi dicitur indiuidua. Cur. iu. con. 74. coem dicit.

C Obligatio dandi vel faciendicum factum est indiuiduum pena adiecta debetur pro ea parte pro qua non est solutum vel fuit contrauentum. Boe. de. 349. nu. 8. coem dicit.

- 3 **O**bligatio nascitur ante diem q̄ tacite inest ratione loci actio, tamen non. Hiero. cagno. in. l. in omnibus. ff. de reg. iu. coem dicit.
- 4 **O**bligatus satis dare satisfacit dando fideiussorem aut pignora. Hiero. cagno. in. l. plus cautionis. de reg. iu. ff. coem dicit.
- 5 **O**bligatus de re fideiussore nō liberatur dādo pignus. Hiero. cagno. ibi. nu. 4. coez dicit.
- 6 **O**fficialis absqz peccato potest exequi sententiam principis qui absqz processu mandat vt aliquis furca suspendatur. Hiero. cagno. in. l. velle. ff. de reg. iu. nu. 15. coem dicit.
- 7 **O**fficium iudicis non datur contra tertium succedentem scienter in rem violenter affectā. Fo. cora. in. §. nihil. cōe. v. expeditis. nu. 50. de acqui. posse. ff. coem dicit. nec etiam affectam ignoranter. nu. 53. coem dicit.
- 8 **O**ratio particularis plus prodest quā generalis in remissionem peccatorum. Hiero. in. c. sacro fantā. 22. distin. post panoz. in. c. fraternitatis de sepul. cōmunem dicit.
- 9 **O**rdinari⁹ nō pōt dponere p̄motū a papa. Feli. in. c. per tuas. de malo. et obe. coez dicit.
- 10 **O**rdinarius delegat ea que specialiter competūt si se absentat vel si est infirm⁹. Alci. in. c. qd̄ sedem de offi. ordi. nu. 74. cōmunez dicit.
- 11 **O**rdinarij. dicto statur dicenti, delegare ex iusta cā. Alci. ibi. nu. 17. no. 2. cōmunez dicit.
- 12 **O**rdinarius pōt dare suo delegato potestatem subdelegādi. Anto. de tremo. in addi. ad Bona. in pra. de exce. rubri. dimpe. ex cu. nu. 7. v. merum imperium cōmunem dicit.

- 13 **C**orreptio et taciturnitas viciat legitimatio-
nem. Cur. iuni. nu. 8. coem dicit.
- 14 **C**oginem non denotat si aliquis vocitetur
hispanus, vel lumbardus. Boe. de. 13. nu. 24.
coem dicit.

P

- 1 **P**acto partius potest introduci vt
aliquis actus non possit probari
nisi per testes. Hypo. i ru. de pro
ba. nu. 33. coem dicit.
- 2 **P**actum de futura successio-
ne non valet nec firmatur iura-
mento. Bui. benedi. in. ca. rainutius de testa.
in verbo duas habens filias. nu. 104. Cur. in.
con. 25. nu. 7. coem dicit, nisi pactu sit de cer-
ta cota bonorum. Jo. duran. in arte testan.
ti. 2. cau. 10. comunem dicit.
- 3 **P**actum de futura successione no potest in-
troducti statuto seu cosuetudine. Bui. ibi. nu.
107. comunem dicit.
- 4 **P**actum appositum in matrimonio qd mu-
lier non trabatur ad aliu locum valet spanoz.
in. c. l. qui ma. accu. possun. coem dicit.
- 5 **P**actum de non alienando seu prohibitio
seu conuentio non tollit alienationem si non
interuenit specialis hypoteca. Anto. de fano.
de pigno. par. 2. mem. prio. nu. 4. coem dicit.
- 6 **P**ac. um de futura successide in re certa va-
let. Bellon. co. 60. nu. 2. Cur. iuni. con. 81. nu.
4. coem dicit.

- 7 **C** Pactum nō impedit trāſlationem dominiſ
Cur. iu. con. 174. nu. 19. coēm dicit.
- 8 **C** Pactum appoſituz in emptione quōd quā-
docūq; dato precio reematur ꝑſcribitur. per
triginta annos. Alci. in ru. de ꝑreſum. num. 6.
cōmunem dicit.
- 9 **C** Pactum quod donatio non reuocetur ꝑre-
textu in gratitudinis non valet. Anto. rubi. cō
114. tamē firmatur iuramento. nu. 31. coēm. d.
- 10 **C** Papa de plenitudine poteſtatis poteſt com-
mittere ſuſpecto ſine facultate recuſandi. Pa-
nor. in. c. ad hec de ref. in ſi. coēm dicit.
- 11 **C** Papa nō inuoluitur crimine ſymonie. Felſi.
in. c. ex parte de offi. delega. nu. 7. coēm dicit.
- 12 **C** Papa non poteſt diſpenſare cum exiſtenti
in ordine ſacro vt matrimonium cōtrahat ni-
ſi ex maxima cauſa. Hiero. cagno. in. l. actus le-
gitimi. nu. 8. de reg. iu. ff. coēm dicit.
- 13 **C** Papa poteſt expedire ardua ſine conſenſu
cardinalium. Barba. con. l. vo. l. coēm dicit.
- 14 **C** Papa poteſt cōmittere iudici a quo eſt ap-
latum cauſam appellationis. Anto. de tre. in
ru. d. impe. et exce. que cōtra ref. nu. 8. in vbo.
libellum. in addi. ad Bona cur. in ꝑra. exce.
cōmunem dicit.
- 15 **C** Papa nō poteſt diſpēſare ſine cauſa in ma-
trimonio nondum conſumato et diſpenſatus
non eſt tutus in foro dei. Cur. ſuni. con. 170.
nu. 1. coēm dicit.
- 16 **C** Pactum appoſitū ꝑer monachum contra
ſubſtantiam ordinis valet ꝑroceſſio et ꝑacruſ.

- reicitur. *Gas.* in autē. ingressi. nu. 37. de sacro san. ecclesijs. C. coēm dicit.
- 17 **P**apa potest dare facultatē testandi de bonis acq̄sitis in tuitu ecclesie. *Deci.* cō. 157. *Jo. durā.* in arte testā. cau. 3. ti. nu. 3. coēm. d.
- 18 **P**actum de non expellendo colonum ecclesie operatur qđ nō possit statim expelli infra biennū. *Gas.* in. l. qui rem. nu. 13. de sacro san. eccle. C. coēm dicit.
- 19 **P**articipans in crimine criminoso cum excommunicato, est excommunicatus ex sentētia canonis. *Cur.* in. c. nuper de sen. exco. coēm. d.
- 20 **P**ater de iure ciuili compellitur prestare alimenta filio spurio. *Alci.* in ru. de verbo. obli. nu. 2. ff. coēm dicit.
- 21 **P**ater potest prohibere filios alienare legitimam vsqz ad talem etatem. *Boe.* de. 83. nu. 6. cōmunem dicit.
- 22 **P**ater suscipiens emphiteosim pro se et filijs et heredibus non potest succedere filius, nisi sit heres. *Alexan.* con. 129. vo. 5. *Jo. durā.* in arte testandi. ti. II. cau. 10. coēm dicit.
- 23 **P**ater habens iurisdictionem mixtam cum alijs rebus inter filios diuisibilibz potest vnū eligere ad iurisdictionem exercēdā. *Jo. durā.* ti. I. cau. 8. nu. 5. in arte testan. coēm dicit.
- 24 **P**ater nō pōt tollere nec diminuere ius qđ tū filio ēt ex sua extipulatiōe. *Gas.* in con. 113. vo. I. *Joan. durā.* ibi. ti. I. cau. 8. nu. 2. coēm. d.
- 25 **P**ater pōt relinquere filie p̄dote vel sua legitima certam rem. et valet testamentū. *Alexā.* et *Deci.* in. l. humanitatis. C. di impu. et alijs

- 26 **P**ater in codicillo non potest directam pu-
 pilarem substitutionem facere sed per fidei co-
 missus substituere potest et sui heredes possunt
 deducere legitimam, nisi eis rogetur ut restitu-
 tuat. *Yaso. in. l. ex tribus. C. de in offi. testa. Fo*
durant. vbi supra ti. 5. cau. 34. et in dubio vide-
tur in iunctum fidei commissum, non filijs s; be
redibus. Yaso. con. 99. vo. 2. coem dicit.
- 27 **P**ater filium heredem instituens ei quod si sine
 filijs decedat substituit non censetur vocati filij
 ex fidei commissio *Barba. co. 55. vo. 2. Fo. durã.*
in arte testan. ti. 5. cau. 36. coem dicit.
- 28 **P**ater potest exheredare filios ex iniuria ver-
 bali sibi illata. *Cur. iunior. con. 148. nume. 1.*
communem dicit.
- 29 **P**ater non tenetur alere filium qui potest si-
 bi alimenta comparare. *Cur. iunior. ibi nume. 5*
communem dicit.
- 30 **P**ater censetur stipulari filijs ut heredibus
 indubio. *Alci. in tra. presun. re. 3. presun. 32.*
nu. 7. coem dicit.
- 31 **P**ater nominando filium legitimus in testa-
 mento nonstantibus legitimis efficitur legiti-
 mus viva matre habili ad contrahendum.
Boe. de. 240. nu. 16. vsq; ad. 19. coem dicit.
- 32 **P**ater obligatur naturaliter in donatione
 facta filio. *Fo. cora. in. l. frater a fratre. §. quest*
tum. nu. 46. ff. de condi. inde. coem dicit.
- 33 **P**ater oneratus restituere non tollit duas
 quartas. *Fo. cora. in. l. filium quem. nu. 44.*
ff. fami. versa. coem dicit.

- 34 **P**ater ex mutuo filij acquirit obligationem naturalem. 30. cora. in. l. frater a fratre nu. 28 de con. inde. ff. in princi. coem dicit te. non acquiritur filio. ibi nu. 37. coem dicit.
- 35 **P**ater tenetur dotare filiam etiam nuptam et potest cogi officio iudicis. Pau. de castro. in leg. si focer. ff. solu. matrimonio. Anto. de tre. in addi. ad Bona. in pra. excepti. in ru. qui mo. ciul. nu. 12. in verbo quasi castren. Coem dicit.
- 36 **P**atris consensu non requiritur in accusatio-
ne facta per filium familiaris. Anto. de tremo. ibi. nu. 14 in ver. sine consensu patris. coem. d.
- 37 **P**ater potest prestare consensum filio per epistolam. Anto. de tremo. ibi. nume. 15. v. verum non puto coem dicit.
- 38 **P**ater potest adire hereditatem filio familias instituto repudiante. Anto. de tremo. ibi. nu. 18. ver. pro mortuis reputatur coem dicit.
- 39 **P**atris consensus requiritur ad legitimandum personam filij in donatione causa mortis. An. rube. con. 46. nu. 4. coem dicit.
- 40 **P**atris privilegium habentis duodecim filios etiam si filij moriantur durat privilegium. Alci. in tra. presun. re. 2. presun. 21. coem dicit.
- 41 **P**atri sufficit instituire filiam in sola dote. Sui. bene. in. c. rainucius in ver. Ateroche filie. nu. 11. coem dicit.
- 42 **P**atris potestas non perditur per expositionem filij. Anto. de tremo. in addi. ad Bona. in pra. exce. in ru. qui. mo. ctul. num. 13. in ver. lex secunda, licet ita. coem dicit.

- 43 **C** Patronus vendēs ius patronatus et emptor perdunt illum. *Prepo. in. ca. qui studet. f. q. j. nu. 3. coēm dicit.*
- 44 **C** Pax prodest absentī etiam in foro iudicis. *Fran. de are. in. l. stipulationum. §. cato in fi. de ver. obli. ff. coēm dicit.*
- 45 **C** Peccatum detectum in confessione de licētia penitentis potest publicari etiam si postea non sit ratificatum. *Feli. in. ca. mattheus de simon. coēm dicit.*
- 46 **C** Pecunia simpliciter tradita p̄sumitur mutuata. *Alexan. in. l. cum quid. ff. si cer. peta. cōmunem dicit.*
- 47 **C** Pecunia destinata ad emendum aliquid computatur inter mobilia. *Boe. de. 209. nu. j. cōmunem dicit.*
- 48 **C** Pene appositio in matrimonio a cōsanguineis vel amicis non valet: secus ab extraneis. *Panoz. in. c. gemma. nu. 9. de spon. coēs dicit.*
- 49 **C** Pena que debetur ratione delicti commissi pertinet ad primum iudicem seu firmarium: non ad secundum. *Boe. de. 5. nu. 2. coēs dicit.*
- 50 **C** Pena vi nubentis et mulierem et maritum comprehendit. *Deci. con. 230. et con. 87. Fo. duran. in arte testan. ti. 6. cau. 18. coēm dicit.*
- 51 **C** Pena appositā ex dispositione hominis nō acquiritur illi cuius cōtemplatione posita est: sed venientibus ab intestato. *Fo. nico. in. l. generaliter de secun. nu. C. nu. 48. coēm dicit.*
- 52 **C** Periculum rei vendite que consistit in mensura sub cōdictiōe quod mensuratur spectat

- ad vendentem ante mensurationē. Cur. iuni.
con. 74. nu. 17. coēm dicit.
- 53 **P**ericulum fructus a solo sublatis et ex vi mi-
li tum perdit est conductoris et non locatoris
Cur. iuni. con. 85. nu. 1. coēm dicit.
- 54 **P**ersonae digniores qui dicantur relinqui-
tur arbitrio iudicis. Deci. in. c. sedes, d. res. nu.
7. coēm dicit.
- 55 **P**etitorium et possessorium adipiscēdi pos-
sunt accumulari. Jo. Coza. in. §. nihil coe de
acqui posse. ff. v. expeditis. nu. 19. re. xj. coēz. d.
- 56 **P**etitorium non suspenditur per possessio-
rium de nouo ortum et intentatum post litem
contestatā: sed in vtroqz proceditur. Jo. Coza.
ibi. nu. 37. coēm dicit.
- 57 **P**olicitatio etiam de iure canonico non ob-
ligat. Alci. in ru. de ver. obli. nu. 8. ff. coēz dicit.
- 58 **P**olicitatio si fiat presenti videtur consenti-
re etiam eo tacente. Alci. in ru. de ver. obli. ff.
nu. 3. coēm dicit.
- 59 **P**opuli etiam subditi alterius imperio pos-
sunt facere statuta. Alci. in. c. quod sedem de
offi. ordi. nu. 59. coēm dicit.
- 60 **P**ossessio inter media probatur probatis
extremis. Panor. in. c. accedentibus de priui.
cōmunem dicit.
- 61 **P**ossessio transfert onus probādi in aduer-
sarium: nisi aliqua presumptio sit contra possi-
dētē: vt quando ius restitit possessioni. Cur.
iuni. con. 90. nu. 3. coēm dicit.
- 62 **P**ossessio transfertur ex contractu simulato

- quando agitur: vt transferatur. Cur. in. cō. 108
nu. 12. coēm dicit.
- 63 **P**ossessio ciuillis est ius insistendi rei nō pro
hibite possideri actus producere ciuiles effe-
ctus. Cur. iuni. con. 127. nu. 2. coēm dicit.
- 64 **P**ossessio beneficij est colorāda per agentē
possessorio recuperande vel titulo vel alio mo-
do. Prepo. in. c. quod restitutio. 3. q. 1. coēz. d.
- 65 **P**ossessio in prosecutiōe est facti r postea est
iuris. Jason. in. l. 1. ff. de acqui posse. coēm. d.
- 66 **P**ossessio probatur per receptionem merce-
dis. Boe. de. 239. nu. 5. in fl. coēm dicit.
- 67 **P**ossessio probatur per dictum rusticorum
dicentium aliquem tenere et possidere. Deci.
con. 215. cōmunem dicit.
- 68 **P**ossessio per quod tempus per datur relin-
quitur arbitrio iudicis. Boe. deci. 239. com-
munem dicit.
- 69 **P**ossessio est duplex. Anto. nice. in concor.
gl. concor. 69. coēm dicit. et Coza. in. §. nihil
cōe. ff. de acqui posse. nu. 6.
- 70 **P**ossessio transfertur in voluntarium seque-
lier, secus in necessarius. Jo. cora. in. misce. ff.
3. c. 2. nu. 3. cōmunem dicit.
- 71 **P**ossessio est iuris r non facti. Jo. cora. in. §.
nihil cōe. nu. 3. de acqui. posse. ff. et de. raue.
in alpha. aure. in verbo possessio. coēm dicit.
quam intellige vt per Faso. supra. nu. 64.
- 72 **P**ossessionem antiquā probans nouus pos-
sessor presumitur clādestinus et inuasor. Cur.
iuni. con. 165. nu. 5. cōmunem dicit.

- 72 **P**ossessionis questio possessionem litigiosas reddit. *Cur. iuni. ibi. nu. 6. coëm dicit.*
- 73 **P**ossidere quis non presumitur nisi alleget suam possessionem. *Alci. in tra. presun. re. 2. presun. 21. coëm dicit.*
- 74 **P**ossidere presumitur tempore mortis qui semel possedit. *Alci. ibi. nu. 8. coëm dicit.*
- 75 **P**ossessor male fidei postquam soluit de suo ante lris contestationem acquiri vtilem actionem negotiorum gestorum contra dominum. *Boe. de. 44. nu. 4. coëm dicit.*
- 76 **P**ossidere presumitur tempore expulsionis agentis interdicto recuperãde probando quod aliquando possedit. *Alci. in tra. de presun. re. 2. presun. 27. nu. 14. coëm dicit.*
- 77 **P**ossidens civiliter de voluntate a quo causam habet et possidente potest propria auctoritate accipere naturalem. *Cur. iuni. con. 127. nu. 3. cõmunem dicit.*
- 78 **P**otestas absoluendi remanet ei cui est sublata potestas condẽnandi: nisi cum certa solẽmitate in materia hereseos. *Dicro. cagno. in. l. nemo. ff. de reg. in. nu. 4. cõmunem dicit.*
- 79 **P**osthumus non rursus dicit testamentum si apponatur clausula codicillaris per verba futuri tẽporis. *Coine. con. 225. ro. 3. cõmunẽ dicit. sed Barba. con. 6. ro. 2. dicit esse cõmuniorez. quando est clausula codicillaris per quãcunqz verba cõcepta. et eum sequitur. Joan. duran. in arte testan. ti. 3. cau. 10. nu. 3. bonis rationibus quem vide.*

- 80 **C**ontractus annuatus constitutio in contractu, etiam si fiat nomine emptionis dicitur locatio. Jo. fran. in tra. de peste. nu. 39. in. 2. par. prime. par. comunem dicit.
- 81 **C**ontractus ecclesie licet non potest hypotecare vel obligare rem ecclesie specialiter, generaliter tamen potest. Anto. de fano. in tra. de hypote. 2. par. mem. 1. coem dicit.
- 82 **P**rescriptio rerum incorporalium debet esse cum bona fide. Feli. in. c. si. de prescri. comunem dicit.
- 83 **P**rescriptione non impedit mala fides predecessoris. Assatthe. de assu. de nea. 4. nu. 7. coem dicit. Hiero. cagno. in. l. qui in alterius. nu. 16. de reg. iu. ff. dicit contrarium comunem. sed tamen dicit pro concordia scdm iura que allegat. qd Assatthe. intelligit de singulari successore. Hiero. aut. in uniuersali ber. de quereitur exonerare consciencia defuncti. Cur. nu. con. 177. nu. 14.
- 84 **P**rescriptiones legatorum testator potest tollere. Barba. con. 22. vo. 4. et con. 51. ro. 1. Jo. duran. in arte testan. ti. 6. cau. 31. coem dicit.
- 85 **P**rescriptio est loco solemnitatis in alterando rem. quando lex non resilit. sed solummodo requirit quandam formam. Bellon. con. 16. nu. 7. comunem dixit.
- 86 **P**rescriptio tantis temporis cuius memoria non est in contrarium habet locum privilegii concessum a principe ex certa scientia. Bellon. con. 55. nu. 5. coem dicit.

- 87 **P**rescriptio non causatur ex titulo nullo. Cur. iun. con. 189. nu. 5. cōmunem dicit.
- 88 **P**rescribi non possunt ea que sunt reseruata in signum recognitionis vniuersalis ea tamē que ex speciali privilegio ⁊ prerogatiua cōceduntur bene prescribuntur tanto tempore cuius memoria non extat initium. Pirrus. in cō sue. aure. de pres. c. 4. cōmunem dicit.
- 89 **P**rescriptioni triginta annorum non potest renunciari. Alci. in ru. de prescri. nu. 6. cōēz. d.
- 90 **P**rescriptio in his q̄ habent causam discontinuam ⁊ requiritur factum hominis: est necessarius cursus tanti temporis: cuius memoria non sit in contrarium. Cur. iun. con. 174. nu. 17. cōmunem dicit.
- 91 **P**rescriptio annue prestatiōis in legatis incipit in quolibet anno. in contractibus tamen sufficit vnica prescriptio. Boe. de. 336. cōēz. d.
- 92 **P**resens in iudicio compellitur recipere libellum etiam si ad hoc nō fuerit citatus tamen non compellitur respondere nisi plene instructus. Feli. in. c. 1. de iudi. nu. 19. cōmunez dicit.
- 93 **P**residentes ciuitatis non habent merum imperiū: sed tantū minimā iurisdictionē Alci. in. c. qd̄ sedem de officio ordi. nu. 86. cōēz. d.
- 94 **P**resentati duo ad beneficiū colligantes. si vnus moriatur patroni non possunt presentare alium. Bome. in re. cance. de subirogan. q. 13. cōmunem dicit.
- 95 **P**rinceps non potest tollere alicuius suum sine causa. Feli. in. c. que in ecclesiarum nu. 33

de consli. cōmunem dicit.

- 96 **¶** Princeps sine causa pōt tollere hereditariē illis qui ab intestato acq̄suerunt legitimādo spurii. Cur. iuni. nu. 15. vel qui alias sunt vocati. con. 138. nu. 10. cōmunem dicit.
- 97 **¶** Princeps vel rex non pōt inuictis hoib⁹ castrū vel ciuitatem alteri alienare ac subicere. Cur. iuni. con. 184. nu. 17. cōmunem dicit.
- 98 **¶** Princeps licet non potest ius alicui competens auferre sine causa potest tamen auferre obstaculum ab eo cui tale ius pōt competere faciendo capacē de incapaci sine causa. Cur. iuni. con. 157. nu. 19. cōmunem dicit.
- 99 **¶** Princeps sine causa non potest tollere alicui ea que sunt iuris naturalis. Cur. iuni. con. 138. nu. 5. cōmunem dicit.
- 100 **¶** Principium principians idem iudicium est quod de his que ex principio sequuntur. Cur. iuni. con. 154. nu. 13. cōmunem dicit.
- 101 **¶** Probatio q̄ dicatur icōmēti relinq̄tur arbitrio iudicis. Prepo. i. c. qd̄ restit. 5. q. 1. co. 3. d.
- 102 **¶** Probatio viciatur si variatio circa confinia ḡneret i certitudinē. cur. iu. cō. 93. nu. 13. co. 1. d.
- 103 **¶** Probatio negatiua non solutionis pōt fieri per iudicē per sp̄latores librorū cōmuniū. Cur. iuni. con. 106. nu. 10. cōmunem dicit.
- 104 **¶** Probationum materia est arbitraria iudici. Cur. iuni. ibi i principio co. 1. dicit. et in cō. 166. nu. 1. et in con. 178. nu. 1. vbi dicit qd̄ cum sit arbitraria potest iudex ex causa resti plene deponenti. non adhibere fidem.

- 105 **P**rodigus licet equiparetur furioso in omnibus non tamen in delictis. Hiero. cagno. in l. furiosi de reg. iu. ff. nu. 13. coem dicit.
- 106 **P**rodigi contractus non firmatur iuramento Alci. in. c. co contingat. nu. 138. de iure iur. Boe. in consue. bitu. in. §. 8. coem dicunt. et id Alci. ibi nu. 146. dicit qd alienatio prodigi no firmatur iuramento z coem dicit.
- 107 **P**rodigus quancocunqz notorius potest co trahere et alienare antequam interdicatur. Anto. de tremo. in addi. ad Bona. i pra. exce. ru. qui mo. suo no. ciui. nu. 7. coem dicit. contrariam immo qd no possit contrahere nec ad ministrare dicit coem. Anto. nice. in cōcor. gl. concor. 70. sed tamen primam affirmat coem Alexan. in. l. si cum bonis. ff. de verbo. obli. et aufre. in addi. ad. q. tholo. q. 362. z ista est magis cois: vt per Boe. in consue. bitu. §. 8. in ff. quod nota.
- 108 **P**rocessus factus cum persona inhabili per legem, vel statutum est ipso iure nullus. Pet. rae. in alpha. au. in. ver. lex coem dicit. et sic processus factus cum minore procuratore alterius est ipso iure nullus et si a parte non opponatur. Feli. frā. in. c. qui generaliter. §. licet de procu. in. 6. coem dicit.
- 109 **P**rocuratoris mandatum potest probari p testes. Baluus de. 190. Boe. de. 281. nu. j. com munem dicūt.
- 110 **P**rocurator generalis non potest facere actum per quem dominus cadat in penas. Cur.

iuni.con.149.nu.9.cōmunem dicit.

- III **P**rocurator ad resignandum ex causa permutationis et iuramento firmatus potest reuocari. Boe. de. 207. nu. 2. coēm dicit.
- II2 **P**rocuratorium exemplatum manu ipsius notarij qui eum cōfecit facit fidem non tamē alterius et si notarius dicat i instrumēto donationis vel alterius contratus qđ petrus nomine petri et eius mādato quod ipse vidit: nō creditur: nisi totus tenor sit incertus de verbo ad verbum auctoritate iudicis. Boe. de. 281. nu. 3. et. 9. cōmunem dicit.
- II3 **P**rohemium generele etiā si postea sequatur verba specialia facit vt dispositio cēseatur generalis. Cur. iuni.con.178.nu.1.2.3. coēm. d.
- II4 **P**romittens se curaturum et acturum factū alterius non est necessaria interpellatio. Cur. iuni.con.74.nu.6.cōmunem dicit.
- II5 **P**romittens de contrahendo cum vna ex filiabus ticijs si postea cognoscat vnam trāsit in matrimoniū promissio cum illa. Prepo. in. c. ex litteris el. 2. de spon. nu. 6. 7. Couaru. in epito. quart. c. 4. §. 1. nu. 17. et Pierius. in summa in verbo. matrimoniū. el. 2. q. 11. coēm dicit.
- II6 **P**romissio omnium bonorum post mortem nō facta mentione de p̄sentib⁹ nec futuris valet. Cur. iuni.con.15. in prin. coēm dicit.
- II7 **P**romissio ex causa donationis facta post mortē est valida. Cur. iuni. cō. 81. nu. 3. coēz. d.
- II8 **P**romittēs nō mouere q̄sionē nō cōmplet et si mouet p̄missū āte litis cōtestate

- 119 **C** Prorogare iurisdictionem non sui iudicis potest laicus in habentem consimilem iurisdictionem rā in habentem merum, merū et in habentes mirtū, mirtū. *Panoz. in. c. cum sit de foro compe. nu. 12. cōmunem dicit.*
- 120 **C** Protestatio non est necessaria, sed utilis in tum passo. *Diero. cogno. in. l. in omnibus. ff. de regu. iu. nu. 13. cōmunem dicit.*
- 121 **C** Protestatio impedito ē et facto iudicis nō est necessaria. *Diero. cog. ibi. nu. 15. cōm. 3.*
- 122 **C** Proxena non est testis integer nisi vtraque parte consentiente. *Cur. iuni. con. 12. num. 8. cōmunem dicit.*
- 123 **C** Proximitas solum attenditur in fidei comissaria substitutione. *Alexan. con. 305. ro. 6. Jo. duran. in arte test. in. ti. 5. cau. 21. cōm dicit.*
- 124 **C** Pubes maior factus potest testificare de his que vidit in pubertate. *Diero. cogno. in. l. femine. §. si. nu. 23. de regu. iu. ff. cōmunem dicit.*
- 125 **C** Puella cui pater assignavit certum quid et precepit ut cū illo esset contenta pōt pētere supplementum legitime. *Boe. de. 7. nu. 10. cōm. 3. d.*
- 126 **C** Publiciana requirit possessionem vacuam, sicut et vlcapio. *Prepo. c. reintegranda. 3. q. 1. cōmunem dicit.*
- 127 **C** Purgatio more non admittitur in casu legis si quis maior. *C. de transa. Deci. con. 453. nu. 12. cōmunem dicit.*
- 128 **C** Pluralitas resolvitur in suas singularitates in materia substitutionum. *Cur. iuni. con. 128 nu. 6. cōmunem dicit.*

1

Rarte detractio transit ad heredes. Bal. con. 282. et. 377. vo. 3. Jo. durā. in arte testan. n. 5. cau. 31. cōm dicit.

2

Rqualitas quādo est fundamentum intentionis, non solum sufficit probare intentionem, sed etiā qualitas est probanda. Cur. iuni. cō. 124. nu. 11. cōēz dicit.

R

1

Retraditio nō pōt fieri in alterius prejudiciū. Cur. iuni. cō. 1. 78. nu. 6. cōmunem dicit.

2

Ratio vnica statuti habetur p̄ expressa. Cur. iuni. con. 107. nu. 6. cōmunem dicit.

3

Reductio ad arbitriū boni viri pōt pati vsqz ad. xxx. ānos. P̄po. i. c. a iudibibz. q. 9. cōēz. d

4

Recissio contractus venditionis fit actione et lege. Z. C. de reuo. dona. Pau. de castro in dicta. l. cōmunem dicit.

5

Recissio aut̄ transactionis. nov. Alexan. cō. 42. vo. 1. cōmunem dicit.

6

Recindens et recissorium iudiciū simul cumulari in eo libello possunt. Jo. mau. in tra. d̄ res. in inte. c. 9. cōmunem dicit.

7

Rector vniuersitatis non potest eligi nisi sit clericus. Soci. in. c. r. de so. compe. decla. 14. nu. 17. cōmunem dicit.

8

Reconuentio non fit coram iudice delegato electo de consensu partium. Bome. in. ca. dispensia. de res. nu. 35. ll. vj. cōmunem dicit.

- 9 **R**ecusatio ita suspēdit iurisdictionem iudicis sicut appellatio. Anto. de tremo. in addi. ad bona in ru. de recu. in fi. coēm dicit.
- 10 **R**ei vendicatio competit cōtra ciuilitē possidentem. Jo. cora. in. §. nihil cōe. nu. 27. de acqui. posse. ff. cōmunem dicit.
- 11 **R**ei vendicatio datur contra simplicem detentatorē. Jo. cora. ibi. nu. 30. coēm dicit.
- 12 **R**eligiosis potest induci durior vita scōm regulam et ordinem. Panoz. in. c. ad nostram. nu. 4. de appe. cōmunem dicit.
- 13 **R**elictam filie si nupserit cētum: et si nō quinquaginta si ingreditur monasterium habebit centum. Deci. con. 64. Jo. durā. in arte testā. ti. 6. cau. 64. nisi testator hoc declaret. Deci. 419. cōmunem dicit.
- 14 **R**enunciatio omnium casuum fortuitorum non valet etiam si firmetur iuramento. Faso. in. l. sed et ff.
- 15 **R**enūciatio oīm casum ppter quos reuocatur donatio non valet. Rube. con. 94. coēz. d.
- 16 **R**enunciatio reductionis vel apellationis in compromisso non operatur contra enormē lesionem. Cur. iuni. con. 79. nu. 4. coēm dicit.
- 17 **R**elegato restitutus debet cōcedi. Cur. iuni. con. 187. nu. 13. cōmunem dicit.
- 18 **R**epresalle possunt concedi contra clericum debitorem. Sui. papa. de. 34. coēm dicit.
- 19 **R**escriptū scōm nō faciēs mētionē d primo nō est iure nullū: s; venit annullādū ope exceptōis. Panoz. i. c. ceterū. nu. 5. d. res. coēz. d.

- 20 **R**escriptum impetratum ad obseruantiam iuris cōmunis contra habentem priuilegium concernens merita cause non tenetur facere mētionem de priuilegio. *Panoz. in. c. cum ordinem de res. cōmunem dicit.*
- 21 **R**escriptum si subrestitutum dicitur nō sufficit solus de subrestitutione excipere: sed requiritur qđ excipiens appellet. *Panoz. in. d. c. ceterum. nu. 9. cōm dicit.*
- 22 **R**escriptū principis nouas ac insolitas claufulas continens presumitur falsum et non venit exequendum. *Jo. nico. in addi ad Alci. in tra. de presun. re. 2. presun. 3. in. si. cōm dicit.*
- 23 **R**escripti sola impetratio ad diuersos iudices sine visu non punitur. *Some. in. c. dispensa de res. nu. 28. li. 6. cōmunem dicit.*
- 24 **R**escriptio ex capite ignorantie post quadraginta annos infra quadriennium competit ecclesie: et pauperib⁹ reiecta opinione. *Alexā. dicentis qđ post centum annos. Boe. de. 39. nu. 7. et Bollon. con. xlvj. nu. 15. cōm dicit.*
- 25 **R**estitutio ex capite ignorantie datur cōtra prescriptionem triginta annorum. *Bertran. con. 15. vo. 1. nu. 42. et Cur. iuni. con. 57. nu. 3. Cōm dicit.*
- 26 **R**estitutio in integrum transmittitur ad heredem impeditum ex aliqua causa non addire hereditatem sibi delatam. *Rube. con. 57. nu. 7. cōmunem dicit.*
- 27 **R**estitutio per clausulam generalem datur heredi nō soluenti canonem etiam aduersus

- prescriptionē quadragenariā. Hiero. cagno. in re. qui alterius. ff. de reg. iu. nu. 6. coēz dicit. vbi vide bonam distinctionem.
- 28 **R**estitutio in integrum ex clausula generali datur contra sententiam ex scriptura de nouo reperta. Cur. iur. i. con. 18. nu. 1. coēm dicit. quam intelligit in reo: secus in actore.
- 29 **R**estitutio cōcessa minorū in his que sunt in diuidua r cōnera ad consortes extēditur. Jo. mau. in tra. de restitu. i inte. c. 185. coēm dicit.
- 30 **R**estitutio in integrum cessat in executionibus penarū. Jo. mauri. ibi. c. 157. coēm dicit.
- 31 **R**estitutio in integrum competit heredi ab intestato ob non additam hereditatez per de functū. Jo. mauri. ibi. c. 288. cōmunē dicit.
- 32 **R**etractatio actus est pena. Boe. de. i. vo. i. cōmunem dicit.
- 33 **R**eus subcumbens habens iustam causam litigādi non est in expensis condemnandus. Hiero. cagno. in re. qui in ius. ff. de reg. iu. nu. 25. cōmunem dicit.
- 34 **R**eus conuictus de homicidio potest se tueri exceptione quod ad suam defensionem hoc fecit. Hiero. cagno. in. . nemo. nu. 4. ff. de. reg. iu. communem dicit.
- 35 **R**eus inuentus cum aliqua re subtracta ali cui sibi esset res mansura potest sibi conueniri. als ad suū iudicem data satisfatione remittitur. Boe. de. 218. nu. 3. et. 4. cōmunes dicit.
- 36 **R**ogatus hereditatem expendere post mortem in virgines maritandas vel in pauperes

non potest illam erogare in vita coem dicit.
 Deci. i. re. cum tempus. c. de re. iu. ff. cōtrariā
 et veriozem etiam cōmuniorem dicit Hiero.
 cagno. ibi per totam. l. c. ptim isfundamentis.

- 37 **R**ubrica generalior nigro nō debet restrin-
 gi per nigrū specialiter loquens: immo ex ipsa
 rubrica generaliori potest extēdi nigrū. Cur.
 iuni. con. 107. nu. 2. coem dicit.
- 38 **R**ubrica generalior nigro potest allegari in
 sua generalitate. Cur. iu. con. 65. nu. 3. coēz. d.
- 39 **R**ubricus ad hoc quod possit petere restitu-
 tionem in integrum contra contractum con-
 tra ius initum deberet ante cōsulere duos sal-
 tim in iure peritos et non sufficit vnum. Jo.
 man. de res. in integrū. c. 88. coēz dicit.

S

- I Allariū aduocati vel procurato-
 ris pars nō petit si gratis officiū
 exercuerunt Boe. de. 210. nu. 5.
 communes dicit.
- 2 **S**criptura habēs plura capi-
 tula potest p parte apparari: 7 p
 parte improbari. Bellō. cō. 46. nu. 11. coēz. d.
- 3 **S**criptura sumpta ex archi. ao publico pro-
 bat solum inter subditos archiui. Coralus mo-
 lendi in cōsueru. pari. ti. 1. de materie feudal.
 §. 5. nu. 25. et. 26. coēz di. licet sibi nō placeat.
- 4 **S**ententia in causa dotis etiam in certa va-
 let et tenet. Ripi. in rubi. ff. soluto matrimo.
 cōmunem dicit.

5. **S**cripture capsois non datur fides contra
 alium: licet cōtra se sic. Gall. in. l. j. nu. 9. C. de
 eden. coēm. dicit.
6. **S**ententia ex testimonio periti in arte pro-
 lata nunquam transit in rē iudicatam. Hiero.
 cagno. in reg. consllij. ff. de regu. iuris. nu. 32.
 Addi. Panor. in. c. fraternitatis de frigi. et ma
 le. cōmunem dicit
7. **S**ententie verba sunt stricte intelligenda.
 Cur. iuni. con. 74. cōmunem dicit.
8. **S**ententia que transit in rem iudicatam nō
 potest impugnari ex eisdem actis. Cur. iuni.
 con. 97. nu. 6. cōmunem dicit.
9. **S**ententia disintitua vel interlocutoria par
 te cui interest non citata est nulla. Anto. de tre.
 in addi. Ad bona. in p̄clu. excepti. nu. 17. in fi.
 cōmunem dicit.
10. **S**ententiam obtinens iniuste que transit in
 rem iudicatam si hoc constat per confessionez
 partis vel si sit notorium condemnatus resti-
 tuitur non obstante re iudicata. Alci. in. c. no.
 uit de iudi. nu. 46. als non. coēm dicit.
11. **S**ententia continens certam dispositionez
 licet adijciatur prout acten⁹ soluit illa verba
 nō faciunt conditionem, nec oportet aliquid
 probare quando petitur executio. Cur. iuni.
 con. 97. nu. 3. cōmunem dicit.
12. **S**ententia euidenter iniqua ex eisdem actis
 nunquam trāsit in rem iudicatam. Cur. iuni.
 con. 124. nu. 14. coēm dicit.
13. **S**ententia que per confessionem victoris

- apparet iniusta retractatur per euāgelicā de
nunciationē. Cur. iu. con. 104. nu. 4. coēm. d.
- 14 **S**ententia interlocutoria quo ad partes trā
sit in rem iudicatā quo ad iudicē, tñ non quin
possit reuocari. Prepo. in. c. 1. Z. q. 1. coēz dicit.
- 15 **S**ententia arbitramentalis que transiuit in
rem iudicatam a partibus emologata debet
obseruari. Cur. iuni. con. 177. nu. 13. coēm. d.
- 16 **S**entētia in vna parte inualida quādo sunt
plura capitula non est in totū inualida. Anto.
nice. in concor. gl. concor. 55. coēz dicit.
- 17 **S**ententia nulla ex turpitudine iudicis non
potest iudex qui protulit corrigere nec aliter
pronunciare. Panor. in. c. cum oporteat. nu. 6
de accusa. cōmunem dicit.
- 18 **S**ententia lata non visu processu si constat
est nulla. Anto. de tre. in addi ad Bona. in ru.
de impe. execu. nu. 17. in verbo. alij casu s. v.
quid aut de publicatione testium. coēm dicit.
- 19 **S**equester nō tollit possessionē si sequester
est necessarium: secus si est voluntarium. Cur.
iuni. de sequestis. q. 2. nu. 71. coēm dicit: vide
in verbo possessio supra.
- 20 **S**equester regulariter tollitur a satisfac
tione. Baluus. deci. 240. Cur. iuni. de seque
stris. q. 14. cōmunem dicūt.
- 21 **S**equester potest presentare beneficium ec
clesiasticum. Jo. cora. in miscela. li. 3. c. 2. nu.
16. cōmunem dicit.
- 22 **S**eruitus de non edificando molendinum
prescribitur a tempore prohibitionis aliorum

- habentiu molendina. Jaco. de san. Feor. in tra. de feudis in verbo molendino. nu. 5. coem. d.
- 23 **C** Semitus vel ea que habent causam discontinuam non prescribitur nisi per tantum tempus cuius memoria hominum non est in contrarium, etiam contra scientem. Cur. iunt. con. 174. nu. 28. et. 38. communem dicit.
- 24 **C** Seruitutis probatio inducitur ex causa habili allegata et probato tempore. Prepo. in. ca. quia cognouimus. 10. q. 3. communem dicit.
- 25 **C** Signum notarij non est necessarium quod opponatur, licet sit utile propter comparationem. Aleras. in ru. de noui. ope. enu. nu. 14. ff. coem dicit.
- 26 **C** Singuli de vniuersitate quando agitur de pascendo nemore non sunt idonei testes cum agatur de proprio interesse. Bertras. 2. vo. con. 47. nu. 13. coez. d.
- 27 **C** Simonia non est recipere aliquid pro labore in sacramento ministrando dummodo non veniat in pactone rei spiritualis etiam si modicum sit. Prepo. in. c. iudices. 1. q. 1. coem dicit.
- 28 **C** Societas omnium bonorum tacite bene potest contrahi. Jaco. con. 2. vo. 3. et con. 3. coem dicit.
- 29 **C** Societas presumitur inter fratres si simul post mortem patris vixerunt hereditate indiuisa et lucra comunicata non data ratione. Alci. in tra. presun. re. 1. presun. 25. in prin. coem. d.
- 30 **C** Solemnitas loci ubi maritus habet domicilium aspicitur, non tamen ubi contractus dotis fit. Jaco. in. l. 1. nu. 60. C. de summa trinita. coem dicit. vi. supra in verbo maritus.
- 31 **C** Solemnitas extrinseca presumitur in facto

antiquo. Cur. iuni. con. 130. nu. 4. si ex eius aspectu non apparet defectus, nam tunc non presumitur comunem dicit.

32 **C** Solutio debet fieri de moneta antiqua que currebat tempore contractus. Cur. iuni. cō. 24. nu. 4. comunem dicit.

33 **C** Soluendi facultas de consuetudine est in moneta grossior licet in moneta sit in obligatione ibi. nu. 5. comunem dicit.

34 **C** Soluens timore statuti dicitur habere iustū metum. Cur. iuni. con. 126. nu. 4. coēm dicit.

35 **C** Soluere promittens in certo loco cum renunciatione fori potest ibi conueniri etiam si ibi non inueniatur. Alci. in tra. de presun. re. 3 presun. 36. coēm dicit.

36 **C** Solutionis exceptio semper potest poni in executione sententie vel contractus habentis executionem paratam ex forma statuti. Hiero. cagno. in leg. bona fides. ff. de regu. iur. nu. 2. comunem dicit.

37 **C** Spurius ex testamento patri non succedunt, et statutū contra nō valet quia datur materia fornicandi. Deci. in cas. in presentia de proba. Jo. duran. in arte testandi. titu. 1. cau. 14. comunem dicit, nisi causa alimentorū. Jason. con. 26. vo. 1. nume. 13. vel si conferatur in tempore in quo institui possit data potestate legitimi mandati in testamēto. Jason. con. 117. vo. 2. nu. 15. comunem dicit.

38 **C** Spurius nepos legitimus nō succedit auo etiā legitimis nō stat. tibi nō nisi auos prohibeat vsus

- relictorū filio spurio. *Aso. in. l. heredibus. ff. qui vt indignis. 30. duran. in arte testan. nu. 17. tit. 1. cau. 13. coēm dicit.*
- 39 **¶** Spoliatus a iudice non potest petere vt ante omnia restitatur cum presumatur pro iudice. *Cur. iuni. con. 175. nu. 5. coēm dicit.*
- 40 **¶** Statutum disponens idem quod ius cōmune addens vel minuens penam non tollit ius cōe. *Panoz. in. c. de causis de offi. dele. Henri. de botis. d. sino. 3. par. ar. 1. nu. 236. dicūt coēz licet Henri. tendat in oppositū et dīstinguit.*
- 41 **¶** Statutū simpliciter loquēs non trahitur ad cōtract⁹ iuratos. *Cur. iu. cō. 67. nu. 1. coēz. d.*
- 42 **¶** Statutū loquēs in vno ex correllatiuis etiā si sit correctorium iuris cōis habet locū in alio. *Cur. iuni. con. 6. nu. 1. coēm dicit. de qua vide Jasonem. in auten. quas actiones. C. de sacro san. eccle. nu. 35.*
- 43 **¶** Statutum excludens feminam dotatā solū excludit ab hereditate dotantis. *Cur. iuni. cō. 65. nu. 1. nisi statutuz procedat exprīmēdo per sonas: ex quo colligitur voluisse ad omnes extendi. ibi. nu. 2. coēm dicit.*
- 44 **¶** Statutum excludens sororem a successione fratris non excludit fratrem a successione sororis. *coēm dicit Hiero. cagno. in. l. scdm naturam. de re. iu. ff. nu. 30.*
- 45 **¶** Statutum excludens cognatos per agnatos dicitur in fauorem. *conseruande agnationis. Cur. iuni. con. 154. nu. 1. coēm dicit.*
- 46 **¶** Statutum loquens de agnatis comprehendit

- dit legitimatos. Cur. iur. con. 153. eodem dicit.
- 47 **¶** Statutum quod stantibus filiis filie non succedant habet locum in legitimatos. Cur. iunior con. 153. magis eodem dicit, cum Cur. seni. con. 16. dicat contrarium eodem. et idem dicit. con. 73. sed primam dicit eodem. Jason. in. l. cum acutissimi. C. de fidei commissis.
- 48 **¶** Statutum excludens feminas propter masculos est causa agnationis conseruande. Cur. iuni. con. 150. nu. 1. eodem dicit.
- 49 **¶** Statutum excludens feminas dotatas propter masculos est constitutum fauore agnationis. Cur. iuni. con. 107. nu. 7. eodem dicit.
- 50 **¶** Statutum respiciens factum in delictis secundum grauat primus, ut si dicat, qui fecerit tria furtis moriatur, sed si respiciat penam non grauat, ut si dicat pro duobus furtis quis decapitetur. Alci. in. c. cum non ab homine de iudi. nu. 35. comunem dicit.
- 51 **¶** Statutum in contractu requirens solemnitate probatoriam iuramento non firmatur contractus, ut in testamento in quo requiruntur septem testes iuramentum non validat testamentum. Alci. in. c. cum contingat de iure iuran. nu. 155. comunem dicit.
- 52 **¶** Statuto stante quod decedente prore in matrimonio maritus lucretur dotem non potest maritus plus habere quaz vnus ex filiis. Cur. iuni. con. 122. nu. 10. eodem dicit.
- 53 **¶** Statutes non possunt are modum probationis respectu clerici agentis. Alexan. in. c. cum conu...

- gat de iure iuran. nu. 155. coem dicit.
- 34 **C** Stipulatio alteri facta firmitur iuramento. Alci. ibi nu. 221. comunem dicit.
- 55 **C** Stipulas sine causa si sciat se no obere vide tur donare si tñ dubitatur, si sciuerit vel ne, no valet stipulatio. Cur. iu. co. 131. nu. 4. coem. d.
- 56 **C** Substitutio extēditur d casu ad casū. Jaso. co. 207. vo. 1. Jo. du. i arte test. t. 5. cau. 5. co. d.
- 57 **C** Substitutio compendiosa de re certa facta per verba civilia vt beres sto vel instituo trahitur ad vniuersa bona filij in pupillari etate de cedentis. Boe. de. 33. nu. 7. coem dicit.
- 58 **C** Substitutio impuberi facta verbo comuni, vt si dicat lucium filium heredem instituo et ei quando cuqz sine filijs decesserit semprouū substituo intra tēpora pubertatis moriente fito directa est post pubertatem conuertitur in obliquam. Jaso. vo. 1. con. 120. et matrem excludit a legitima. Aleran. in. l. centurto. ff. de vulga. 7 pupi. et con. 12. vo. 3. Deci. tamen co. 128. dubitat de hac coi: et ideo putat deberi dare legitimam. 7 vi. eundem. con. 371.
- 59 **C** Substitutus si fetus et titus sine filijs decesserit vno autem decedente no expectata morte alteri habebit portionē premortui. Alerā. con. 109. vo. 7. Barba. con. 71. vo. 3. Jo. durā. in arte testan. t. 5. cau. 16. coem dicit.
- 60 **C** Substitutio si beres decesserit sine liberis berede religionē inuanti substitutio euacuatur. Jo. durā. ibi. cau. 18. Bar. co. 20. nu. 1. coez. d.
- 61 **C** Substitutio conditionalis euacuatur si substitutus moriatur ante euentū cōditionis et si

substitutus sit de descendensibus testatoris.
 Fo. durā. cau. 33. ti. 5. Alerā. in. l. cum ex filio.
 ff. de vulga. 7 pupi. cōmunem dicit.

- 62 **C**Substitutio de filiis et filiorum filiis promo-
 riantib⁹ absq³ liberis masculis dicuntur vocari
 ordine successiuo. Cur. iu. cō. 161. nu. 5. coēz. d.
- 63 **C**Substitutio cū sit post mortē alteri⁹ dē cōpen-
 diofa. Cur. iu. cō. 172. nu. 2. coēm dicit.
- 64 **C**Substitutio reciproca resultat cū subijcitur
 substitutio ab vltimo moriēte in tota heredita-
 te. Cur. iu. cō. 155. nu. 1. 7 cō. 139. nu. 5. coēm. d.
- 65 **C**Substitutio facta ab vltimo moriēte vl post
 mortē osum idēz sunt ibi. nu. 2. coēm dicit.
- 66 **C**Substitutio facta sub bis verbis instituit et
 substituit ex verbo instituo resultat directā. ex
 vbo substituo fideicommissaria substitutio. Cur.
 iuni. con. 83. nu. 2. cōmunem dicit.
- 67 **C**Substitutio facta si sine liberis decefferit, si
 moriatur liberis stantibus, si post. . . . . liberi mo-
 riatur sine liberis euacuatur substitutio. Cur.
 iuni. con. 121. nu. 15. cōmunem dicit.
- 68 **C**Substitutione fidei commissaria habēte p^{re}s-
 gradus, si primus deficiat admittitur secun-
 dus in loco illi⁹. Cur. iu. cō. 83. nu. 1. coēz dicit.
- 69 **C**Substitutio cōdicional nō trāsmititur etiā
 ad filios, nisi aliud appareat ex cōlectura men-
 te testatoris. Cur. iu. con. III. nu. 15. coēm dicit.
- 70 **C**Substitut⁹ i scdo loco si d^oficiat q̄ erat i p^{ri}o
 admittitur loco. 1. Cur. iu. cō. 135. nu. 3. coēz. d.
- 71 **C**Substituto vniuersali herede si fili⁹ sine fi-
 liis dcedat nō cēsetur substitut⁹ heres heredis

- Jason. in. l. centurio. de vulga. et pupi. ff. Jo.
 duran. in arte testā. ti. 5. causa. 24. coēm dicit.
- 72 **C** Suspitionis causa de iure civili non est al-
 legāda, secus tamen de iure canonico. Anto.
 de tre. in addi. ad Bona. in pra. excepti. in ru.
 de recu. nu. 2. lra. b. cōmunem dicit.
- 73 **C** Statutum circa testamenta disponens cō-
 prehendit forensem ibi testantem et trahitur
 testamentum ad bona vbi cunq; existentia et
 heres vbi cunq; succedit. Jason. in. l. cunctos
 populos. nu. 91. C. de summa tri. coēm dicit
- 47 **C** Statutum disponens circa ea que sunt vo-
 luntarie iurisdictionis comprehendit forēses
 Jason. ibi. nu. 86. coēm dicit.

T

- Abellio nō psumitur nisi pbetur
 Boe. de. 36. nu. 8. coēm dicit.
- 2 **C** Taciturnitas in dispensatione
 legitimatōnis prime reddit secū
 dam subreptitiam. Cur. tu. con.
 29. nu. 9. cūmunem dicit.
- 3 **C** Tempus datū ad cognoscendum incipit cur-
 rere a tempore presentationis si detur sub cer-
 to nūero dierū, sec⁹ si vsq; ad certū diē pbelli.
 fran. in. c. super eo. el. 2. de appel. coēm dicit.
- 4 **C** Temp⁹. x. annorū dī longū. Naua. in. c. i. §. 2.
 de peni. di. 5. nu. 5. cōmunem dicit.
- 5 **C** Tempus faciēdi inuentariū currit a tempore
 ad dite hereditatis. Deci. cō. 633. Rom. cō. 84
 Jo. durā. in arte testā. ti. 11. cau. 8. Bellon. cō.
 88. coēm dicit. et post additū hereditatē infra.

- iii. dies. debz incipere et finire infra sexaginta.
- 6 **T**empus petende restitutionis in integruz nõ currit nisi a die scientie etiã si labrentur cẽtũ anni: 7 a principio est vtille. *Deci. cõ. 36. 30. daran ibi. cau. I. titu. II. cõmunem dicit.*
- 7 **T**empus statutũ ad aliquid faciendũ nõ currit ignorantĩ. *Cur. iu. con. 8. nu. 2. cõẽm dicit.*
- 8 **T**empus longissimi tẽporis facit prescribi solemnitates extrinsecas. *Boe. de. 281. num. 15. cõmunem dicit.*
- 9 **T**empus centum annorum requiritur ad hoc qđ dicatur cucurrisse tempus de cuius memoria non est in contrarium. *Cur. iunl. cõ. 90. nu. 2. cõmunem dicit.*
- 10 **T**empus de cuius memoria non est in contrarium debet probare ille qui fundat intẽtionẽ suã in dicto tẽpẽ. *Cur. iu. cõ. 90. i. si. cõẽz. d.*
- 11 **T**empus datũ a pretore nõ potest abrenuñciari ad finem exclusionis ita nec tempus datum ad addẽdum de iure civili. *Cur. iuni. con. 108 nu. 37. cõẽm dicit.*
- 12 **T**empus in quo grauamen incipit effectus non consideratur: sed tempus in quo grauamen profertur a iudice. *Prepo. in. c. biduum. 2. q. 6. 7 fallit in excomunicatõne. cõẽm dicit.*
- 13 **T**empus quod datur condẽnatis, vt soluãt est i iudicis arbitrio. *Boe. de. 45. nu. 2. cõẽz. d.*
- 14 **T**empus executionis causarũ criminaliũ est in iudicis arbitrio. *Boe. ibi. nu. 7. cõẽm. d.*
- 15 **T**empus quadrienniũ ad petendam restitutionem. currit a tempore finite prescriptionis

- cum prescribitur contra nunc maiorem qui tē
 pore incobate prescriptionis, minor erat. *Jo.*
mau. de resi. in inte. c. 44. coēm dicit.
- 16 **T**ertius pro suo interesse etiam si sententia
 transiit in rem iudicatam potest infra decem
 dies a tempore sciēte appellare. *Baluus. de.*
134. cōmunem dicit.
- 17 **T**erminus est statuendus arbitrio iudicis
 infra quem heres acceptet ne diu altus succe-
 dendus expectet. *Alexā. con. 4. vo. 2. et idem*
Alexan. et Jason. in ru. C. de suc. edicto. dicūt
communem.
- 18 **T**erminus legalis ad acceptandum heredi-
 tatem potest per iudicem abieuiari, vt satissa-
 ciat creditoribus non ad finem, vt excludatur
 ab hereditate. *Cur. iuni. con. 108. nume. 36.*
cōmunem dicit.
- 19 **T**estamentum tempore pestis corā quinqz
 testibus factum valet. *Matthe. de assi. de. 25.*
nu. 2. in Deci. neapo. Barba. con. 87. vo. 4.
Deci. con. 284. coēm dicūt.
- 20 **T**estamentum factū coram presbitero par-
 rochiali et duobus testibus etiam ad nō plas
 causas valet. *Jo. durā. in arte testan. ti. 2. cau.*
2. corne. cō. 261. vo. 4. precipue in terris eccle
się vbi si presbiter parochialis absit pro eo alij
duo testes sunt adhibēdi. vt per eum num. 4.
et Deci. con. 284.
- 21 **T**estamentū in quo quis instituitur intuitu
 pietatis valet et si nō sint adhibiti nisi duo te-
 stes si vere pauper est heres. *Jo. durā. ibi. ti. 2.*

cau. z. Barba. i. c. ad hec. el. z. de testa. coẽz. d.

- 22 ¶ Testamentorũ solẽnitates de iure civili nõ sunt sublata in testamẽtis ad pias causas. Jason. in. l. i. C. de sacro san. nu. 28. coẽm dicit.
- 23 ¶ Testamẽtũ cõprobatur legitime esse factũ per duos testes testamentarios. Alerã. cõ. 84. vo. z. Jo. duran. vbi supra. nu. 6. coẽm dicit.
- 24 ¶ Testamẽtũ patris inter liberos per cedulã vbi de voluntate et institutione constat, valet et sine testibus. Alerã. con. 105. vo. 3. z. Jason. cõ. 57. vo. 2. et Jo. durã. vbi supra in fi. coẽz. d.
- 25 ¶ Testamentum subvertitur filiis non institutis etiam si eis sit legata res certa. Jo. durã. in arte testan. ti. 3. cau. 1. coẽm dicit.
- 26 ¶ Testamentum non valet si filii instituuntur sub conditione non potestatiua. Jo. duran. ibi. cau. 1. nu. 3. Soci. con. 97. vo. 3. coẽm. cicit.
- 27 ¶ Testamentum inter liberos non sublineatur ea via que de iure melior potest. Jo. durã. ibi nu. 7. cõmunem dicit.
- 28 ¶ Testamentum rumpitur per ingressum religiosis. Jo. duran. ibi. ti. 3. cau. 9. coẽm dicit.
- 29 ¶ Testamentum matris vel aut materni fuit netur per clausulam codicillarem, etiam si filius sit preteritus, quia grauati censentur venientes ab intestato restituere. Jo. duran. ibi cau. 15. cõmunem dicit.
- 30 ¶ Testamentum secundum valet, et si in primo sit clausula derogatoria, si constat testatorem velle voluntatem mutare. Jo. duran. ibi ti. 10. cau. 1. cõmunem dicit.

- 31 **T**estamentum non reuocatur ex eo quod testator coram septem testibus dicat nolle valere testamentum nisi adijciat se velle mori ab intestato. Jo. duran. ibi causa. 3. coem dicit.
- 32 **T**estamentum filij patre non instituto non valet. Jo. duran. in arte testā. titu. 3. cau. 1. nu. 8. cōmunem dicit.
- 33 **T**estamentum patris in quo filius fuit preteritus cum clausula codicillari valebit in vim codicilli. Alci. in. l. i. §. si quis ita. ff. de ver. obli. nu. 17. cōmunem dicit.
- 34 **T**estamentum non infirmatur ex eo quod testes sint legatarij si tolemniter est confectus secus si ex testibus consistit. Cur. iuni. con. 178 nu. 18. cōmunem dicit.
- 35 **T**estandi forma potest dari a lege municipali vltra formam traditam a iure ciuili. Jo. duran. in arte testandi. titulo secundo. cau. 6. communem dicit.
- 36 **T**estator sub conditione potestattua potest heredem instituere, et valet institutio. Joan. durā. ibi. titu. 3. cau. 4. coem dicit.
- 37 **T**estatoris mens coniecturata non operatur in materia fidei commissi quando ratio recti sermonis nō patitur. Cur. iuni. con. 69. nu. 2. cōmunem dicit.
- 38 **T**estator potens loqui et intelligens si per notarium interrogetur an velit lucium suū heredē instituere, et ipse respōdet qđ sic, et notarius dicit qđ suū heredē instituit valz testamētū. Jo. durā. l. arte testā. tl. 4. cau. 7. Boe. di. 35. nu. 60

Bellon. con. 62. coem dicunt et de intellectu
huius cois opi. vi. Suarez. in alle. i. fo. 124. di
stinguens an notarius fuit rogatus a testore
vel non.

39 **T**estator filios impuberes instituens eos
inuicem substituens et his verbis inter impube
res vulgaris et pupilaris est substitutio inter
puberes autem solum vulgaris facta censetur
Faso. in. l. lucto. ff. de vulga. et pupl. et co. 134.
vo. 1. Fo. duran. ibi. ti. 5. cau. 29. coem dicit.

40 **T**estator non potest prohibere ius acrecen
di comunē dicit Aleran. in. l. si quis priore. ff.
ad trebe. et in. l. heres. C. de here. insti. Fo. du
ran. vbi supra. ti. 6. cau. 15. contrariam immo
qđ potest tenere Fason. co. 8. vo. 3. et dicit ma
gis coem. pro concordia. vide Anto. nice. in
contrarie. Bar. concoz. 194. sed melius vide
per Fran. cur. iuni. co. 12. a nu. 5. vsq; in fi. vbi
concludit qđ quando testator fecit duo testa
menta vnum solēne et aliud minus solemne:
tunc bene potest prohibere ius acrecendi: et
sic procedit doctrina Bar. in. l. si. quis priore
et qđ hec est cois opi. et nulli dubia. sed quan
do est vnicum testamentum procedit contra
ria eiusdem Bar. in. l. quotiens. §. si. de here.
insti. quem vi.

41 **T**estator potest prohibere detractiones tre
bellanicam in fidei commissario Barba. con. 10
vo. 4. Faso. con. 84. vo. 1. et con. 146. vo. 2. et
etiam non detrabitur si testator vtitur verbis
amplissimis: vt plenam hereditatem vel quate

- quid ad eum peruenerit vel omnia bona restituere mandauerit. Aleran. con. 5. vo. 3. 30. du ran. vbi supra. ii. 5. cau. 31. cōmunem dicit.
- 42 **T**estator quando filius priui gradus instituitur grauatus si prohibuerit detrabi trebellanicam est ineficax prohibitio. Jason. 99. et Dec. con. 81. et con. 299. et Cur. iuni. con. 70. nu. 16. cōm dicit. et idem Ludo. de gonz. con. 45. nu. 21. sed Aleran. cō. 29. nu. 5. et Corne. con. 22. vo. 2. dicit cōm cōtraria. et pro concordia. vi. Dec. con. 480. dicentem, aut sunt detrahende due quarte, et potest prohibere si tamē vna non. et Couaru. in. c. rainutius de testa. §. ii. nu. 7. dicit primam veriorē indistincte. et idem Cur. iuni. con. 160. nu. 10.
- 43 **T**estatorum mens si non constat inherendā est verbis et eius virtuti. Cur. iuni. con. 169. nu. 1. cōmunem dicit.
- 44 **T**estator et contrahentes in dubio videtur se conformare cū dispositione statutaria vel consuetudinaria. Cur. iuni. cō. 86. nu. 6. et cō. 171. nu. 1. cōmunem dicit.
- 45 **T**estator excludens feminas propter filios masculos videtur et propter nepotes excludisse. Cur. iuni. con. 116. nu. 10. cōm dicit.
- 46 **T**estator in dubio in fideicomisso videtur vocare eo ordine quō ab intestato erāt successuri. Cur. iuni. con. 125. nu. 2. et videtur se conformare cū dispositione iuris ciuillis. con. 128. nu. 8. cōmunem dicit.
- 47 **T**estatorum dispositio inter personas iuret

- quar cadit ordo necessitatis et affectibus. nepos
 non ceterur vocatus cum patrono, secus tamen quam solus
 cadit ordo affectibus et charitatis quia tunc admit-
 titur simul et semel. Cur. iur. cod. 128. nu. 1. coem. d.
- 48 **T**estator substituens patrum et eius filios et
 heredes intelligitur ordine successivo. cod. eo.
 nu. 5. communem dicit.
- 49 **T**estes in causa matrimoniali etiam dedis-
 cita testificata quando agitur de probanda con-
 sanguinitate vel impedimento possunt adduci
 et directo contrarij. Falso. con. 15. vo. 5. coem. d.
- 50 **T**estes etiam directo contrarij in causa ma-
 trimoniali possunt produci per eum qui facit
 pro matrimonio ibi. coem dicit.
- 51 **T**estes testamentarij ac legatarij possunt
 esse, sed non probant legatum sibi relictum. Jo.
 dura in arte testat. ti. 2. cau. 9. coem dicit.
- 52 **T**estes in omni causa debent esse omni excep-
 tione maiores. Cur. iur. cod. 122. nu. 5. coem. d.
- 53 **T**estis vnticus facit semiplenam probatio-
 nem. Cur. iuni. ibi. nu. 7. coem dicit.
- 54 **T**esti vnico et deponenti de facto proprio quod ipse
 fecit non creditur. Boe. de. 221. nu. 17. coem. d.
- 55 **T**estis reuocans suum dictum in alio iudi-
 cio stabitur primo. Alci. in tra. de presun. re. 2
 presun. 29. comunem dicit.
- 56 **T**estis in iudicio civili semel bene deponens
 si in tormentis reuocat, valet primum dictum.
 Alci. ibi. nu. 13. comunem dicit.
- 57 **T**esti deponenti per verba iudicio suo non cre-
 datur. Cur. iuni. con. 165. nu. 17. coem dicit.

- 58 **T**estii deponenti circa ea q̄ sensu corporeo non percipiuntur : nõ creditur nisi rationem scientie per sensum corporis etiam non interrogatus assignauerit. Cur. iuni. con. 150. nu. 1. cõmunem dicit.
- 59 **T**estium numerus in testamentis potest minui per statutum vel consuetudinem ciuitatis etiam recognoscentis superiorem. Jason. in. l. 1. C. de summa tri. nu. 82. cõmunem dicit.
- 60 **T**estes corrũpens vel falsificas instrumenta non perdit causam. Boe. 291. nu. 3. coẽs. d.
- 61 **T**estibus deponentibus verissimillora magis creditur. Cur. iuni. con. 178. nu. 3. coẽs. d.
- 62 **T**estis de credulitate non probat. gl. coiter approbate. ... l. testium. C. de testi. et cõmunez dicit. Aldi. Panor. in. c. quotiens de testi.
- 63 **T**estis in causa matrimoniali debet per iudicẽ examinari et iudex non cõmittit. Panor. in. c. si qui testium de testi. cõmunem dicit.
- 64 **T**orqueri non debet contra quem est legitime probatum. Hyp. in. l. 1. ff. de questi. nu. 11. communem dicit.
- 65 **T**ransactio non est sufficiens indicium ad torturam in delictis in quibus imponitur pena sanguinis vel concessis a iure in alijs autez sic. Bar. anto. i tra. de indici. nu. 306. coẽs. d.
- 66 **T**ransactio super alimentis iuramento ualida, ualet. Hiero. gigans in tra. de pens. q. 45 et Alci. in. c. cum contingat. nu. 192. de iure iuran. coẽm dicunt. et rogo. vi. Alci.
- 67 **T**ransactio facta post rem iudicatam iura-

mēto accedente in vim pacti valet. Alci. ibi. nu. 184. cōmunem dicit.

65 **T**ransactio super testamento non cognitis verbis testamenti iuramento accedente valet Alci. ibi nu. 194. coēm dicit.

69 **T**utori nō prodest testatoris prohibitio de non reddenda ratione si quid ex dolo fecit. Barba. con. 68. vo. 2. z Deci. cō. 178. coēm. d.

70 **T**utela redditur nulla si tutor non se obligat de recipienda defensione pupilli. Jason. con. 4. vo. 3. nu. 4. coēm dicit.

71 **T**utor curator prelatus ac procurator vel similes possunt in contractu preiudicare dominis ponendo pacta penalialia vel resolutiua. Cur. iuni. con. 146. nu. 5. coēm dicit.

V

1 **A**riare possit ascendentes z descendentes petēdo hereditatē ex testamento vel ab intestato. Boe. de. 53. nu. 19. cōmunem dicit.

2 **A**ffilius per non petitam inuestituram non est priuatus, sed venit priuatus domino volente. Cur. iuni. con. 142. nu. 11. coēm dicit.

3 **A**ctigalia licet princeps possit imponere, non tamen inferior qui superiorem recognoscit. Cur. iuni. con. 74. nu. 1. coēm dicit.

4 **A**ditor tenetur retrahere si est in sua facultate, secus tamē quia tunc non tenetur nisi ad interesse. Anto. nice. in concol. gl. concol. 54. communem dicit.

- 5 **C**reditor habens fidem de precio si deceſſerit, debitor non habet prelationem. Ripa. in leg. si negotium. §. in bonis. ff. de priui. credi. communem dicit.
- 6 **C**redere promittens tenetur ad rem tradendam, q̄ hec obligatio est indiuidua. Cur. iu. con. 74. nu. 1. communem dicit.
- 7 **C**redita re ad pondus in re mobili vel ad mensuram in immobili attendenda est mensura pondus loci contractus. Hiero. cogno. in. l. semper in stipulationibus. ff. de regu. iu. nu. 5. cur. iuni. con. 76. nu. 7. coem dicit.
- 8 **C**redidio presumitur facta ate litis cōtestationem et non post. Alci. in tra. presun. re. 3. presun. 42. nu. 3. coem dicit.
- 9 **C**redum sit inducit canon late sententie. Panor. in. c. 2. de foro conpe. coem dicit.
- 10 **C**redum careat est canon late sententie. Bome. in. c. dispēdia de res. li. vi. nu. 23. coem. d.
- 11 **C**redum relinquo adiectum vniuersitati bonorum importat institutionem si autez adijcitur certe rei vel quantitati importat legatū. Jaso. in. authē. nouissima. C. de ino. testa. nu. 33. communem dicit.
- 12 **C**redum lego est obliquum. licet in. l. xij. tabularum sit cōe. Soci. ter. in ru. de le. i. ff. Jo. duren. in arte testan. ti. 6. cau. 44. coem dicit.
- 13 **C**redum volo in contractibus et vltimis voluntatib⁹ non disponit. Jaso. in. l. i. C. de summa tri. le. 2. Buller. bene. in. c. raminutus. de testa. in verbo testamentū el. 3. nu. 53. coe3. d.

- 14 **U**erbum fit tibi tanquam ethnicus et pu-
blicanus refertur ad excommunicationē. Alci.
in. c. nouit. de iudi. nu. 70.
- 15 **U**erba in matrimonio non sunt necessaria
sed sufficit ut per signum consensus exprima-
tur. Boe. de. i. nu. 18. communem dicit
- 16 **U**erba enunciativa inter contrahentes nō
probant quando agitur de enunciato. Cur.
iuni. con. 24. nu. 3. et con. 95. nu. 1. eōm dicit.
- 17 **T**estes et iocalia tradita a viro vel ante matri-
montum vel durante eo non presumuntur do-
nata sed in usum tantum concessa. Pe. duran.
con. 181. eōm dicit. et intellige de preciosis, se-
cus de his que ad usum quotidianum conce-
duntur. Pa. ru. in repe. ru. de donati. inter vi.
et vro. co. 34. §. ii. in principio. eōm dicit.
- 18 **C**icarius episcopi nō pōt esse laic⁹. Panor.
in. c. decernimus de iudi. nu. 12. eōm dicit.
- 19 **V**idua impudice viuens perdit dotē eōm
dicit. Boe. de. 338. nu. 11. licet opinio cōtraria
fit equior. Deci. in. ca. pastoris de iudi. 7 ita
fuit iudicatum ut per Boe. ibi.
- 20 **V**im vi repellere licet cum moderatione in
culpate tutele. oīi iure permittitur etiā poli.
Anto. nice. in cencor. gl. concor. 56. eōm d.
- 21 **V**inum vetus obligatus, reddere potest no-
uum et creditor compellitur recipere quod 2
bonus iudex arbitrabitur. Jo. cora. in misc.
li. 3. c. 12. nu. 6. eōm dicit.
- 22 **V**irtualiter 2 comparatiue comprehēsa nō
dicuntur comprehendī sub littera, sed illud fo-

- luz quod de necessitate infertur. Cur. iuni. cō.
6. nu. 7. cōm dicit.
- 23 **C**ais compulsiva vel expulsiva requiritur ad
hoc quod quis cadat a iure suo, et sic coiter in
telligitur. l. extat. ff. quod me cau. scōm Alexā.
in. l. non dubium. ff. de legi. Jo. duran. in arte
testan. ti. 6. cau. 12. cōmunem dicit.
- 24 **C**itram alegans agendo tenetur probare.
Bellon. con. 59. nu. 1. cōm dicit. et ibi quomo
do intelligatur hec cois
- 25 **C**niuersitas non cōstituitur contumax vel
in dolo ex contumacia iudici, sed debet fieri
in collegio seu in vniuersitate citatio. Baluz.
de. 80. cōmunem dicit.
- 26 **C**niuersitas vel collegium ad hoc quod ob
ligetur ex contractu vel delicto requiritur qđ
fuerit solēniter conuocata, & congregata et qđ
precesserit propositio et consilio dato delibe
ratio subsequatur alias non dicitur facere vni
uersitas, sed singuli. Cur. iuni. con. 175. nu. 2.
in fi. cōm dicit.
- 27 **C**sum habēs silue equiparatur vsufructua
rio, et ideo potest ligna vendere. l. diuus. ff.
de vsu. et habi. quod intellige quando est pro
cul a domo qđ non potest vti ad vsu domus.
Bellon. con. 49. nu. 11. cōm dicit.
- 28 **C**usufructū vni legatus et alter fundum am
bo concurrūt in vsufructu, nisi aliud appareat
de mente testatoris. Jo. duran. in arte testan.
ti. 6. cau. 24. cōmunem dicit.
- 29 **C**usufructuarius tenetur prestare cautiones.

- Soci. con. 151. vo. 1. coem dicit. et no potest res-
mitti a testatore. vi. supra cautio.
- 30 **U**sufructuarius habet quasi possessione ciu-
ilem et naturalem. Fran. de are. in. l. naturali-
ter. ff. de acqui. posse. nu. 2. coem dicit.
- 31 **U**sufructuarius percipit fructus a solo per-
ceptos a se vel de eius mandato, etia si in hor-
reo non sint reconditi. Bem. in. c. si propter.
de res. in. vj. com. unem dicit.
- 32 **U**sura constituitur ex modicitate precij cuz
pacto de retrouendendo. Come. vo. 4. vo. 1.
Tho. ferra. inter cautelas. Cepole. cau. 17. co-
munem dicit. et si non sit ita modicitas precij
hec duo non sufficiunt nisi et sit solitus fenera-
ri. Alexan. con. 107. vo. 4. quem refert et sequi-
tur Zasou. con. 150. vo. 4.
- 33 **U**surarij manifesti donatio de oib⁹ bonis
vel d⁹ maiori parte no valet, nisi caverit de resti-
tuendo vsuras. Alexan. in. l. discretis. C. qui te-
stamen. face. p⁹ vsunt. Jo. duran. in arte testā.
ti. j. cau. 7. com. unem dicit.
- 34 **U**sure intra legitimum modum sunt de iu-
re permissae. Alci. in. c. perniciosa. nu. 74. de
offi. ordi. com. unem dicit.
- 35 **U**surarum iudicium si disputatur de iure
est ecclesiasticum, si autem de facto potest iu-
dex secularis se intromittere. Alci. ibi. nu. 77.
com. unem dicit.
- 36 **U**surarij etiam si puniantur per iudicem ee-
clesiasticum possunt puniri per iudicem secula-
larem. Alci. ibi. nu. 8. coem dicit.

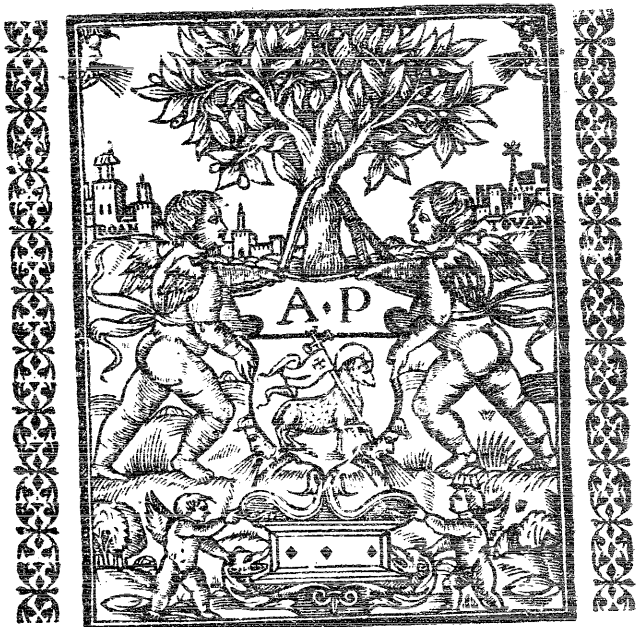
37 **Uxor** transiens ad secunda vota perdit lega-
tum sub conditione si caste vixerit. Jason. in
fi. C. de indi. vidui. tollen. Jo. duran. in arte re-
flan. ti. 6. cau. 39. comunem dicit.

38 **Uxor** relicta vsufructuaria et dña filijs insti-
tutis solum debet habere alimenta nisi aliud
de mente testatoris constet. Deci. con. 454.
nu. i. comunem dicit.

39 **Uxor** qui ex forma statuti debet lucrari ali-
quid de bonis mariti compensatur cum lega-
to et facto per maritū. Suarez i. l. i. titu. delas
arras. pagi. 2. folio. 35. sed tamen. Jo. cora. in
c. l. misce. li. 3. dicit sibi non placere. nec ob-
stat huic comuni opt. l. 16. tauri. huius regni,
quia ibi maritus non dicitur debitor nec in vl
lo obligatus mulieri et nimirum si non fiat cō-
pensatio cum legato per longe tradi per do.
ibi pieci. per gomezium. ac quia de intellectu
aliquarum legum regni que videntur dissona
re cum his deo duce spero non in tempestiue
in lucem edere tractatum. quam primum po-
tero. Ob id sat sit in presentiarū que collecta
ad sunt perlegere ac beniuolo affectu pertra-
ctare. vt ad alia maiora aggradiēda commu-
ni voto non perborrescam.

Deo gratias.

Explicet compilatio opinionum
 cōmuniū ex diuersis ac nō spernēdis vtriusq;
 iuris auctorib⁹. Suma diligētia, miraq;
 dexteritate concinnate, que quātum
 cōmodi iuris peritis omnibus sint
 allature ipso vsu constabit. .

Excusse Abindontis ope-
 ra, ac solerti diligen-
 tia, prouidi viri
 ac impressione
 artis peritissi-
 mi Augustini de paz. I Z. Decemb.

1550